

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS
VIEŠOSIOS POLITIKOS IR ADMINISTRAVIMO INSTITUTAS

Gerda Stuopelienė

SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VALDYMAS:
KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2011-2013 METŲ ATVEJIS

Magistro darbas

Darbo vadovas
doc. dr. Vilma Kazlauskienė

KAUNAS 2015

**KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS
VIEŠOSIOS POLITIKOS IR ADMINISTRAVIMO INSTITUTAS**

**SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VALDYMAS:
KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2011-2013 METŲ ATVEJIS
Viešojo administravimo magistro darbas
Studijų programa 621N70001**

Darbo vadovas

(parašas)

**doc. dr. V. Kazlauskienė
2015-02-18**

Recenzentas

(parašas)

**Doc. E. Gaulė
2015-02-18**

Atliko

(parašas)

**SMTV-2/3 gr. stud.
G. Stuopelienė
el. paštas:
gerda.stuopeliene@ktu.edu
2015-02-18**

PATVIRTINIMAS APIE MAGISTRO BAIGIAMOJO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

Patvirtinu, kad parengtas **magistro darbas**

Savivaldybės biudžeto valdymas:

Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 metų atvejis

(rašyti pavadinimą)

- atliktas savarankiškai ir jo dalys arba visas darbas nėra nukopijuotas nuo kitų autorių darbų;
- nebuvo pateiktas atsiskaitymui šiame ar kitame KTU fakultete arba kitoje aukštojoje mokykloje;
- pateiktos nuorodos į visus kitų autorių darbus, kurių medžiaga pasinaudota.

Gerda Stuopelienė

Vardas, pavardė

Parašas

2015 02 18

Data

Stuopelienė G. *Savivaldybės biudžeto valdymas: Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 metų atvejis*. Viešojo administravimo magistro darbas. Studijų programa 621N70001. Vadovė doc. dr. V. Kazlauskienė. Kaunas: Kauno technologijos universitetas, Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas, 2015, 58 psl.

SANTRAUKA

Magistro baigiamajame darbe analizuojami savivaldybių biudžetų sudarymo etapai ir biudžeto plano vykdymas. Teigiama, kad Lietuvoje veikia fiskalinė decentralizacija, tačiau pastebėta, kad savivaldybių finansinį savarankiškumą riboja egzistuojanti biudžetinių pajamų formavimo tvarka, kuomet valstybės teikiamos dotacijos savivaldybių biudžetuose užima dominuojančią poziciją, šitaip mažindamos savivaldybių savarankiškumą planuojant išlaidas. To pasekoje, savivaldybės nėra skatinamos taupyti lėšas, dėl ko kyla abejonių dėl lėšų naudojimo efektyvumo. Todėl tikslinga tirti savivaldybių biudžetų planavimą ir vykdymą, ieškant būdų padidinti finansinį savarankiškumą. Darbo tikslas: atlikti Kretingos rajono savivaldybės 2011 – 2013 m. biudžeto valdymo analizę. Šiam tikslui pasiekti išskelti uždaviniai: Išnagrinėti savivaldybės biudžeto valdymo teorinius klausimus; atlikti Kretingos rajono savivaldybės 2011 – 2013 metų biudžeto sudarymo ir vykdymo analizę; pateikti Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymo tobulinimo gaires. Rengiant baigiamąjį magistro darbą naudoti šie metodai: mokslinės literatūros analizė, teisinių dokumentų analizė, lyginamoji analizė, grafinis duomenų sisteminimas. Pirmoje darbo dalyje teoriniu aspektu aptariamos savivaldybės bei biudžeto sampratos, analizuojama savivaldybių biudžetų sandara, formavimo principai ir metodai, biudžeto sudarymo, vykdymo bei kontrolės etapai. Šioje dalyje analizuojama fiskalinės decentralizacijos problema. Antroje dalyje tiriamas Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 metų biudžeto valdymo procesas, analizuojant biudžeto plano pajamas ir išlaidas, jų struktūrą bei pokyčius. Šioje dalyje analizuojamas pasirinkto laikotarpio biudžeto pajamų ir išlaidų planų įvykdymas bei savivaldybės finansinis savarankiškumas. Trečiojoje baigiamojo magistro darbo identifikuojamos biudžeto valdymo problemos ir pateikiamos biudžeto valdymo tobulinimo gairės. Darbo pabaigoje pateikiamos išvados, kuriose apibrėžiami išskeltų uždavinių rezultatai – pateikiamos savivaldos, samprata ir funkcijos; aptariami biudžeto sudarymo principai ir metodai; pateikiami Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymo analizės rezultatai, kurie parodė, kad savivaldybės yra mažas finansinis savarankiškumas; aptariamos biudžeto valdymo tobulinimo gairės.

Stuopelienė G. Management of Municipal Budget: Case of Kretinga District Municipality in 2011-2013. Master's Thesis in Public Administration. Study Programme 621N70001. Supervisor doc. dr. V. Kazlauskienė. Kaunas: Faculty of Social Sciences, Humanities and Arts, Kaunas University of Technology, 2015, 58 p.

SUMMARY

In this Master thesis, the phases of forming municipal budgets and the budget plan realization are analyzed. It is stated that fiscal decentralization takes place in Lithuania but it has been noticed that financial independence of municipalities is limited by the existing order of forming the budget income when state subsidies make the largest part of municipal budget. In such a way municipalities have less independence in planning expenses. Consequently municipalities are not stimulated to save resources and there are uncertainties in effective usage of resources. That is why it is purposeful to analyze budget planning and realization and seeking for methods to enlarge financial independence. The aim of the thesis is to analyze the management of budget of Kretinga district municipality in 2011–2013. In order to reach the aim, following objectives were set: to analyze theoretical issues of management of municipal budget; to analyze the formation and realization of 2011–2013 budget of Kretinga district municipality; to propose improvements for management of budget of Kretinga district municipality. While writing the Master thesis following methods were applied: the research of scientific literature, the analysis of legal documents, the comparative analysis, graphical systemization of data. In the first part of the paper, the theoretical concepts of municipality and budget are discussed, structure of budget is analyzed, principles and methods of forming, phases of forming, realization and control of budget are described. The issue of fiscal decentralization is also analyzed in this part. In the second part, the process of managing 2011–2013 budget of Kretinga district municipality was studied while analyzing income and expenses of the budget plan, their structure and changes. In this part, the realization of the budget incomes and expenses plans of the selected period and municipality's financial independence was analyzed. In the third part of the Master thesis, the problems of budget management are identified and possible improvements of budget management are proposed. The thesis ends with the conclusions where the results of the objectives are given. The concept and functions of municipality are listed; principles and methods of budgeting; the results of the management of Kretinga district municipality budget are given which show that municipality's financial independence is small; possible improvements of budget management are proposed.

TURINYS

ĮVADAS.....	10
1. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VALDYMO TEORINIAI KLAUSIMAI.....	12
1.1 Savivaldybės samprata, funkcijos.....	12
1.2 Valstybės biudžetinės sistemos sandara	14
1.3 Savivaldybės biudžeto sandara	17
1.3.1 Savivaldybės biudžeto pajamos	17
1.3.2 Savivaldybės biudžeto išlaidos	19
1.4 Savivaldybės biudžetų formavimo principai ir metodai.....	20
1.5 Savivaldybės biudžeto valdymo procesas	23
1.6 Fiskalinės decentralizacijos reikšmė sudarant ir vykdant savivaldybės biudžetą	26
2. KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2011-2013 M. BIUDŽETO VALDYMO ANALIZĖ... 30	30
2.1 Kretingos rajono savivaldybės charakteristika	30
2.2 Biudžeto valdymo analizės metodika	33
2.3 Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymą reglamentuojantys dokumentai.....	34
2.4 Kretingos rajono savivaldybės biudžeto sudarymas, vykdymas ir kontrolė	35
2.5 Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamų ir išlaidų analizė	39
2.5.1 Pajamų pokyčių ir struktūros analizė	39
2.5.2 Išlaidų pokyčių ir struktūros analizė	43
2.6 Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto plano įvykdymo analizė.....	45
3. KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VALDYMO TOBULINIMO GAIRĖS ... 51	51
IŠVADOS.....	53
REKOMENDACIJOS.....	55
LITERATŪRA.....	56
PRIEDAI.....	59

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Savivaldybių funkcijos	13
2 lentelė. Biudžeto sąvokos apibūdinimai.....	15
3 lentelė. Valstybės ir savivaldybių biudžetų panašumai ir skirtumai	16
4 lentelė. Savivaldybių biudžetų pajamos	17
5 lentelė. Savivaldybių biudžetų asignavimų klasifikacija	19
6 lentelė. Biudžeto formavimo principai.....	20
7 lentelė. Vertikaliosios analizės metodas.....	33
8 lentelė. Biudžeto projekto keitimo atvejai.....	36

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 pav. Nacionalinio biudžeto sandara	16
2 pav. Valstybės biudžeto savivaldybėms skiriamų lėšų komponentų sąsaja.....	18
3 pav. Biudžetų formavimo metodai	21
4 pav. Biudžeto proceso valdymas	23
5 pav. Savivaldybių biudžetų sudarymo procedūrinė schema	25
6 pav. Kretingos rajono savivaldybės administracijos valdymo schema	30
7 pav. Savivaldybės biudžeto tvirtinimo proceso eiga	36
8 pav. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto atskaitomybė	38
9 pav. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto 2011-2013 m. pajamų kitimas.....	39
10 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamų struktūra	410
11 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto mokestinių pajamų struktūra	41
12 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto dotacijų struktūra	42
13 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto nemokestinių pajamų struktūra.....	422
14 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų struktūra pagal funkcinę klasifikaciją	44
15 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų struktūra pagal ekonominę klasifikaciją	45
16 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamų plano įvykdymas	46
17 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto mokestinių pajamų plano įvykdymas	46
18 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamų iš dotacijų plano įvykdymas	47
19 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto nemokestinių pajamų plano įvykdymas ..	47
20 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto sandorių plano įvykdymas	48
21 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų plano įvykdymas	48
22 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų plano pagal funkcinę klasifikaciją įvykdymas	49
23 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų plano pagal ekonominę klasifikaciją įvykdymas	49

PRIEDŲ SĄRAŠAS

- 1 Priedas. Decentralizacijos teorinės interpretacijos
- 2 Priedas. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. metinė ataskaita
- 3 Priedas. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2011 m. gruodžio 31 d. metinė ataskaita
- 4 Priedas. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. metinė ataskaita
- 5 Priedas. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2012 m. gruodžio 31 d. metinė ataskaita
- 6 Priedas. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2013 m. gruodžio 31 d. metinė ataskaita
- 7 Priedas. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2013 m. gruodžio 31 d. metinė ataskaita

IVADAS

Temos aktualumas. Vietos savivalda yra viena iš demokratijos formų. Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatyme yra nustatytos savivaldybių funkcijos, o joms vykdyti yra reikalingos finansinės lėšos, kurios yra kaupiamos savivaldybių biudžetuose, kurie yra valstybės nacionalinio biudžeto sudedamoji dalis. Savivaldybių biudžetų valdymo etapai – planavimas, tvirtinimas, tikslinimas, vykdymas ir kontrolė,- yra labai svarbūs įvykiai savivaldybių veikloje, kadangi tuo metu yra nusprendžiamos veiklos sritys bei jų finansavimas, kad būtų galima įgyvendinti savivaldybėms priskirtas funkcijas ir tenkinti vietos gyventojų interesus.

Savivaldybių biudžetų sudarymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, Biudžeto sandaros įstatymas, Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas, Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, Seimo statutas, Vyriausybės patvirtintos biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, Fiskalinės drausmės įstatymas ir kiti teisės aktai. Savivaldybių biudžetų sandarą tyrė Astrauskas A., Skačkauskienė I., Lazdynas R. ir kiti mokslinės literatūros bei straipsnių autoriai, savivaldybių biudžetų finansus analizavo Buškevičiūtė E., Ehrhart K., Schwarz – Jung S. R., Welge H., Levišauskaitė K. ir Rūškys G. bei kiti.

Teigiama, kad Lietuvoje veikia fiskalinė decentralizacija, tačiau pastebėta, kad savivaldybių finansinį savarankiškumą riboja valstybės teikiamos dotacijos, kurios savivaldybių biudžetuose užima dominuojančią poziciją, šitaip mažindamos savivaldybių savarankiškumą planuojant išlaidas. To pasekoje, savivaldybės nėra skatinamos taupyti lėšas, dėl ko kyla abejonių dėl lėšų naudojimo efektyvumo. Fiskalinės decentralizacijos problemą analizavo Baltušnikienė J., Davulis G., Civinskas R. ir Tovlaišis L., Raišienė A. G. Todėl tikslinga tirti savivaldybių biudžetų planavimą ir vykdymą, ieškant būdų padidinti finansinį savarankiškumą.

Problema: Nepakankamas savivaldybės finansinis savarankiškumas sudarant ir vykdant biudžetą.

Darbo objektas: Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžetas.

Darbo dalykas: Biudžeto valdymas.

Darbo tikslas: Atlikti Kretingos rajono savivaldybės 2011 – 2013 metų biudžeto valdymo analizę.

Darbo uždaviniai:

1. Išnagrinėti savivaldybės biudžeto valdymo teorinius klausimus.
2. Atlikti Kretingos rajono savivaldybės 2011 – 2013 metų biudžeto sudarymo ir vykdymo analizę.
3. Pateikti Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymo tobulinimo gaires.

Tyrimo metodai. Rengiant baigiamąjį magistro darbą naudoti šie metodai: mokslinės literatūros analizė, teisinių dokumentų analizė, lyginamoji analizė, grafinis duomenų sisteminimas. Taikant mokslinės literatūros analizę, išanalizuotos pagrindinės sąvokos, tokios kaip savivalda, savivaldybė, biudžetas; išaiškinti biudžeto sudarymo etapai, principai ir metodai. Taikant teisinių dokumentų analizę išanalizuotas biudžeto rengimo reglamentavimas. Pasitelkus lyginamąją analizę, išanalizuoti ir palyginti Kretingos rajono savivaldybės biudžeto plano ir įvykdymo ataskaitos rodikliai, kurie yra pavaizduoti grafiškai.

Darbo struktūra.

Pirmoje baigiamojo magistro darbo dalyje teoriniu aspektu aptariamos savivaldybės bei biudžeto sampratos, analizuojama savivaldybių biudžetų sandara, formavimo principai ir metodai, biudžeto sudarymo, vykdymo bei kontrolės etapai. Šioje dalyje analizuojama fiskalinės decentralizacijos problema.

Antroje dalyje tiriamas Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 metų biudžeto valdymo procesas, analizuojami biudžeto pajamų ir išlaidų pokyčiai, jų struktūra. Šioje dalyje analizuojamas pasirinkto laikotarpio biudžeto pajamų ir išlaidų planų įvykdymas bei savivaldybės finansinis savarankiškumas.

Trečiojoje baigiamojo magistro darbo identifikuojamos biudžeto valdymo problemos ir pateikiamos biudžeto valdymo tobulinimo gairės.

Rašant baigiamąjį magistro darbą buvo analizuojama mokslinė literatūra: 1) knygos, tokių autorių, kaip Astrauskas A., Bagdžiūnienė V., Buckiūnienė O., Buškevičiūtė E., Davulis G., Ehrhart K., Schwarz – Jung S. R., Welge H., Lazdynas R., Rimas J., Stačiokas R. ir kiti., kuriose analizuojami biudžeto sudarymo etapai, aptariami principai ir metodai; 2) straipsniai, tokių autorių, kaip Baltušnikienė J., Civinskas R., Tolvaišis J., Dubauskas R., Raišienė A. G. ir kiti, juose taip pat analizuojama ir aiškinama apie savivaldybių biudžetų sudarymą, vykdymą bei kontrolę, kalbama apie fiskalinę decentralizaciją. Baigiamajame darbe buvo naudojami teisės aktais – įstatymais, kurie reglamentuoja biudžetų sudarymą ir vykdymą, Kretingos rajono savivaldybės tarybos nutarimais. Rašant baigiamąjį magistro darbą buvo naudojama Kretingos ir Klaipėdos rajonų savivaldybių tinklalapiuose patalpinta informacija bei finansiniai dokumentai, tokie kaip biudžeto įvykdymo ataskaitos.

1. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VALDYMO TEORINIAI KLAUSIMAI

Savivaldybių, o taip pat ir valstybės, biudžetų valdymas yra sudėtingas procesas, kurio metu yra sudaromas ateinančių metų finansinis planas. Todėl šiame baigiamojo magistro darbo skyriuje teoriniu aspektu nagrinėjami savivaldybės biudžeto valdymo klausimai. Pateikiamos savivaldybės bei biudžeto sampratos, analizuojama savivaldybių biudžetų sandara, formavimo principai ir metodai, biudžeto valdymo etapai (planavimas, tvirtinimas, tikslinimas, vykdymas ir kontrolė). Šioje dalyje analizuojama fiskalinės decentralizacijos problema, norint išsiaiškinti savivaldybių finansinį savarankiškumą.

1.1 Savivaldybės samprata, funkcijos

Vietos savivaldą galima įvardinti kaip demokratijos formą. Tokie terminai, kaip savivaldybė ir savivalda yra panašūs, tačiau aiškinami nevienodai. Europos vietos savivaldos chartijoje vietos savivalda apibūdinama, kaip vietinės valdžios organų veikla - viešųjų reikalų tvarkymas ir valdymas, prisiimant atsakomybę ir vadovaujantis vietos gyventojų interesais. Lietuvos Respublikos savivaldos įstatymas vietos savivaldos terminą apibrėžia, kaip savivaldybės teisę laisvai ir savarankiškai tvarkytis pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus per gyventojų tiesiogiai išrinktų atstovų savivaldybės tarybą bei jos sudarytas vykdomąsias institucijas. Tame pačiame įstatyme nurodomas ir savivaldybės apibrėžimas, kuriame įvardijamas, kaip valstybės teritorijos administracinis vienetas, turintis juridinio asmens statusą bei Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per savivaldybės tarybą.

Astrauskas (2013, p. 29) teigia, kad savivaldybė kaip teritorijos administracinis vienetas yra sudaromas iš šių elementų:

- savivaldybės teritorija,
- savivaldybės bendruomenė,
- savivaldybės valdžia.

Savivaldos sąvoka suprantama kaip savivaldybei suteikta teisė savarankiškai tvarkyti dalį bendrų visuomenės reikalų, kuri realizuojama per savivaldybės politinės valdžios vykdymą, priimtų sprendimų įgyvendinimą, dalyvavimą savivaldybės tarybos rinkimuose, vietos reikalų tvarkymą, viešųjų paslaugų teikimą (Astrauskas, Galinienė, 2003, p. 19).

Astrauskas (2004, p. 10) išskiria du požiūrius į savivaldybę: platųjį ir siaurąjį. Plačiuoju požiūriu savivaldybę įvardina kaip žmonių bendruomenę, tvarkančią dalį visuomenės bendrųjų reikalų. Autoriaus teigimu, plačiuoju požiūriu savivaldybę sudaro žmonių kiekybinė gausybė, vadinama savivaldybės bendruomene, ir savivaldybės teritorijoje veikiantys bei viešąsias paslaugas teikiantys subjektai.

Siauruoju požiūriu savivaldybė apibūdinama kaip specialių institucijų visuma, vykdanči veiklą valstybės teritorijos dalyje bei tvarkanti visuomenės bendruosius reikalus, kryptingai veikianti toje teritorijoje gyvenančius žmones ir jų socialines grupes. Siauruoju požiūriu savivaldybės veiklą sudaro savivaldybės valdžios ir tos valdžios priimtų sprendimų vykdymas bei viešųjų paslaugų teikimas.

Tam, kad savivaldybė galėtų tinkamai veikti, turi įgyvendinti jai skirtas funkcijas. Savivaldybių funkcijos yra skirstomos pagal veiklos pobūdį ir pagal sprendimų priėmimo laisvę (žr. 1 lentelė).

1 lentelė

Savivaldybių funkcijos

Funkcijos pagal veiklos pobūdį	Funkcijos pagal sprendimų priėmimo laisvę
Viešojo administravimo Viešųjų paslaugų teikimo	Savarankiškosios Ribotai savarankiškos Valstybinės (perduotas savivaldybėms) Sutartinės

Šaltinis: Astrauskas (2003, p. 19-20)

Viešojo administravimo funkcija nurodo savivaldybės vykdomąją veiklą, kuria įgyvendinami įstatymai, teisės aktai, savivaldybės institucijų sprendimai. Šias funkcijas, teisės aktų ir savivaldybės tarybos sprendimų nustatyta tvarka, atlieka savivaldybės taryba, kontrolierius, valdyba, meras, administracija bei kitos įstaigos, tarnybos, savivaldybės tarnautojai.

Viešųjų paslaugų teikimo funkcija nurodo savivaldybių ar valstybės įkurtų įstaigų veiklą, kuria gyventojams yra suteikiamos socialinės, švietimo, kultūros ir kitos įstatymų numatytos paslaugos.

Pagal sprendimų priėmimo laisvę nurodytos funkcijos skiriasi vyriausybės, valstybės įsikišimu į savivaldybės veiklą. Savarankiškosios funkcijos yra atliekamos tuomet, kai savivaldybė laisvai priima ir vykdo sprendimus, pavyzdžiui, tokius kaip vaikų ir jaunimo papildomas ugdymas, profesinis mokymas, sporto plėtojimas, turizmo organizavimas, įvairios funkcijos, kurios nėra priskirtos valstybės institucijoms.

Vykdam ribotai savarankiškas funkcijas, tokias kaip socialinių paslaugų, socialinės paramos teikimą, socialinių būstų suteikimą, keleivių vežimo maršrutų organizavimą, savivaldybių veikimo laisvė yra apribojama įstatymų ir Vyriausybės nutarimų, yra vykdoma veiklos priežiūra, kad priskirtos funkcijos būtų tinkamai vykdomos, jos užtikrinamos minimaliais reikalavimais bei jų vykdymui skiriamos bent minimalios lėšos.

Savivaldybė turi atlikti ir valstybines funkcijas, kurios yra perduotos vietos savivaldos subjektams. Pavyzdžiui, organizuoti civilinę saugą, priešgaisrines tarnybas, teikti statistikos duomenis, dalyvauti atliekant visuotinius surašymus. Šios funkcijos yra griežtai suvaržytos įstatymais. Savivaldybėms suteikiamos šios funkcijos, kadangi jų vykdymas vietinei valdžiai yra racionalesnis, nes ir kitu atveju

reikėtų steigti naujas valstybines įstaigas žemesniuose valstybės teritorijos administraciniuose vienetuose. Be to savivaldybėms vykdant valstybines funkcijas yra skiriamos lėšos iš valstybės biudžeto.

Sutartines funkcijas galima apibūdinti kaip atskirą funkcijų grupę. Jos įgyvendinamos pagal sudarytas sutartis su valstybės institucijomis ar įstaigomis. Jas sudaryti galima tik turint savivaldybės tarybos pritarimą. Sutartinės funkcijos yra trumpalaikės, pavyzdžiui, sezoninio pobūdžio. Bendriems tikslams sudaromos jungtinės veiklos sutartys, bendrų viešųjų pirkimų sutartys su valstybės institucijomis arba kitomis savivaldybėmis.

Savivaldybių savarankiškumas yra smarkiai ribojamas, kadangi didžiąją dalį funkcijų galima priskirti ribotai savarankiškoms ir valstybinėms. Be to, funkcijos yra išdėstytos smulkiai, o veikimo laisvė apribojama poįstatyminiais aktais. Anot Raišienės (2003, p. 20), analizuojant funkcijas, matoma, kad yra pažeidžiamas vienas decentralizacijos principų – atsisakyti nuolatinės kontrolės. Autorė pateikia ir citatas įstatymų, kuriuose aiškiai matoma kontrolė: *Vietos savivaldos įstatyme rašoma, kad „Valstybės kontrolė organizuoja tikslinius patikrinimus bei revizijas savivaldybės institucijose ir įstaigose“, „savivaldybės kontrolierius pagal Seimo kontrolierių prašymą teikia pastariesiems reikalingą informaciją“, „savivaldybė atsiskaito Finansų ministerijai už ES struktūrinių fondų lėšų panaudojimą“, be to, „kaip savivaldybė laikosi Konstitucijos ir vykdo Vyriausybės sprendimus, prižiūri Vyriausybės skiriami atstovai“.* Plačiau decentralizacijos problemos bus aptariamoms darbo eigoje.

Savivaldybės sąvoka turi daug interpretacijų. Apibendrinant jas visas galima teigti, kad savivaldybė yra valstybės teritorinis administracinis vienetas, kuris turi teisę laisvai ir savarankiškai tvarkyti vietinius bendruosius reikalus. Pasak Stačioko, Rimo (1996, p. 3), kiekvienos savivaldybės pagrindinė užduotis yra ekonomiškai, kultūriškai ir ekologiškai kurti bei tobulinti valdomą teritoriją. O tai įgyvendinant turi būti derinami savivaldybės ir valstybės interesai.

Savivaldybei būtinos lėšos, kad galėtų tinkamai funkcionuoti bei įgyvendinti priimamus sprendimus bei tinkamai jas paskirstyti vietos visuomenės bendriesiems reikalams – švietimui, mokslui, kultūrai, sportui, socialinei apsaugai ir t.t. Dėl šios priežasties yra sudaromi biudžetai.

1.2 Valstybės biudžetinės sistemos sandara

Mokslinėje literatūroje biudžeto sąvoka aiškinama įvairiai. Pirmiausia ji buvo pradėta naudoti Anglijoje, tačiau žodis yra kilęs iš prancūzų kalbos žodžio *bouge* arba *boulgette*, kuris išvestas iš lotynų kalbos žodžio *bulga*, reiškiančio odinis krepšys. Anglai perėmė šį žodį iš normanų, pervadino jį *budget* ir suteikė odinio krepšio reikšmę. Anglijos išdo kancleris odiniame krepšyje nešdavosi į parlamentą savo

finansinius projektus, todėl biudžetas buvo suprantamas kaip finansiniai projektai, kuriuose nurodomi reikalaujamieji mokesčiai ir būsimosios išlaidos (Buckiūnienė, Meidūnas, Puzinauskas, 2003, p. 75). Šiais laikais biudžetas yra suprantamas ekonomine prasme, kuriame yra sudaroma viešojo finansų ūkio tam tikro laikotarpio laukiamų pajamų ir numatomų išlaidų balansas. Skačkauskienė (2012, p. 8) pateikia keletos lietuvių ir užsienio autorių biudžeto sąvokos formuluotes (žr. 2 lentelė).

2 lentelė

Biudžeto sąvokos apibūdinimai

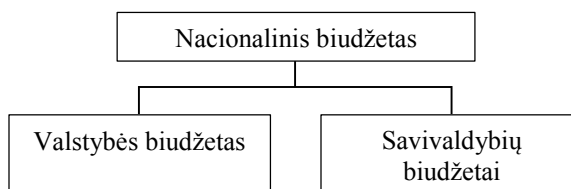
Autorius (-iai)	Apibūdinimas
A. Butkevičius, J. Bivainis, 2009	tai tam tikro laikotarpio pajamų ir išlaidų planas
A. Shah, 2007	tam tikro laikotarpio pajamų ir išlaidų duomenys (ex ante atskleidžiantys, ką valdžia numato per šį laikotarpį daryti ir kaip tą veiklą finansuoti; ex post parodantys, ką valdžia iš tiesų nuveikė ir kas bei kokia forma turėjo už tai sumokėti).
E. Buškevičiūtė, 2006	piniginių santykių visuma, kuriems esant planingai formuojamas ir naudojamas centralizuotas finansinių išteklių fondas. Tai valstybės finansinis planas, pateikiamas įstatymo forma.
K. Levišauskaitė, G. Ruškys, 2005	pagrindinis finansinis valstybės planas, sudarytas valstybės piniginis fondas bendroms reikmėms tenkinti, išreiškia materialinį biudžeto turinį.
R. J. Freeman, 1972	tai finansinių operacijų planas, apimantis tam tikro laikotarpio numatomos veiklos išlaidas ir numatomą jų finansavimą, arba, kitaip sakant, tai sisteminis iškeltų tikslų įgyvendinimo ir būtinų tam išlaidų suderinimo procesas.

Šaltinis: Skačkauskienė (2012, p. 8)

Tačiau I. Skačkauskienė pažymi, kad pamirštama akcentuoti, jog biudžeto pagrindinis tikslas yra finansiškai užtikrinti prisiimtus įsipareigojimus.

Apibendrinant biudžeto sąvoka galima paminėti, kad biudžetas yra kaip valdymo priemonė (valdoma šalies ūkio plėtra bei jo pagalba reguliuojama visuomenės raida) ir valdymo objektas (biudžetas tvirtinamas įstatymu, jo vykdymas privalomas toms institucijoms, kurios yra atsakingos už biudžeto įplaukas iš tam tikrų šaltinių bei toms, kurios gauna asignavimus ir yra atsakingos už tikslingą jų panaudojimą) (Butkevičius, Bivainis, 2009, p. 11).

Galima teigti, kad valstybės sandara lemia ir biudžetinę sandarą. Kadangi tuo yra apibūdinama valstybės biudžetų sudėtis bei struktūra. Unitarinėse valstybėse yra išskiriamos dvi valdymo grandys, kurias sudaro centrinė ir vietinė valdžios (Skačkauskienė, 2012, p. 32). O atitinkamai šių valdžių biudžetų visuma sudaro nacionalinį biudžetą (žr. 1 pav.):

1 pav. Nacionalinio biudžeto sandara

Šaltinis: Naraškevičiūtė, Lakštutienė (2006, p. 63).

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sukaupiamos lėšos sudaro nacionalinio biudžeto pajamas, tačiau į biudžetą neįtraukiamos skolintos lėšos (LR Biudžeto sandaros įstatymas). Valstybės biudžetui yra priskiriami stambiausi šalies pajamų šaltiniai ir pagrindinės išlaidos, skirtos valstybės funkcijoms atlikti. Savivaldybių biudžetai finansiškai turi aprūpinti vietinės valdžios institucijas. Jie rengiami, tvirtinami ir vykdomi savivaldybėse, bet turi padėti įgyvendinti valstybės vykdomą ekonominę ir socialinę politiką. Dėl to vietiniams biudžetams yra skiriamos dotacijos iš centrinio biudžeto (Naraškevičiūtė, Lakštutienė, 2006, p. 63).

Skačkauskienė pateikia esminius skirtumus tarp valstybės ir savivaldybių biudžetų (žr. 3 lentelė):

3 lentelė

Valstybės ir savivaldybių biudžetų panašumai ir skirtumai

	Valstybės biudžetas	Savivaldybių biudžetai
Panašumai	Pajamos ir asignavimai gali būti tik piniginės lėšos	
	Biudžetai tvirtinami vineriems metams – nuo sausio mėn. 1 d. iki gruodžio mėn. 31 d.	
	Biudžeto rezervai – ne didesnis kaip 1 proc. patvirtinto biudžeto asignavimų sumos	
	Kasos operacijos vykdomos per Lietuvos Respublikos kredito įstaigas	
Skirtumai	Gali būti deficitinis, subalansuotas arba perteklinis	Biudžeto deficitas negali viršyti planuojamų išlaidų iš skolintų (neviršijant atitinkamų metų Finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų savivaldybių skolinimosi limitų) lėšų investicijų projektams finansuoti dydžio
	Tvirtina Seimas	Tvirtina savivaldybės taryba
	Biudžeto pajamų šaltinis – valstybei skirtų mokesčių pajamos	Biudžeto pajamų šaltinis – vietinių mokesčių pajamos
	Viršplaninės pajamos naudojamos valstybės biudžeto apyvartos lėšoms papildyti ir savivaldybių biudžetų negautoms pajamoms dengti	Viršplaninės pajamos skirstomos savivaldybės tarybos sprendimu
	Biudžeto vykdymą organizuoja Vyriausybė	Biudžeto vykdymą organizuoja savivaldybės administracijos direktorius
Biudžeto vykymo auditą atlieka Valstybės kontrolė	Biudžeto vykymo auditą atlieka savivaldybių kontrolierių tarybos	

Šaltinis: Skačkauskienė (2012, p. 36)

Valstybės ir savivaldybių biudžetai yra savarankiški ir nepriklausomi, tačiau „juos sieja bendra teisinė ir mokesstinė bazė, valdžios institucijų ir įstaigų atliekamų funkcijų panašumas“ (Skačkauskienė, 2012, p. 37).

Kiekviena savivaldybė turi savarankišką biudžetą, kuris yra formuojamas iš pajamų ir išlaidų, o tvirtinamas be deficito (Naraškevičiūtė, Lakštutienė, 2006, p. 69).

1.3 Savivaldybės biudžeto sandara

1.3.1 Savivaldybės biudžeto pajamos

Savivaldybių biudžetų pajamos yra formuojamos:

- iš mokesčių pajamų (įplaukos iš mokesčių), kurios ir sudaro pagrindinę pajamų dalį,
- iš nemokesčių pajamų (pajamos iš savivaldybės nuosavybės, vietinių rinkliavų, baudų ir kitų šaltinių),
- iš valstybės biudžeto skiriamų dotacijų, kurios yra skiriamos pajamų ir išlaidų skirtumų išlyginimui ir valstybinėms funkcijoms vykdyti (Stačiokas, Rimas, 1996, p. 68).

Stačiokas, Rimas (2002, p. 250) detalizuoja pajamų rūšis, kurios sudaro savivaldybių biudžetų pajamas (žr. 4 lentelę):

4 lentelė

Savivaldybių biudžetų pajamos

Mokestinės pajamos	Nemokestinės pajamos	Dotacijos
<p>Pajamų ir pelno mokesčiai</p> <p>Fizinių asmenų pajamų pelno mokestis – viso</p> <p>Fizinių asmenų pajamų mokestis (gautas iš VMI)</p> <p>Fizinių asmenų pajamų mokestis savivaldybių išlaidų struktūros skirtumams išlyginti</p> <p>Fizinių asmenų pajamų mokestis mokesčinėms pajamoms išlyginti</p> <p>Turto mokesčiai</p> <p>Žemės mokestis</p> <p>Įmonių ir organizacijų nekilnojamojo turto mokestis</p> <p>Paveldimo ir dovanojamo turto mokestis</p> <p>Valstybinės žemės ir valstybinio vandens fondo vandens telkinių nuomos mokestis</p> <p>Vidaus prekių ir paslaugų mokesčiai</p> <p>Prekyviečių mokestis</p>	<p>Pajamos iš nuosavybės</p> <p>Palūkanos už kapitalo naudojimą</p> <p>Dividendai</p> <p>Palūkanos už paskolas</p> <p>Palūkanos už depozitus</p> <p>Kitos pajamos iš nuosavybės</p> <p>Rinkliavos ir pajamos iš atsitiktinių pardavimų</p> <p>Valstybės rinkliavos</p> <p>Vietinės rinkliavos</p> <p>Pajamos iš patalpų nuomos</p> <p>Biudžetinių įstaigų pajamos, gautos už teikiamas paslaugas</p> <p>Asignavimų valdytojų administruojamos pajamos</p> <p>Pajamos iš atsitiktinių pardavimų</p> <p>Pajamos iš baudų ir konfiskacijos</p> <p>Kitos nemokestinės pajamos</p>	<p>Dotacijos, gautos iš kitų valdymo lygių</p> <p>Bendrosios dotacijos</p> <p>Dotacija mokesčinėms pajamoms išlyginti</p> <p>Dotacija išlaidų struktūros skirtumams išlyginti</p> <p>Speciali tikslinė dotacija</p> <p>Bendrosios dotacijos kompensacija</p>

Šaltinis: Stačiokas, Rimas (2002, p. 250)

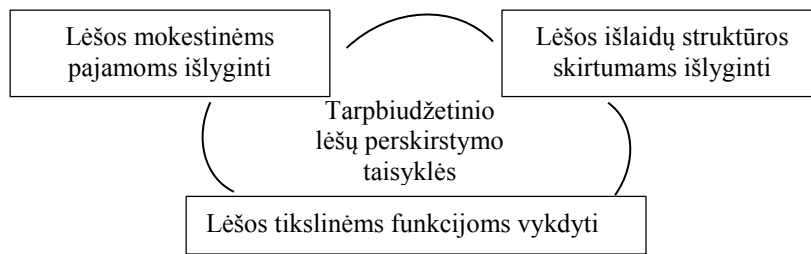
Mokestinės savivaldybių pajamos gali sudaryti „nuosavi“ mokesčiai, kurie formuoja tik savivaldybių biudžetų pajamas ir bendrųjų mokesčių dalis, kuomet svarstant valstybės biudžeto projektą mokesčių įplaukos yra paskirstomos tarp valstybės ir savivaldybių biudžetų tam tikru santykiu (Levišauskaitė, Rūškys, 2003, p. 156).

Pajamų rūšys, kurias visiškai ar bent iš dalies reglamentuoja pačios savivaldybės: nuomos, ūkinės veiklos, parduodamos nuosavybės, miškų ūkio, medžioklės plotų nuomos, baudų pajamos, atlyginimas už naudojamą savivaldybei priklausančiais daiktais, koncesinės išmokos, gaunamo pelno dalys, kompensacijos iš trečiųjų šalių, specialios įmokos, kurių negalima laikyti nei mokesčiais, nei rinkliavomis ar įnašais (pavyzdžiui, gaisrinės išlaikymo įmokos), aukos (Ehrt, Schwarz-Jung, Welge, 1996, p. 61).

Iki 2002 m. fizinių asmenų mokesčių buvo galima priskirti prie „nuosavų“ savivaldybių mokesčių, kadangi iš jo atskaičius įmokas į nebiudžetinį Privalomąjį sveikatos draudimo fondą, visas likuti patekdavo į savivaldybių biudžetus. Nuo 2002 m. situacija pasikeitė – fizinių asmenų pajamų mokesčio dalis, tenkanti savivaldybėms tapo bendrojo mokesčio dalimi, kadangi yra atskaitomos įmokos ne tik į Privalomąjį sveikatos draudimo fondą, bet ir į valstybės biudžetą (Levišauskaitė, Rūškys, 2003, p. 156).

Valstybinė mokesčių inspekcija savivaldybių mokestinių pajamų šaltiniams priskiriamus mokesčius tiesiogiai perveda į biudžetus, išskyrus gyventojų pajamų mokesčių ir mokesčius, gaunamus už prekes ir paslaugas. Gyventojų pajamų mokestis yra dalijamas ir valstybei, ir savivaldybėms. Į savivaldybių biudžetus šis mokestis pervedamas po atskaitymų: už verslo liudijimus, į Privalomąjį sveikatos draudimo fondą, jei numatyta – po dalies atskaitymo į Valstybės biudžetą. Likusi gyventojų pajamų mokesčio dalis yra pervedama į Valstybės išdo sąskaitą (Balvočiūtė, Makauskaitė, 2012, p. 39).

Valstybės biudžeto lėšos kaip dotacijos savivaldybių biudžetams skiriamos šiais tikslais: mokestinėms pajamoms išlyginti, išlaidų struktūros skirtumams išlyginti, savivaldybėms perduotoms valstybinėms funkcijoms vykdyti, savivaldybėms priskirtajai vaikų, jaunimo bei suaugusiųjų bendro lavinimo funkcijai atlikti, Seimo ir Vyriausybės patvirtintoms programoms vykdyti, savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų pokyčiams kompensuoti. Šios lėšos yra susietos tarpusavyje ir atlieka tarpbiudžetinių lėšų perskirstymą (žr. 2 pav.) (Butkevičius, Bivainis, 2009, p. 123).

2 pav. Valstybės biudžeto savivaldybėms skiriamų lėšų komponentų sąsaja

Šaltinis: Butkevičius, Bivainis (2009, p. 123)

Tarpbiudžetinis lėšų perskirstymas yra svarbus tuo, kad būtų galima tiek valstybei, tiek savivaldybėms tinkamai atlikti savo funkcijas, priimti deramus sprendimus tuo užtikrinant piliečių gerovę (Skačkauskienė, 2012, p. 9).

1.3.2 Savivaldybės biudžeto išlaidos

Savivaldybių biudžetų išlaidos, vadinamos asignavimais, yra naudojamos savivaldybėms įstatymų deleguotoms valstybės funkcijoms vykdyti ir biudžeto programoms įgyvendinti. Levišauskaitė, Rūškys (2003, p. 158) skiria pagrindines išlaidų rūšis, kurios naudojamos:

- vykdomoms švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, sporto ir gamtos apsaugos programoms bei socialinės paramos programoms finansuoti;
- savivaldybių ūkio plėtojimui ir reguliavimui;
- savivaldybių institucijų išlaikymui (darbuotojų darbo užmokestis);
- biudžeto kasos apyvartos lėšų didinimui;
- išlaidoms, kurios yra susijusios su keleivinio transporto lengvatomis, jų kompensavimui;
- kitų priemonių, kurios nurodytos įstatymuose ar savivaldybių tarybų sprendimuose, įgyvendinimui.

Buškevičiūtė (2006, p. 122) savivaldybių biudžetų asignavimus išskiria pagal funkcinę ir ekonominę klasifikacijas (žr. 5 lentelė).

5 lentelė

Savivaldybių biudžetų asignavimų klasifikacija

Funkcinė klasifikacija	Ekonominė klasifikacija
1. Bendros valstybės paslaugos	1. Darbo užmokestis ir socialinis draudimas
2. Gynyba	2. Prekių ir paslaugų naudojimas
3. Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	3. Turto išlaidos
4. Ekonomika	4. Subsidijos
5. Aplinkos apsauga	5. Dotacijos
6. Būstas ir komunalinis ūkis	6. Socialinės išmokos (pašalpos)
7. Sveikatos priežiūra	7. Kitos išlaidos
8. Poilsis, kultūra ir religija	8. Sandoriai su materialiuoju turtu bei finansinių įsipareigojimų vykdymas
9. Švietimas	
10. Socialinė apsauga	

Šaltinis: Buškevičiūtė (2006, p. 122)

Savivaldybių išlaidas „tvarko“ asignavimų valdytojai, jie skirsto asignavimus atitinkamų įsipareigojimų vykdymui, neviršydamai bendros savivaldybės tarybos patvirtintos asignavimų sumos.

Asignavimų valdytojai biudžeto išlaidas privalo naudoti pagal paskirtį – biudžetų programoms vykdyti ir uždaviniams įgyvendinti. Jie privalo nustatyti ir patvirtinti programų išlaidų sąmatas, neviršijant toms programoms patvirtintų bendrųjų asignavimų, į kuriuos įeina ir paprastosios išlaidos, tokios kaip darbo užmokestis. Asignavimų valdytojai privalo organizuoti biudžetų programų rengimą ir vykdymą, teikti finansinę ir kitą atskaitomybę, kontroliuoti bei vykdyti turtinius įsipareigojimus, atlikti pavaldžių institucijų finansinės atskaitomybės analizę, garantuoti finansinių ir statistinių ataskaitų teisingumą bei programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo efektyvumą ir rezultatyvumą (Naraškevičiūtė, Lakštutienė, 2006, p. 64).

1.4 Savivaldybės biudžetų formavimo principai ir metodai

Formuojant biudžetą yra taikomi konkretūs principai (žr. 6 lentelė), kurie yra labai svarbūs ne tik biudžeto sudarymui, bet ir pačiai savivaldybės veiklai, funkcijų vykdymui, kadangi šie principai įpareigoja bei drausmina.

6 lentelė

Biudžeto formavimo principai

• Nuolatinis funkcijų vykdymas	Savivaldybė jai priskirtas funkcijas turi vykdyti stabiliai, t.y. biudžete numatytas išlaidas skirti numatytioms funkcijoms vykdyti.
• Taupumas ir ekonomiškumas	Sudarant ir vykdant biudžetą savivaldybė turi siekti efektyviausių rezultatų, jie turi atitikti kokybę ir patikimumą.
• Biudžeto balansas	Savivaldybių biudžetai turi būti subalansuoti, pajamos sulyginamos su išlaidomis.
• Realus kasos darbas	Savivaldybių biudžetų projekte turi būti nurodomos tik realiai numatomas pajamas ir išlaidas.
• Biudžeto pilnumas	Biudžeto projekte turi būti įtrauktos visos savivaldybės pajamos ir išlaidos.
• Bendrasis išlaidų padengimas	Biudžete numatytos pajamos turi būti skirtos numatytioms išlaidoms padengti.
• Individualus įvertinimas	Biudžeto projekte pajamos ir išlaidos turi būti identifikuojamos pagal pajamų kilmę ir išlaidų paskirtį.
• Viešumas	Biudžeto projektas turi būti prieinamas: institucijoms, interesų grupėms, bendruomenės nariams, tam kad būtų galima pateikti pastabas ir pasiūlymus.

Šaltinis: Stačiokas, Mažeika, Rupšys (2003, p. 73-74)

Tuo tarpu Naraškevičiūtė, Lakštutienė (2006, p. 62) biudžeto pateikia trumpesnę biudžeto sudarymo principų sąrašą:

1. Biudžeto tikrumas arba realumas – į biudžetą turi būti įtraukiamos tik tokios pajamos, kurias numatyta gauti. Prognozuojamų pajamų dydis numatomas stebint praėjusių metų biudžeto gautas pajamas.

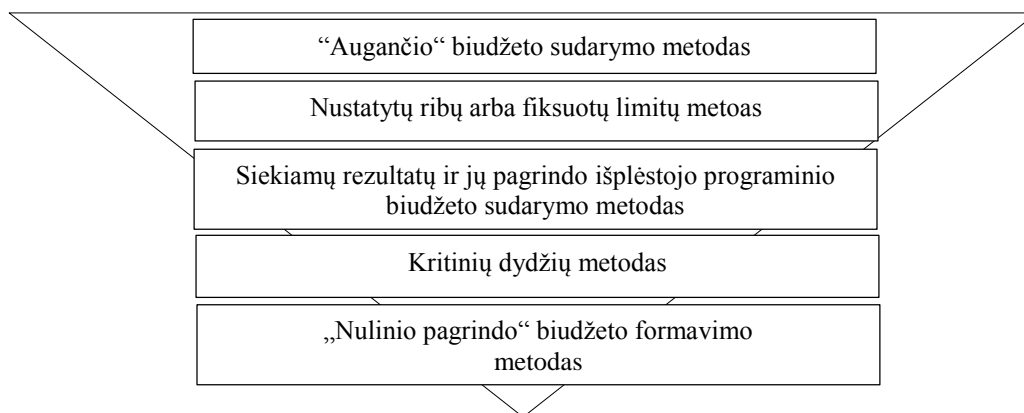
2. Biudžeto vientisumas – ir savivaldybių, ir valstybės biudžetų pajamos bei išlaidos įtraukiamos į vieną bendrą – nacionalinį biudžetą.
3. Biudžeto pilnumas – į biudžetą turi būti įtrauktos visos pajamos ir visos išlaidos.
4. Biudžeto specializacija ir detalizacija – išlaidos turi būti aiškiai paskirstytos ir išleidžiamos tiems reikalams, kuriems buvo numatyta.
5. Biudžeto viešumas – biudžetas turi būti viešai skelbiamas ir lengvai prieinamas.

Buškevičiūtė (2006, p. 115) ypatingai smulkiai išskiria biudžeto sudarymo principus, jų pateikia net dešimt: nuolatinis funkcijų atlikimas, taupumas ir ekonomiškumas, biudžeto balansas, biudžeto teisingumas ir aiškumas (biudžeto sąmata turi būti tiksliai apskaičiuota remiantis savivaldybės turimais dokumentais. Jei tai neįmanoma, turi būti bandoma sąmoningai bei atsakingai numatyti pajamas ir išlaidas. Aiškumas pasireiškia tuo, kad biudžete pajamų ir išlaidų skiltyse turi būti pateikiami komentarai), realus kasos darbas, biudžeto pilnumas, bruto įvertinimas (pajamos ir išlaidos turi būti atskirtos ir visos įtrauktos į biudžetą. Visos išlaidos turi būti dengiamos pajamų sąskaita, net ir tuo atveju, kai rezultatas yra neigiamas), individualus įvertinimas, bendras išlaidų padengimas, viešumas.

Apžvelgus autorių pateiktus biudžeto formavimo principus, pastebima, kad nors jų skaičiaus pateikimas, įvardinimas ir detalizavimas skiriasi, jie vis dėl to yra panašūs. Tai priklauso nuo įvairių aplinkos veiksnių poveikio, valstybių ir savivaldybių patirties (Skačkauskienė, 2012, p. 24).

Dubausko (2004, p. 31) teigimu, įgyvendinant šiuos principus, galima efektyviau paskirstyti išteklius, nustatyti sritis, kuriose verta mažinti arba atvirkščiai – didinti valstybės dalyvavimą, be to „galima lengviau pastebėti įstaigų funkcijų ir vykdomos veiklos dubliavimosi atvejus“. Tai reiškia, kad šių principų dėka savivaldybių veikla tampa kryptinga ir racionali (Stačiokas, Mažeika, Rupšys, 2003, p. 74).

Biudžetų apimtys vis didėja. O kad būtų lengviau juos sudaryti yra taikomi biudžetų formavimo metodai (žr. 3 pav.) (Skačkauskienė, 2012, p. 25).

3 pav. Biudžetų formavimo metodai

Šaltinis: Stačiokas, Mažeika, Rupšys (2003, p. 75)

Vadinamasis „augantis“ biudžetas yra praėjusių metų biudžeto atnaujintas variantas. Tai reiškia, kad formuojant biudžetą šiuo metodu, ankstesniųjų metų biudžetas tampa naujojo biudžeto projekto pagrindu (Stačiokas, Mažeika, Rupšys 2003, p. 75). Tuomet biudžete yra patikslinamos išlaidos dėl infliacijos poveikio, numatomų nebeteikti paslaugų arba atvirkščiai – dėl numatomos naujai vykdyti veiklos (Buškevičiūtė, 2006, p. 116). Tačiau praktikoje šis biudžeto formavimo metodas diegiant naują veiklą yra vertinamas nepalankiai, kadangi jis yra orientuotas į praeitį, į „pasenusias“ išlaidas.

Taikant fiksuotų limitų metodą, atskiriems sektoriams yra iš anksto žinoma skiriamų išlaidų bendra apimtis. Šių „išlaidų limitų“ yra privaloma laikytis. Savivaldybės tarybos komitetams yra suteikta galimybė patiems rengti išlaidų sąmatą, nustatant veiklą ir jos finansavimo prioritetus. Įvertinus ateinančiais biudžetinėmis metais numatomas gauti lėšas, jas paskirsto finansų komitetas (Stačiokas, Mažeika, Rupšys 2003, p. 76).

Kuomet didžiausias dėmesys skiriamas biudžeto tikslams ir programoms, rezultatams (jie gaunami siekiant užsibrėžtų tikslų) ir ištekliams (kad pasiekti užsibrėžtų tikslų), naudojamas siekiamų rezultatų ir jų pagrindu išplėstojo programinio biudžeto sudarymo metodas. Tai reiškia, kad biudžetas yra skirstomas į programines sritis, o savivaldybės tarybos komitetai ir administracijos skyriai sudaro konkrečius veiklos planus, toms programoms pasiekti. Autoriai teigia, o jiems pritaria ir Buškevičiūtė (2006, p. 117), kad šis metodas pasiteisina tik veikiant gerai išvystytoje savivaldybės strateginio valdymo sistemai, kadangi šis metodas yra sudėtingas: jo taikymui reikalingi aukštos kvalifikacijos darbuotojai, kurie gebėtų operatyviai reaguoti į aplinkos pasikeitimus, nustatyti strategines kryptis ir kontroliuoti veiklos pokyčius.

Kai dėmesys teikiamas savivaldybės naujai veiklai ir jai tenkančioms planuojamoms pajamoms bei išlaidoms, yra taikomas kritinių dydžių metodas, dar vadinamas ir pokyčių planavimo metodu. Taikant šį metodą, pripažįstama, kad bazinių ir ankstesniųjų metų veikla ir jai panaudotas finansavimas išliks pastovūs arba tik nežymiai keisis. „Vietinio biudžeto projekto rengime dalyvaujantys komitetai ir administracijos skyriai vadovaujasi savivaldybės Valdybos ar jos Finansų tarnybos rekomendacijomis dėl siūlomų prioritetų bei reikalingų tam išlaidų savo sektoriuje“ (Stačiokas, Mažeika, Rupšys 2003, p. 76).

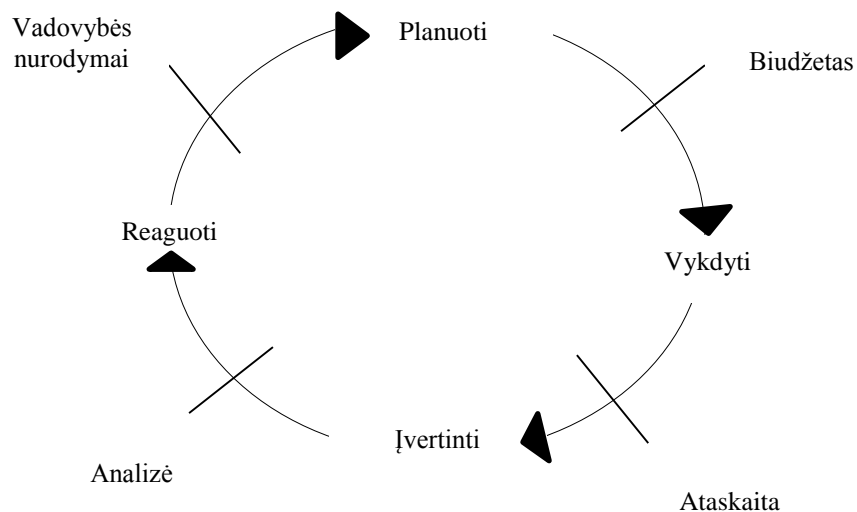
Paskutinį autorių nurodo „Nulinio pagrindo“ biudžeto formavimo metodą bei jo pagrindu išplėstojo biudžeto sudarymo blokais metodą. Taikant „nulinio pagrindo“ metodą reikalaujama nuolat peržiūrėti bei tikslinti savivaldybės vykdomas būtent tas programas, kurių įgyvendinimas ar finansavimas gali kisti dėl įvairių priežasčių. Taikant šį metodą, išlaidos gali būti perskirstomos iš pat pradžių – t.y. nuo nulio. Autoriai Stačiokas, Mažeika, Rupšys (2003, p. 77) teigia, kad praktikoje šis metodas taikomas itin retai, kadangi tam tenka dideli žmogiškieji ištekliai.

Lietuvos savivaldybėse yra taikomas programinio biudžeto sudarymo metodas. Tai nurodoma rezoliucijoje „Dėl Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros koncepcijos“, kurią priėmė LR Seimas dar 1998 m. Joje teigiama, kad biudžetai privalo būti rengiami pagal programas. Ši nuostata taikoma tiek valstybės biudžetui, tiek savivaldybių biudžetams.

Anot Buškevičiūtės (2006, p. 117), Lietuvoje dar tik mėginama diegti programinį biudžeto sudarymo metodą ir geriausiai sekasi Vilniaus miesto savivaldybei, kuri turi daugiausiai patirties. Tačiau pastebėta tai, kad užsienio biudžetai yra sudaromi tiksliai nurodant programas ir jų finansavimą (Skačkauskienė, 2012, p. 27). Lietuvoje biudžetuose pirmiausiai yra nurodomas institucinis lėšų paskirstymas, tai reiškia, kad pirmiausiai nurodomos institucijos, kurioms tenka lėšos, konkrečioms programoms įgyvendinti. Vadinasi Lietuvoje dar nėra tinkamai įgyvendintas programinis biudžeto sudarymo metodas.

1.5 Savivalybės biudžeto valdymo procesas

Biudžeto valdymo procesas yra įstatymiškai reglamentuota valdžios organų veikla, kuri susijusi su biudžetų sudarymu ir vykdymu (žr. 4 pav.).

4 pav. Biudžeto proceso valdymas

Šaltinis: Levišauskaitė, Rūškys (2003, p. 69)

Biudžeto procesas apima šiuos etapus:

1. Biudžeto projekto sudarymas
2. Biudžeto projekto svarstymas
3. Biudžeto projekto priėmimas ir biudžeto patvirtinimas
4. Biudžeto vykdymas ir kontrolė

5. Atsiskaitymas už biudžeto vykdymą

Biudžeto valdymo procese svarbus ne tik planavimas, bet ir biudžeto vykdymo eiga bei kontrolė. Visi etapai yra glaudžiai susiję ir turi užtikrinti efektyvų lėšų panaudojimą (Levišauskaitė, Rūškys G., 2003, p. 70).

Savivaldybės **biudžeto projekto sudarymas** yra svarbus procesas, kurio metu yra numatomos pagrindinės politinio, ekonominio, socialinio vystymo kryptys, nustatoma biudžetinių lėšų apimtis bei asignavimai (Levišauskaitė, Rūškys, 2003, p. 70).

Savivaldybių biudžetai yra tvirtinami tarybų sprendimais, kuriuose yra nurodoma bendra pajamų suma ir jos paskirstymas pagal pajamų rūšis bei asignavimų suma ir jos paskirstymas biudžetinių įstaigų bei savivaldybių administracijos padalinių programoms vykdyti. Tarybos savivaldybių biudžetus privalo patvirtinti per du mėnesius, po valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo. Jau patvirtinti savivaldybių biudžetų projektai yra teikiami Finansų ministerijai.

Savivaldybių **biudžetų vykdymą** organizuoja savivaldybių administracijų direktoriai, biudžeto vykdymo ataskaitas tvirtina tarybos ir pateikia jas Finansų ministerijai. Finansų ministerija rengia savivaldybių biudžetų įvykdymo suvestinę ir ją pateikia Vyriausybei, kuri išnagrinėjusi biudžetines ataskaitas, nustatyta tvarka ir terminais pateikia Seimui, kad patvirtintų (Buškevičiūtė, 2006, p. 122).

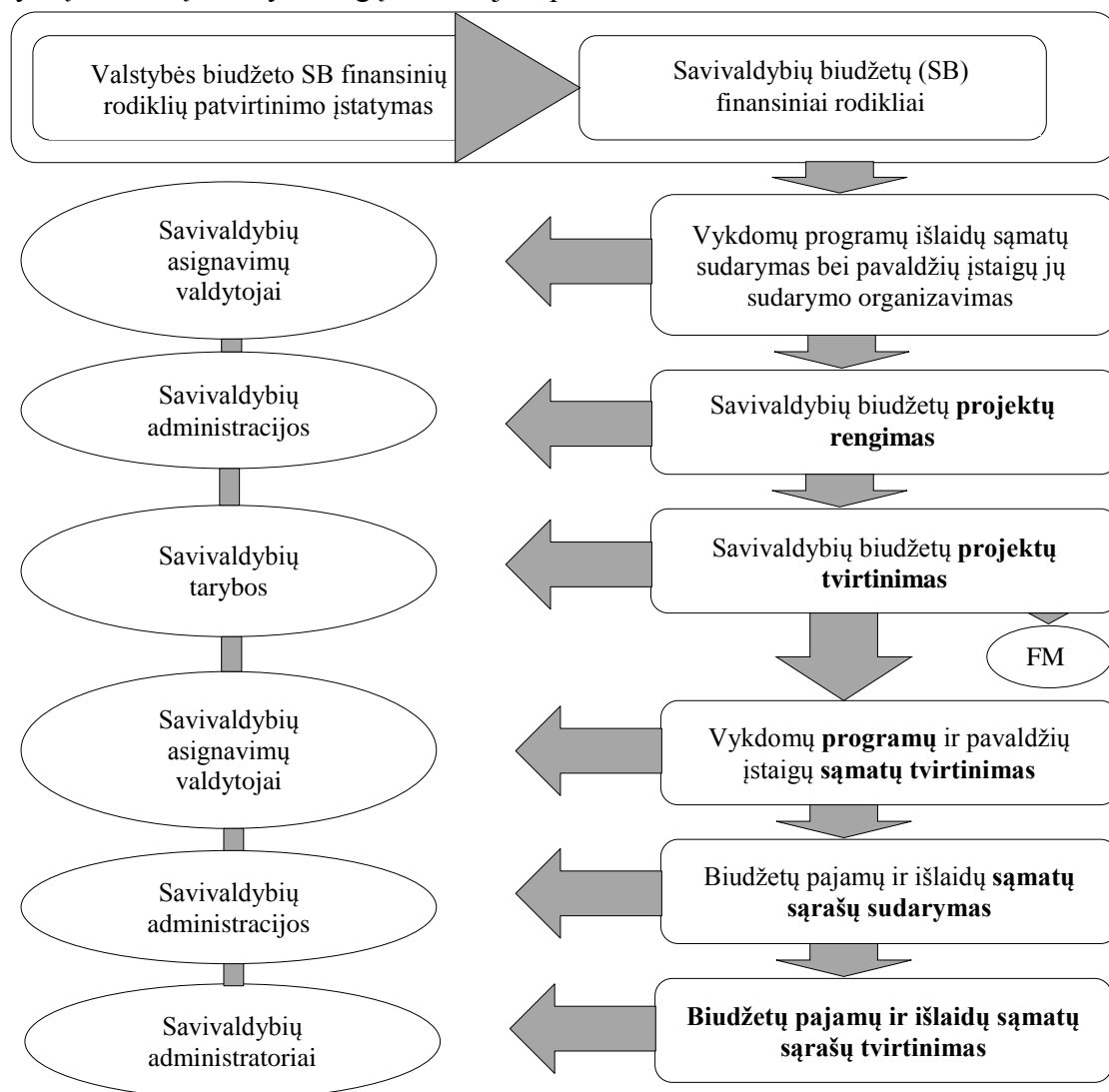
Ateinančių metų biudžeto projekto rengimas prasideda tuomet, kai pradedamas vykdyti šiemetinis biudžetas. Kai tarybos Finansų komitetas gauna užbaigtų metų biudžeto vykdymo apyskaitą, koreguoja pajamų prognozę ateinantiems metams ir pateikia skyriams kontrolinius didžiausius jų funkcijų finansavimui įmanomų per ateinančius trejus metus skirti dotacijų skaičius arba kitaip „biudžeto lubas“. Tuo metu skyriai ir tarnybos tikslina savo sferos įstaigų pajamų prognozes. Kartu yra skelbiami konkursai viešoms paslaugoms atlikti, jei sutartys baigiasi ateinančiais metais (Lazdynas, 2005, p. 214).

Preliminarus biudžeto plano projektas yra rengiamas su Veiklos planu, koordinuojant finansinius rodiklius. Iki liepos mėnesio Finansų komitetas apibendrina biudžeto pasiūlymus. Rugsėjį ir rugsėję biudžeto projektas galutinai „apšlifuojamas“ ir pateikiamas svarstyti komitetams. Spalio ir lapkričio mėnesiais derinamas savivaldybės pajamų planas per tarpsavivaldybinio pajamų struktūrų išlyginimo mechanizmą, kuomet gali būti prašoma papildomų lėšų iš valstybės biudžeto ar kitų šaltinių. Po to projektas vėl pateikiamas komitetui kartu su koreguojančiais taisymais. Lapkričio pabaigoje arba gruodžio pradžioje biudžetas turi būti priimamas ir paskelbiamas per informavimo priemones.

Būna atvejų, kai metų pradžioje paaiškėja, jog praėjusiais metais į biudžetą buvo surenkama žymiai daugiau pajamų, negu buvo prognozuojama, tuomet rengiamas ir supaprastinta tvarka yra svarstomas papildomas biudžeto planas kitoms, prioritetų plane įrašytoms programoms finansuoti. Pasitaiko, kad

einamųjų metų biudžeto planas yra nevykdomas, tuomet galima koreguoti biudžetą, mažinant lėšas arba nutraukiant ar sustabdant kai kurių programų finansavimą. Būna atvejų, kai yra pažeidžiamas biudžeto pilnumo principas, kuomet susidaro viršplaninės išlaidos. Jos yra leistinos tuo atveju, kai yra užtikrinamas vėlesnis jų padengimas. Pirmosios biudžeto korekcijos atliekamos iki naujo biudžeto rengimo pradžios, o papildomas biudžetas priimamas iki birželio pradžios. Kartais biudžetą tenka koreguoti keletą kartų per metus tam, kad taryba ir administracija žinotų, kokiomis lėšomis disponuoja ir būtų kontroliuojamas visas procesas (Lazdynas, 2005, p. 215).

Savivaldybių biudžetų sudarymo eigą vaizduoja 5 pav.:

5 pav. Savivaldybių biudžetų sudarymo procedūrinė schema

Šaltinis: Bivainis, Butkevičius (2002, p. 33, vaizduojama pagal Buškevičiūtė, 2006, p. 124)

Informacija apie savivaldybės biudžeto sudarymą, priėmimą, vykdymą, vertinimą bei kontrolę turi būti aiški ir savivaldybės administratoriaus skelbiama vietinei visuomenei, pavyzdžiui, savivaldybės

elektroniniame puslapyje. Galima teigti, kad biudžeto sudarymas nėra lengvas, kadangi jį lydi nemažai teisės aktų.

Biudžeto pajamų ir išlaidų kontrolieriaus pareigas vykdo savivaldybės taryba. Meras yra tiesiogiai atsakingas už biudžetą ir einamąją biudžeto vykdymo kontrolę atlieka jis, padedant savivaldybės administracijos finansų skyriui. Tarybų Kontrolės komitetas prižiūri kaip yra administruojamos pajamos, kaip valdyba vykdo biudžeto kontrolę, kaip viešojo administravimo institucijos įgyvendina biudžeto planą. Savivaldybės kontrolierių tarnyba kas ketvirtį atlieka biudžeto pajamų ir išlaidų tikslingumo auditą (Lazdynas, 2005, p. 216). Kontrolierius planų ir biudžetų nerengia, o tik konsultuoja bei valdo ir stebi šiuos procesus (Bagdžiūnienė, 2006, p. 116).

Mokesčių administratorius nuolat atlieka mokesčių pajamų surinkimo kontrolę. Administraciniai ir politiniai savivaldybės padaliniai turėtų glaudžiai bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, kad geriausiai matytųsi visos tendencijos, politinių ir administracinių sprendimų poveikis ekonominei ir finansinei būklei, bei kad būtų galima imtis skubių priemonių esant neatitikimams.

Savivaldybėje vidinė **biudžeto vykdymo kontrolė** turi vykti kiekvieną dieną, todėl administracijos finansų skyrius, vidaus audito tarnyba ir kontrolierius prižiūri bendrosios biudžetinės politikos ir taisyklių laikymąsi, kontroliuoja finansinę drausmę, kad būtų galima laiku sustabdyti nereikalingas ar kenksmingas procedūras. Dėl to savivaldybėje yra teikiamos einamosios bei galutinės ataskaitos, kurios yra viena pagrindinių kontrolės formų. Ataskaitas periodiškai rengia kiekvienas projekto vykdytojas, kurias pateikia programos kuratoriui, o šis administracijos direktoriui. Metinės ir projekto įvykdymo ataskaitos yra teikiamos merui, o programos vykdymo ataskaitos teikiamos taryboms (Lazdynas, 2005, p. 216).

Einamąjį viešųjų paslaugų finansavimą kontroliuoja patys asignavimų valdytojai, kurie biudžeto klausimais gali tartis su savivaldybės administracijos direktoriumi, administracijos finansų skyriumi bei meru. Pagrindinių asignavimų valdytojų teikimu savivaldybės kontrolierius gali patikrinti biudžeto lėšų panaudojimo teisėtumą, o tarybos Kontrolės komitetas arba pasamdytas nepriklausomas auditorius gali tikrinti lėšų panaudojimo efektyvumą. Jeigu savivaldybėse yra delsiama priimti biudžetą, jas gali tikrinti ir valstybės institucijos (Lazdynas, 2005, p. 217).

1.6 Fiskalinės decentralizacijos reikšmė sudarant ir vykdant savivaldybės biudžetą

Decentralizacija pagal objektinį aspektą skirstoma į politinės, fiskalinės, rinkos (ekonominės), erdvinės ir administracinės decentralizacijos tipus. Kadangi šio darbo objektas yra savivaldybės biudžetas, toliau bus aptariama fiskalinė decentralizacija.

Kad galėtų veikti fiskalinė decentralizacija, visų pirma šalyje turi veikti fiskalinė politika, kuri padeda įgyvendinti vyriausybės priskiriamas funkcijas perskirstant nacionalinio biudžeto pajamas tarp visų gyventojų, ūkio subjektų ir veiklos sričių. Naudojant fiskalinę politiką siekiama sušvelninti bendrojo nacionalinio produkto svyravimus, stabilizuoti ekonomiką, derinti infliaciją ir nedarbą (Rakauskienė, 2006, p. 215-217).

Fiskalinės decentralizacijos tendencijos Vakarų valstybėse ypatingai išryškėjo XX a. antroje pusėje, kuomet dėmesys buvo pradėtas skirti viešojo valdymo išplėtojimui bei didelių viešųjų biudžetų padariniams tyrinėti. Prieš tai dėmesys buvo skiriamas aplinkos apsaugai, institucinių, kultūrinių veiksnių plėtrai, kurie reikalaujavo didėjančių viešųjų išlaidų. Tuomet atsirado fiskalinio federalizmo teorija, kurios idėja – „fiskalinių santykių tarp įvairių valdymo lygių, vadovaujantis decentralizavimo metodu, kūrimas“. Šios teorijos idėja taikytina ne tik federacinėms valstybėms, bet ir unitarinėms (Baltušnikienė, 2004, p. 90). Dėl to Davulis (2006, p. 20) ir teigia, kad fiskalinė decentralizacija radosi tuomet, kai „decentralizacijos procesas (...) viešojo sektoriaus ekonomikoje įgauna vadinamosios fiskalinės decentralizacijos, išreiškiančios finansinį savarankiškumą, formą“. Buvo manoma, kad taikant decentralizacijos principą, viešasis administravimas bus efektyvesnis, institucijos paslankesnės. Tačiau vėliau paaiškėjo, kad valdymo problemos tokiu būdu nėra išsprendžiamos, o tik perkeliamos žemesniam lygiui (Raišienė, 2003, p. 19).

Decentralizacijos procesus valstybės valdymo srityje, kuomet savivaldybėms priskiriamas vis didesnis viešųjų reikalų tvarkymas, lemia demokratinių principų plėtra Europos šalyse, kurie atitinka šiuolaikines tendencijas Vakarų demokratijos šalyse (Davulis, 2006, p. 19). Plačiau decentralizacijos sąvoką išnagrinėjo Baltušnikienė (2009, p. 80), pateikusi įvairių autorių apibrėžimus (žr. 1 Priedas). Pasak autorės, fiskalinė decentralizacija yra procesas, kurio metu konkretūs viešojo valdymo lygių subjektai sprendimų priėmimus ir jų įgyvendinimo atsakomybę valstybės finansų srityje perskirsto žemesniųjų valdymo lygių subjektams (Baltušnikienė, 2009, p. 81). Šiame darbe fiskalinė decentralizacija suvokiama kaip savivaldybių finansinio savarankiškumo didinimas, atitinkamai paskirstant finansinius išteklius funkcijų vykdymui (Davulis, 2006, p. 20).

Decentralizacija viešajame sektoriuje skatina ekonominį efektyvumą, kadangi yra sudaromos sąlygos teikti tokias viešąsias gėrybes, kurios labiausiai atitinka vartotojų poreikius, kadangi vietinė valdžia geriau supranta ir atstovauja rinkėjų pageidavimus (Buškevičiūtė, 2006, p. 123). Tam pritaria ir Civinskas, Tolvaišis (2006, p. 87), teigiantys, kad fiskalinė decentralizacija sudaro prielaidas sparčiam ekonominiam bei socialiniam vystymuisi. Autoriai pažymi, kad pagal savivaldybių biudžetų išlaidų dalį nacionaliniame biudžete Lietuvos valstybę galima priskirti prie aukšto lygio decentralizacijos, tačiau tą

iškart paneigia savivaldybių biudžetų pajamų struktūra, kurioje dominuoja valstybės skiriamos dotacijos. Davulis (2006, p. 20) analizavęs nacionalinį biudžetą teigia, kad fiskalinio centralizmo laipsnis Lietuvoje yra kur kas didesnis nei Vakarų šalyse. O tai reiškia, kad Lietuvos savivaldybių finansinis savarankiškumas yra labai mažas. Raišienė (2003, p.20) teigia, kad Lietuvą priskirti prie decentralizuotų valstybių nėra teisinga. Pasak autorės, galima kalbėti tik apie Lietuvoje išvystytą decentralizacijos lygį.

Yra išskiriami veiksniai, kurie lemia menką Lietuvos savivaldybių finansinį savarankiškumą, tai didelis centralizuoto pajamų perskirstymo mastas, vietinių mokesčių sistemos stygius, tikslinių dotacijų dominavimas savivaldybių biudžetuose (Civinskas, Tolvaišis, 2006, p. 88). Kad savivaldybės būtų pajėgios savarankiškai surinkti pajamas, būtinas pajamų perskirstymas visos valstybės mastu. Kadangi tai sudėtingas procesas, valstybės biudžeto dotacijos yra naudojamos lyg alternatyva savivaldybių mokesčių plėtrai. Be to gyventojų pajamų mokestis yra pagrindinė savivaldybių finansinių išteklių rūšis, kuri ir taip jau sumažinta, kadangi yra dalijama tarp valdžios lygių. Galima teigti, kad savivaldybės yra tiesiogiai priklausomos nuo dotacijų, kas neskatina jų ieškoti savarankiškų finansinės padėties gerinimo būdų. Be to, valstybės skiriamos tikslinės dotacijos neskatina savivaldybių taupyti, kadangi jei ne visos lėšos panaudojamos, likutis turi būti grąžintas į valstybės biudžetą. Esant tokiai tvarkai savivaldybės nėra suinteresuotos racionaliau ir efektyviau naudoti skirtas dotacijas (Spurytė, 2013). Neišplėtotą fiskalinę decentralizaciją trukdo sėkmingai plėtoti Lietuvos savivaldybėms, o pačiai fiskalinei decentralizacijai trukdo plėtoti savivaldybių pajamų perskirstymas per valstybės biudžetą. Tai lyg „užburtas ratas“. Kaip jau minėta, formuojant savivaldybių biudžetus didelę dalį sudaro dotacijos, todėl savivaldybių pajamos ir panaudojimas priklauso nuo centrinės valdžios. Tai reiškia, kad valstybės biudžeto dotacijos didina centrinės valdžios vaidmenį, tokiu būdu ribojant savivaldybių finansinį savarankiškumą (Civinskas, Tolvaišis, 2006, p. 88).

Siekiant optimizuoti šalies valdymą ir įgyvendinti Europos vietos savivaldos chartijos nuostatas, Europos Tarybos rekomendacijas, Astrauskas, Striškaitė (2003, p. 18) siūlo laipsniškai plėtoti fiskalinę decentralizaciją Lietuvoje sukuriant aiškias funkcijas ir lėšų, reikalingų joms realizuoti, paskirstymo valstybės ir vietinio valdymo lygiams, sistemą, sudarant savivaldybėms realias galimybes daryti poveikį formuojant biudžetus, nustatant vietinius mokesčius, tobulinant finansinių dotacijų savivaldybėms ir savivaldybių skolinimosi mechanizmus.

Apibendrinant galima teigti, kad savivaldybės sąvoka turi daug interpretacijų, tačiau visos apibūdina kaip valstybės teritorinę administracinę vienetą, kuris turi teisę laisvai ir savarankiškai tvarkyti vietinius bendruosius reikalus, tuo pačiu derinant savivaldybės ir valstybės interesus, o tam reikalingas biudžetas, iš kurio skiriamos lėšos funkcijoms vykdyti.

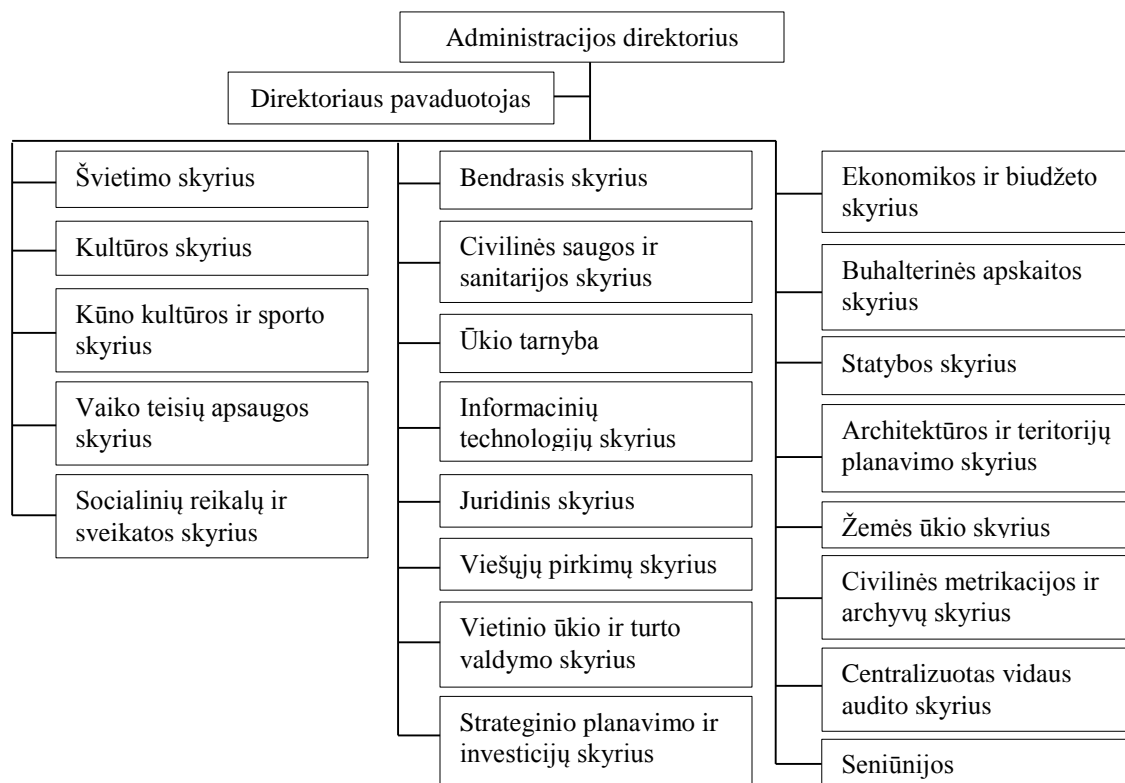
Biudžeto sudarymas yra svarbus etapas savivaldybės veikloje, o proceso valdymas apibrėžiamas ne tik sudarymo principais ir metodais, bet ir griežtai reglamentuojamas įstatymais, nutarimais bei kitais dokumentais, todėl galima teigti, kad fiskalinės decentralizacijos laipsnis yra gana žemas, o tai reiškia, kad savivaldybėms trūksta finansinio savarankiškumo.

2. KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2011-2013 M. BIUDŽETO VALDYMO ANALIZĖ

Šiame skyriuje analizuojamas biudžeto valdymas Kretingos rajono savivaldybėje. Pateikiama savivaldybės charakteristika, analizės metodika. Norint atskleisti savivaldybės biudžeto valdymo ypatumus, nagrinėjami biudžeto valdymą reglamentuojantys dokumentai bei pats Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymo procesas, atliekama biudžeto pajamų ir išlaidų plano bei įvykdymo ataskaitos analizė, siekiant išsiaiškinti savivaldybės biudžeto įvykdymą ir tai lemiančias priežastis. Skyriuje nagrinėjama Kretingos rajono savivaldybės finansinio savarankiškumo problema.

2.1 Kretingos rajono savivaldybės charakteristika

Nuo 1995 m. pagal Naująjį vietos savivaldos įstatymą rajono teritorijoje buvo įkurta dabartinė Kretingos rajono savivaldybė, kurios tarybą sudaro politinių partijų ir organizacijų iškelti ir demokratinuose rinkimuose išrinkti 25 nariai, kuriems vadovauja tarybos renkamas meras. 6 paveiksle vaizduojama Kretingos rajono savivaldybės administracijos valdymo schema.

6 pav. Kretingos rajono savivaldybės administracijos valdymo schema

Šaltinis: Kretingos rajono savivaldybė (<http://www.kretinga.lt/node/2969>)

Kretingos rajono 2007 m. kovo 29 d. tarybos sprendimu Nr. T2-74 „Dėl Kretingos rajono 2007-2013 m. plėtros plano patvirtinimo“ ir 2011 m. spalio 27 d. tarybos sprendimu Nr. T2-385 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2007-03-29 tarybos sprendimo Nr. T2-74 „Dėl Kretingos rajono 2007 - 2013 m. plėtros plano patvirtinimo“ pakeitimo“ 2007-2013 m. plėtros plane pateikiama vizija: „Kretingos rajono savivaldybės teritorijoje gyvena kūrybinga, nuolat besimokanti, dvasiškai turtinga, sveika, saugi, tolerantiška ir atsakinga bendruomenė. Kretingos rajono savivaldybės teritorija patogi rajono gyventojams, patraukli investuotojams ir svetinga atvykstantiems“. Šiai vizijai pasiekti yra išskirti trys prioritetai:

1) Žmogiškųjų išteklių ir žinių visuomenės plėtra. Prioritetas apima šias veiklos sritis: *a) Gyventojai ir sveikata*. Kretingos rajono savivaldybės gyventojams norima sukurti sveiką aplinką, organizuotą kokybišką ir prieinamą sveikatos priežiūrą, kuri apimtų sveikatos stiprinimą ir ligų profilaktiką, ligų išaiškinimą laiku, sergančiųjų gydymą ir reabilitaciją bei ilgalaikį tęstinį stebėjimą. Siekiama, kad gyventojai rūpintųsi savo sveikata; *b) Sportas ir sveikatingumas*. Siekiama sudaryti sąlygas visiems rajono gyventojams organizuotai sportuoti, organizuoti daugiau sporto renginių, panaudoti sporto bazes sveikatos stiprinimo ir mėgėjų sporto reikmėms; *c) Švietimas: ugdymo įstaigos*. Norima kurti kokybišką švietimo sistemą, kuri užtikrintų mokymosi ir švietimo prieinamumą visiems rajono gyventojams. Siekiama sudaryti prielaidas ir sąlygas aukštesnės kokybės švietimui rajono mokyklose; *d) Profesinis ugdymas*. Plėtojamos aukštojo neuniversitetinio ir profesinio mokymo paslaugos. Siekiama studijų, mokslo taikomosios veiklos ir verslo struktūrų integracijos; *e) Informacinės technologijos*. Norima sukurti savivaldybės kompiuterinių tinklų sistemą – mokymui ir mokymuisi skirta informacija užpildytą elektroninę erdvę, kartu sudarant sąlygas modernizuoti savivaldybės valdymą. Siekiama gerinti gyventojų kompiuterinę kompetenciją, siekiant sumažinti socialinę atskirtį. Kuriamas viešojo administravimo paslaugų teikimas per internetą.

2) Gyvenimo kokybės gerinimas. Prioritetas apima šias veiklos sritis: *a) Užimtumas*. Norima siekti efektyvesnio darbo paklausos ir pasiūlos suderinamumo, didinant darbo ieškančių asmenų aktyvumą bei mažinant nedarbo teritorinius skirtumus. Tuo pačiu norima įgyvendinti lygių galimybių darbo rinkoje politiką, didinant ieškančių darbo asmenų užimtumo galimybes; *b) Socialinė parama ir paslaugos*. Norima plėsti socialinių paslaugų spektrą, suteikiant socialines paslaugas seniems ir neįgaliems žmonėms jų namuose. Siekiama didinti socialinių paslaugų teikimą socialinės rizikos šeimoms ir vaikams. Norima įgyvendinti valstybės perduotas funkcijas ir teikti savivaldybės nustatyta tvarka pinigines paramas; *c) Vietinis valdymas*. Siekiama padidinti Kretingos rajono savivaldybės valdymo efektyvumą, tobulinant savivaldybės valdymo struktūrą ir ugdant savivaldybės darbuotojų gebėjimus, reikalingus dirbant ES

sąlygomis; *d) Visuomeninės organizacijos, bendruomenės ir jų ryšiai*. Siekiama skatinti visuomeninių organizacijų aktyvumą, bendradarbiavimą tarpusavyje ir su savivaldybės institucijomis, teikti viešąsias paslaugas Kretingos rajono bendruomenės nariams; *e) Kultūra*. Norima ugdyti savivaldybės gyventojų bendrąją kultūrą, puoselėti etnokultūrą, skatinti gyventojų kūrybinę veiklą ir meno įvairovę, plėtoti informacines paslaugas. Siekiama renovuoti, modernizuoti rajono kultūros įstaigas, sutvarkyti kultūros įstaigų bei kultūros objektų infrastruktūrą; *f) Gyvenamasis fondas*. Norima išplėsti būsto pasirinkimo galimybes visoms socialinėms gyventojų grupėms (socialiniai būstai, būstai pritaikyti neįgaliesiems). Siekiama skatinti statyti individualius gyvenamuosius namus, projektuojant žemės sklypus gyvenamųjų namų statybai. Norima užtikrinti efektyvų esamo būsto naudojimą, priežiūrą, atnaujinimą ir modernizavimą, racionalų energijos išteklių naudojimą.

3) Turizmo, verslo, pramonės, infrastruktūros ir žemės ūkio plėtra. Prioritetas apima šias veiklos sritis: *a) Rajono infrastruktūra, komunalinis ūkis ir aplinkosauga*. Siekiama centralizuotai tiekiamos šilumos energijos savikainos mažinimo ir tiekimo paslaugos gerinimo bei plėtros, centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens kokybės gerinimo. Norima atnaujinti ir plėsti vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo infrastruktūrą (gręžinių, tinklų, siurblinių, valymo įrenginių). Siekiama įgyvendinti komunalinių atliekų plano reikalavimus, plėsti energetikos infrastruktūrą ir modernizavimą, subalansuoti floros ir faunos apsaugą; *b) Verslas ir pramonė*. Skatinamas Kretingos rajono ekonominis augimas ir siekiama artinti jo lygį prie Europos Sąjungos valstybių išsivystymo lygio. Norima didinti Kretingos rajono gyventojų verslumo lygį, vykdant ugdomąją-švietėjišką veiklą bei siekiama skatinti smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą; *c) Turizmas*. Norima sukurti informacinę turizmo produktų bazę, plėtoti turizmo rinkodarą. Siekiama sukurti viešąją infrastruktūrą, kuri skatintų turistinių paslaugų plėtrą, norima formuoti naujus turistinius traukos židinius, panaudojant gamtinius išteklius ir paveldo objektus; *d) Žemės ūkis ir miškininkystė*. Norima didinti žemės, maisto ūkio ir miškininkystės konkurencingumą, gerinti aplinką ir kraštovaizdį; *e) Transporto infrastruktūra*. Siekiama miestų ir gyvenviečių gatvių bei kelių kokybės gerinimo, eismo saugumo gerinimo keliuose ir gatvėse, viešojo transporto išlaikymo ir plėtros; *f) Finansai ir mokesčiai*. Siekiama užtikrinti finansavimą savivaldybės funkcijoms vykdyti, rajono plėtrai ir subalansuoti mokesčių surinkimo ir verslo lengvatų taikymą.

Plėtros plano vizijos įgyvendinimui yra svarbios piniginės lėšos, kurios padeda ne tik vykdyti plėtros planą, bet ir veikti pačiai savivaldybei, atlikti funkcijas. Šiam tikslui yra sudaromi biudžetai, už kuriuos Kretingoje atsakingas yra ekonomikos ir biudžeto skyrius. Skyriaus darbuotojai turi rengti savivaldybės biudžeto projektą bei metinį biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, apskaityti biudžeto, privatizavimo fondo pajamas ir išlaidas, savivaldybei suteiktas paskolas. Ekonomikos ir biudžeto skyrius

turi vykdyti biudžeto asignavimų valdytojų, privatizavimo fondo finansavimą pagal patvirtintas programų sąmatas, rengti savivaldybės išdo, privatizavimo fondo, konsoliduotų finansinių ataskaitų rinkinius ir teikti juos Finansų ministerijai. Skyriaus darbuotojai organizuoja finansų kontrolės vykdymą Administracijoje ir dalyvauja atliekant biudžetinių įstaigų finansų kontrolės būklės analizę, be to vykdo valstybinės žemės nuomos mokesčio administravimą ir įgyvendina savivaldybės finansų politiką (Kretingos rajono savivaldybė. Ekonomikos ir biudžeto skyrius).

2.2 Biudžeto valdymo analizės metodika

Savivaldybės biudžeto valdymo analizė sudaryta yra iš trijų etapų.

Pirmajame etape analizuojami teisiniai dokumentai, reglamentuojantys savivaldybės biudžeto valdymą, išskiriant dokumentų požymius ir tikslus.

Antrajame etape analizuojamas biudžeto sudarymo, vykdymo ir kontrolės procesai, remiantis Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2011-08-25 sprendimu Nr. T2-300 sudarytu rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo, asignavimų administravimo ir atskaitomybės tvarkos aprašu.

Trečiajame etape atliekama Kretingos rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo bei biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų analizė, taikant vertikaliosios ir horizontaliosios analizės metodus, kuomet parenkamas laiko intervalas – nuo 2011 m. iki 2013 m.

Remiantis vertikaliosios analizės metodu (žr. 7 lentelė), atsiskleidžia finansinių rodiklių lyginamasis svoris, kuomet kiekvienas finansinis rodiklis yra lyginamas su bendruoju baziniu rodikliu, o gautas rezultatas yra išreiškiamas absoliučiais dydžiais arba procentais. Pavyzdžiui, analizuojant pajamų struktūrą, atskiri pajamų straipsniai yra lyginami su bendra pajamų suma, gaunamas rezultatas išreiškiamas procentais. Vertikaliosios analizės rezultatus patartina vaizduoti grafiniu būdu, tuomet atsiskleidžia finansinių rodiklių pokyčiai.

7 lentelė

Vertikaliosios analizės metodas

Straipsniai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	Lyginamieji svoriai (proc.)		
				2011 m.	2012 m.	2013 m.
Pajamos	Suma, tūkst. Lt					
Mokestinės pajamos	X_1	X_2	X_3	$\frac{X_1 * 100\%}{X}$		
Dotacijos	X_1	X_2	X_3			
Nemokestinės pajamos	X_1	X_2	X_3			
Iš viso:	X	X	X	100%	100%	100%

Taikant horizontalios analizės metodą yra lyginamos biudžeto plane nurodytos sumos su biudžeto įvykdymo ataskaitoje pateiktomis sumomis. Taip matomas finansinių rodiklių pokytis ir atsiskleidžia biudžeto plano vykdymo rezultatai – ar jis įvykdytas, ar ne.

2.3 Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymą reglamentuojantys dokumentai

Kretingos rajono savivaldybės biudžeto projektas rengiamas ir biudžetas valdomas vadovaujantis tam tikrais dokumentais ir teisės aktais.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje skelbiama, kad savivaldybės taryba turi teisę nustatyti vietines rinkliavas, numatyti mokesčių bei rinkliavų lengvatas.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas nustato biudžeto turinį, pajamų sudarymo ir asignavimų naudojimo teisinius pagrindus, t.y. nurodo, kad biudžeto išlaidos būtų skirtos asignavimų valdytojų patvirtintoms programoms vykdyti, tam kad sudarant ir vykdant biudžetą piniginiai ištekliai būtų naudojami efektyviai. Pagal šį įstatymą savivaldybės gali sudaryti savivaldybės administracijos direktoriaus rezervą, kuris turi būti ne didesnis kaip 1 procentas patvirtintų savivaldybės biudžeto asignavimų sumos, tam kad būtų lėšų ekstremaliesiems įvykiams likviduoti, jų padariniams šalinti ir padarytiems nuostoliams iš dalies apmokėti savivaldybių tarybų nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme apibrėžiami vietos savivaldos principus, savivaldybių institucijos, jų įgaliojimai ir funkcijas, nurodomas savivaldybės tarybos nario statusas, savivaldybių ūkinės ir finansinės veiklos pagrindai.

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas kasmet nustato savivaldybių (ir valstybės) finansinius rodiklius, tokius kaip gyventojų pajamų mokesčio procentinę dalį, tenkančią visų savivaldybių biudžetams nuo pajamų į nacionalinį biudžetą; valstybės biudžeto specialiąsias tikslines dotacijas savivaldybių biudžetams; valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijas savivaldybių biudžetams; iš savivaldybių biudžetų valstybės biudžetui grąžinamas bendrosios dotacijos kompensacijas. Šis įstatymas numato savivaldybių biudžetų finansinį rodiklį – prognozuojamas pajamas, kuriuo savivaldybės vadovaujasi rengdamos savo biudžetus, be to jame pateikiami savivaldybių skolinimosi limitai.

Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas nustato biudžeto vykdymo atskaitomybę, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudėtį, jų sudarymo reikalavimus ir atsakomybę už ataskaitų rinkinio sudarymą ir pateikimą.

Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas reglamentuoja savivaldybių finansus - nustato savivaldybių biudžetų pajamų šaltinius ir savivaldybių biudžetams skiriamų valstybės biudžeto dotacijų bei lėšų apskaičiavimo, tvirtinimo ir pervedimo tvarką. Remiantis šiuo įstatymu yra sudaromi savivaldybių mokestinių pajamų ir išlaidų struktūros skirtumų išlyginimai.

Savivaldybės biudžeto valdymui įtakos turi ir oficialūs statistikos duomenys, savivaldybės tarybos patvirtinti strateginiai veiklos planai, socialinės ir ekonominės programos, taip pat biudžeto asignavimų valdytojų, kitų subjektų programos ir jų sąmatų projektai. Remiantis jais yra sudaromos prioritetinės grupės, pagal kurias yra skirstomas finansavimas.

Išanalizavus Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymą reglamentuojančius dokumentus, pastebėta, kad teisės aktai yra nuolat tikslinami ir tobulinami, o tai parodo jų netobulumą ir sukelia papildomų problemų juos taikant.

2.4 Kretingos rajono savivaldybės biudžeto sudarymas, vykdymas ir kontrolė

Pagal Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2011-08-25 sprendimu Nr. T2-300 sudarytą rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo, asignavimų administravimo ir atskaitomybės tvarkos aprašą yra nustatomi savivaldybės biudžeto sudarymo, keitimo, vykdymo, atskaitomybės, vertinimo ir kontrolės nuostatai bei procedūros.

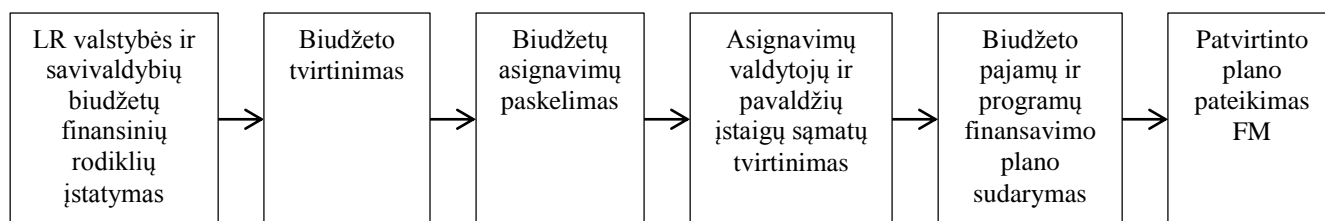
Biudžeto sudarymas. Kretingos rajono savivaldybės biudžetas yra sudaromas ir tvirtinamas vieneriems metams. Yra nustatyta, kad biudžeto deficitas negali viršyti tais metais planuojamų išlaidų iš skolintų lėšų investicijų projektams finansuoti.

Projekte turi būti numatyta bendra pajamų suma ir jų paskirstymas pagal pajamų rūšis; įmokų į biudžetą paskirstymas pagal asignavimų valdytojus; bendra biudžeto asignavimų suma, jų paskirstymas pagal asignavimų valdytojus, programas, valstybės funkcijas ir finansavimo šaltinius; asignavimai skiriami išlaidoms, iš jų darbo užmokesčiui ir turtui įsigyti.

Pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymą yra nustatomos ir prognozuojamos biudžeto pajamos. Kuomet yra tvirtinamas ar tikslinamas biudžetas, savivaldybės taryba pagal esamą situaciją gali pajamas didinti arba mažinti. Nustatant biudžeto išlaidas svarbų vaidmenį atlieka asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių kitų subjektų vadovai, kadangi jie yra atsakingi už teisingą programų ir jų sąmatų sudarymą, reikiamų asignavimų numatymą įsiskolinimams. Be to, asignavimų valdytojai nustato savo įstaigų programų įgyvendinimo lėšų poreikį, pagal kontingentą, normatyvus, patvirtintas piniginių ir natūrinių išlaidų normas, faktines įstaigų išlaidas, įkainius ir kitus rodiklius, susijusius su įstaigos veiklos pobūdžiu. Vadovaudamiesi Finansų ministro įsakymu

patvirtintomis biudžeto projekto rengimo formomis sudaro sąmatų projektus ir nustatytais terminais pateikia Ekonomikos ir biudžeto skyriui.

Biudžeto svarstymas yra vykdomas savivaldybės tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka. **Biudžeto tvirtinimas** turi būti atliekamas Savivaldybės tarybos per du mėnesius nuo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo patvirtinimo, kuomet jis paskelbiamas „Valstybės žiniuose“ (žr. 7 pav.).

7 pav. Savivaldybės biudžeto tvirtinimo proceso eiga

Kai savivaldybės taryba patvirtina biudžetą, savivaldybės administracijos Ekonomikos ir biudžeto skyrius per 3 darbo dienas praneša asignavimų valdytojams apie jiems patvirtintus biudžeto asignavimus. Tuomet biudžeto asignavimų valdytojai, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo biudžeto patvirtinimo sudaro ir patvirtina savo ir pavaldžių įstaigų sąmatas pagal programas, priemones, šaltinius, valstybės funkcijas, ekonominės klasifikacijos kodus ir programų sąmatų duomenis suveda į biudžeto apskaitos programą. Ekonomikos ir biudžeto skyrius, vadovaudamasis patvirtintu biudžetu, jo pajamų paskirstymu ketvirčiais, asignavimų valdytojų pateiktomis programų sąmatomis sudaro metų ketvirčiais paskirstytą biudžeto pajamų ir programų finansavimo planą, kurį tvirtina savivaldybės administracijos direktorius. Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintas formas per 30 darbo dienų nuo patvirtinimo biudžetą pateikia Finansų ministerijai.

Parengtas ir patvirtintas **biudžeto projektas** gali būti **keičiamas** (žr. 8 lentelę).

8 lentelė

Biudžeto projekto keitimo atvejai

Kai savivaldybės taryba tam pritaria ir nusprendžia pakeisti strateginį veiklos planą.
Kai Seimo įstatymais, Vyriausybės nutarimais, ministerijų įsakymais skiriamos papildomos ir tikslinės lėšos.
Kai keičiasi asignavimų valdytojai.
Kai paskirstomas biudžeto lėšų likutis.
Kai gaunamos viršplaninės pajamos.
Kai nevykdomas biudžeto pajamų planas ir būtina mažinti ar perskirstyti biudžeto asignavimus.
Kai perskirstomos mokinio krepšelio lėšos.
Kai keičiasi asignavimų, patvirtintų darbo užmokesčiui, sumos.
Kai keičiasi asignavimų, patvirtintų turtui įsigyti, sumos.

Savivaldybės tarybos sprendimo projektus dėl biudžeto keitimo rengia Ekonomikos ir biudžeto skyrius, kuris vadovaudamasis savivaldybės tarybos sprendimu dėl biudžeto pakeitimo, per tris darbo dienas padarytus pakeitimus suveda į biudžeto apskaitos programą ir pakeičia sąmatas, o asignavimų valdytojai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas patikrina ir patvirtina pakeistas programų sąmatas ir jas pateikia Ekonomikos ir biudžeto skyriui.

Savivaldybės **biudžeto vykdymas** ir jo kontrolė organizuojama Savivaldybės administracijos direktoriaus. Jam atsiskaito Ekonomikos ir biudžeto skyrius, kuris veda biudžeto pajamų ir išlaidų įvykdymo apskaitą, vykdo patvirtintų biudžete programų finansavimą ir kontrolę.

Gyventojų mokamų mokesčių įmokas, kurios priklauso biudžetui, į savivaldybės biudžeto sąskaitą kiekvieną darbo dieną perveda Valstybinė mokesčių inspekcija. Pajamos už valstybinės žemės nuomą kaupiamos žemės nuomos mokesčio surenkamojoje sąskaitoje ir esant poreikiui jos pervedamos į savivaldybės biudžeto sąskaitą.

Kretingos rajono savivaldybės biudžetas laikomas programiniu, kadangi asignavimai iš biudžeto pervedami tik toms išlaidoms, kurios numatytos patvirtintose programose ir programų sąmatos. Lėšų pervedimo į asignavimų valdytojų sąskaitas banke mokėjimo pavedimus pasirašo Ekonomikos ir biudžeto skyriaus vyriausiasis specialistas ir skyriaus vedėjas, o jiems nesant - pavaduojantys darbuotojai. Biudžeto lėšos darbams, prekėms ir paslaugoms, asignavimų valdytojams pervedamos atsižvelgiant į biudžeto pajamų plano vykdymą per ataskaitinį laikotarpį.

Kol dar nėra patvirtinamas naujų metų biudžetas, iki biudžeto patvirtinimo asignavimų valdytojo išlaidos kiekvieną mėnesį negali viršyti 1/12 praėjusių metų šiam asignavimų valdytojui skirtų biudžeto lėšų ir skiriamos tik tęstinei veiklai bei įstatymuose numatytiems įsipareigojimams finansuoti (išskyrus programų asignavimų dalį, kurią sudaro Europos Sąjungos finansinės paramos ir bendrojo finansavimo bei kitos gaunamos finansinės paramos lėšos) bei įsiskolinimams dengti.

Biudžeto asignavimų valdytojai privalo analizuoti savo ir pavaldžių įstaigų programų sąmatų įvykdymo apyskaitinius duomenis. Nustatę netekusių tikslinės paskirties asignavimų sumas, asignavimų valdytojai turi apie tai raštu informuoti savivaldybės administraciją.

Biudžeto viršplaninės pajamos ir netekę paskirties asignavimai skirstomi Savivaldybės tarybos sprendimais ir naudojami kreditiniam įsiskolinimui apmokėti, projektams, remiamiems Europos Sąjungos ir kitų paramos fondų lėšomis, finansuoti, einamaisiais metais biudžete patvirtintoms programoms ir priemonėms finansuoti. Išlaidų ekonomija, savivaldybės tarybos sprendimu pakeitus asignavimų paskirtį, jeigu nėra įsiskolinimų, gali būti skiriama turtui įsigyti ir investicijų projektams finansuoti.

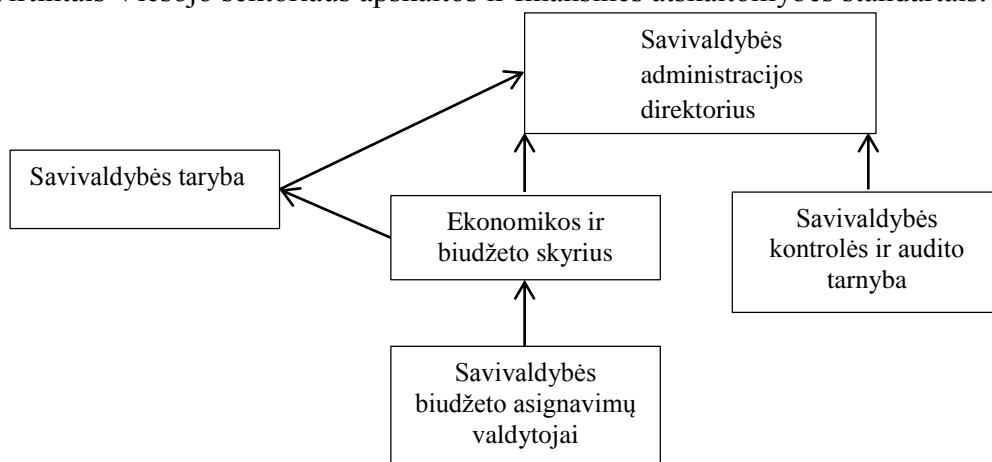
Asignavimų valdytojai, vykdančys projektus, finansuojamus iš Europos Sąjungos finansinės paramos ar kitų fondų lėšų, pagal projektus gautas kompensuotas biudžeto lėšas perveda į savivaldybės biudžetą. Šios lėšos įskaitomos į biudžeto pajamas ir savivaldybės Tarybos sprendimu gali būti paskirstytos asignavimų valdytojų vykdomų programų išlaidoms finansuoti.

Jeigu nevykdomas biudžeto pajamų planas, finansavimas iš biudžeto skiriamas darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, socialinei paramai, paskolų grąžinimui bei palūkanų mokėjimui, projektams finansuoti, jei jie remiami Europos Sąjungos lėšomis, kitų įsiskolinimų padengimui.

Jei pasibaigus metams asignavimų valdytojų ir kitų subjektų sąskaitose lieka nepanaudotų biudžeto lėšų, tikslinės paskirties lėšų, taip pat lėšų, kurios per metus buvo paskirtos pagal atskirus sprendimus, arba panaudotos ne pagal paskirtį, jos yra grąžinamos į savivaldybės biudžeto sąskaitą ne vėliau kaip iki sausio 6 dienos. Ekonomikos ir biudžeto skyrius metų pabaigoje likusias nepanaudotas tikslinės paskirties lėšas arba panaudotas ne pagal paskirtį, grąžina į valstybės biudžetą ne vėliau kaip iki sausio 10 dienos.

Biudžeto kontrolę - biudžeto asignavimų valdytojų programų sąmatų vykdymo, biudžeto apskaitos ir atskaitomybės auditą - atlieka Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

Tačiau Kretingos rajono savivaldybėje veikia ir vidinė biudžeto kontrolė, kuri pasireiškia atskaitomybe (žr. 8 pav.). Asignavimų valdytojai rengia biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, vadovaudamiesi Finansų ministerijos nustatytais biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis. Viešojo sektoriaus subjektai finansinių ataskaitų rinkinius rengia vadovaudamiesi Finansų ministro patvirtintais Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais.

8 pav. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto atskaitomybė

Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai Ekonomikos ir biudžeto skyriui turi pateikti:

- kiekvieną mėnesį Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu patvirtintas mėnesio mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitas ir kitas Ekonomikos ir biudžeto skyriaus nurodytas ataskaitas iki kito mėnesio 12 dienos;

- biudžeto sąmatų įvykdymo ataskaitas pagal programas, valstybės funkcijų klasifikaciją, kitas Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintas ataskaitas ir kitą papildomą medžiagą pasibaigus ketvirčiui – iki kito mėnesio 12 dienos, pasibaigus metams – iki sausio 20 dienos.

Viešojo sektoriaus subjektai rengia, teikia ir skelbia finansinių ataskaitų rinkinius Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme nustatyta tvarka ir Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose nurodytais terminais.

Ekonomikos ir biudžeto skyrius turi parengti:

- savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, remdamasis savivaldybės biudžeto apskaitos duomenimis bei asignavimų valdytojų pateiktais biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniais;

- konsoliduotą viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinį, remdamasis pateiktais viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniais.

- savivaldybės išdo ir Privatizavimo fondo finansinių ataskaitų rinkinius.

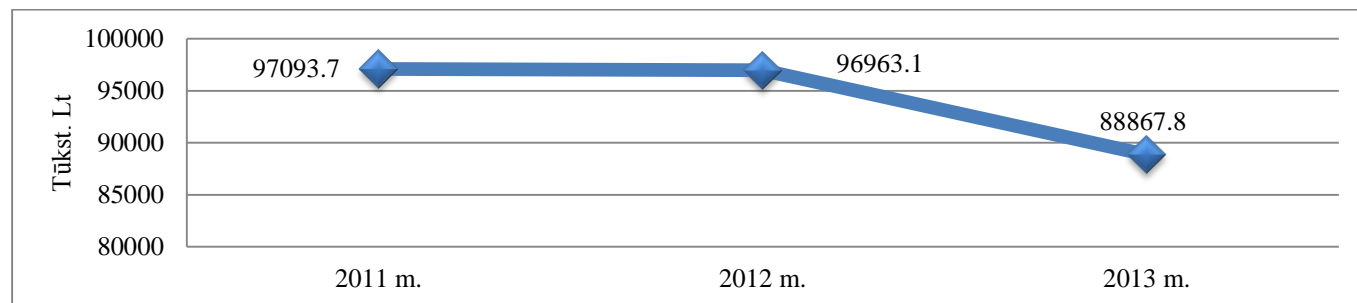
Parengtą savivaldybės biudžeto vykdymo metinių ataskaitų rinkinį tvirtina savivaldybės taryba savivaldybės tarybos veiklos reglamento nustatyta tvarka.

Savivaldybės biudžeto rengimo, vykdymo, kontrolės etapai yra reglamentuojami įstatymais, teisės aktais, savivaldybės tarybos nutarimais. Taigi Kretingos rajono savivaldybės biudžeto sudarymo tvarka yra panaši ir į kitų Lietuvos savivaldybių, tik gali skirtis vidaus tvarka, savivaldybių tarybų nutarimai. Bet kokių atveju, svarbiausiai turi būti užtikrinamas viso biudžeto proceso tikrumas ir skaidrumas, tai reiškia, kad turi būti laikomasi biudžeto rengimo principų ir metodų.

2.5 Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamų ir išlaidų analizė

2.5.1 Pajamų pokyčių ir struktūros analizė

Analizuojant Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamas (2,4,6 priedai) matoma, kad jų kasmet buvo gaunama mažiau (žr. 9 pav.).

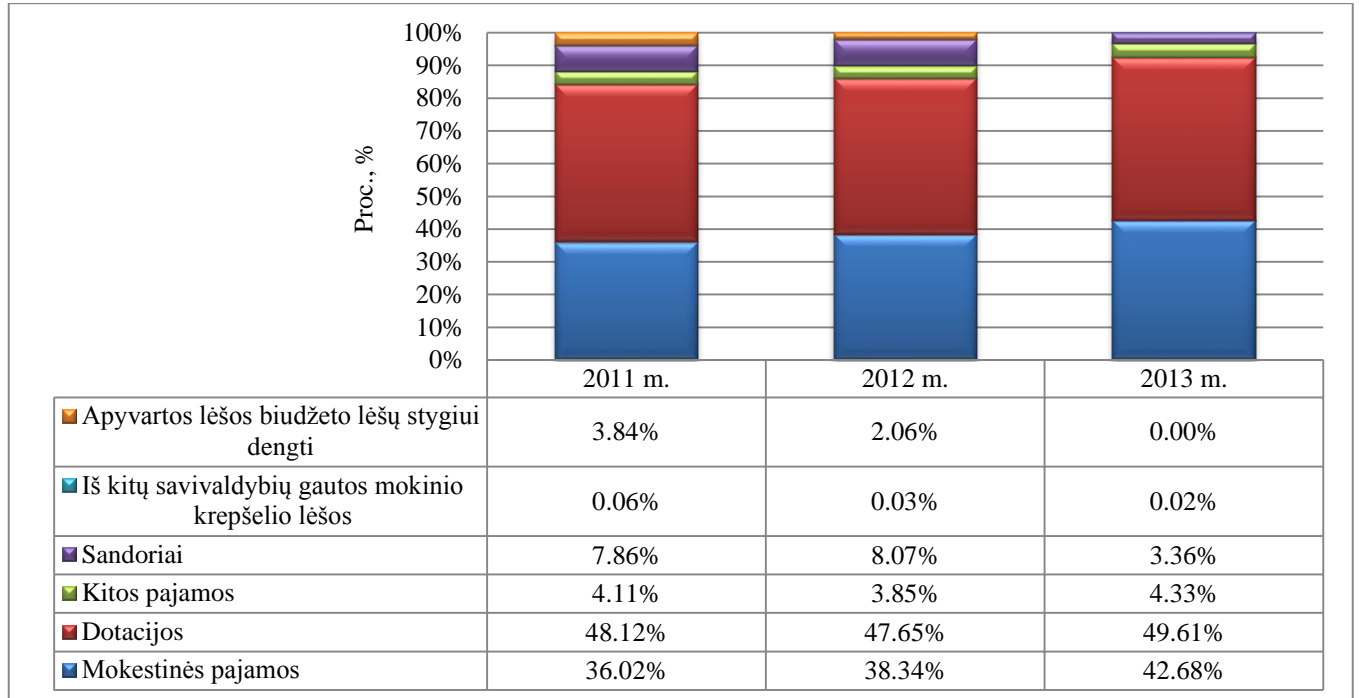

9 pav. Kretingos rajono savivaldybės biudžeto 2011-2013 m. pajamų kitimas

Daugiausiai biudžete buvo numatoma gauti pajamų 2011 m. – 97093,7 tūkst. Lt. Sekančiais metais jos sumažėjo iki 96963,1 tūkst. Lt. Didžiausias pokytis matomas 2013 m., kuomet savivaldybės biudžetui buvo numatoma gauti 88867,8 tūkst. Lt.

Visos pajamos bei išlaidos yra klasifikuojamos pagal įstatymą numatytus kodus (LR finansų ministro įsakymas dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo).

Kretingos rajono savivaldybės biudžeto pajamų struktūra atsiskleidžia 10 pav.

10 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamų struktūra

Jame matoma, kad kiekvienais metais didžiausią pajamų dalį sudaro dotacijos, beveik 50 proc. visų pajamų: 2011 m. – 46717,9 tūkst. Lt, 2012 m. – 46199,2 tūkst. Lt, 2013 m. – 44085,7 tūkst. Lt.

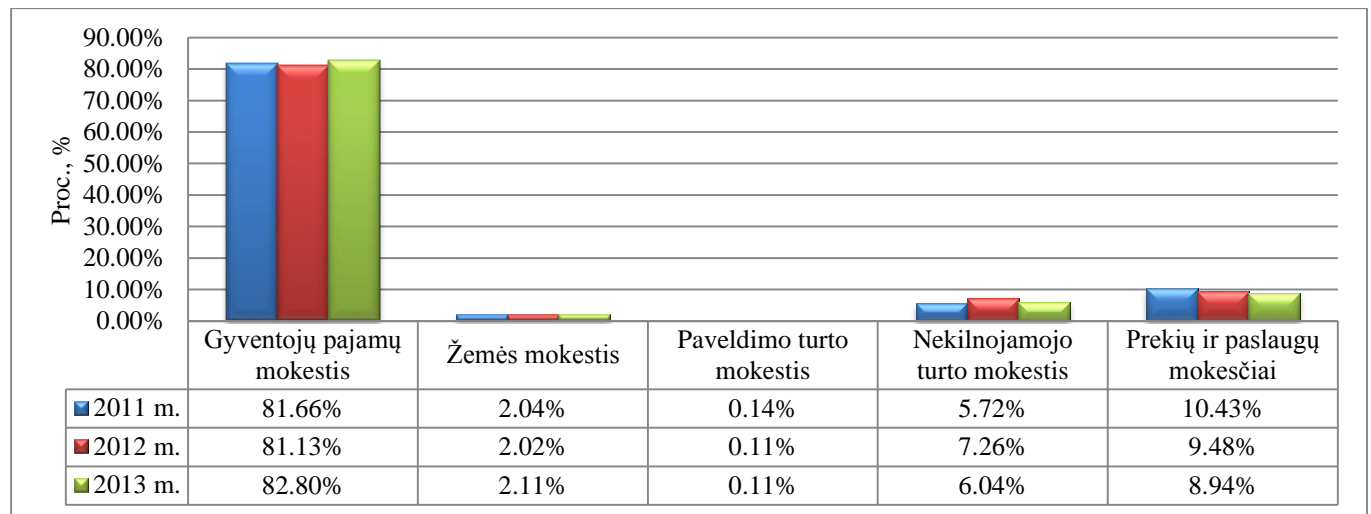
Analizuojamuoju laikotarpiu buvo numatoma surinkti daug pajamų iš mokestinių pajamų, kurios sudaro apie 36 – 38 proc. visų pajamų. Pastebima, kad pajamų iš mokesčių kasmet numatoma surinkti vis daugiau, atitinkamai 34974,2 tūkst. Lt, 37173,1 tūkst. Lt, 37927,8 tūkst.

Kitos pajamos sudaro labai mažą lyginamąją pajamų dalį. 2012 m. jų buvo surinkta mažiau nei 2011 m., tačiau situacija 2013 m. gerėja, kitų pajamų, nors ir nežymiai, bet gaunama daugiau nei 2011 m. Tokią situaciją lemia tai, kad biudžeto planas yra sudaromas koreguojant ankstesnių metų biudžetą, todėl jei buvo planuojama surinkti tam tikrą sumą pajamų, o buvo surenkama mažiau, kitais metais biudžeto pajamų plane bus numatoma mažesnė pajamų suma.

Sandoriai, tai ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos ir gaunamos ilgalaikės paskolos, taip pat sudaro nedidelę dalį pajamų, tačiau matomas didesnis pokytis 2013 m., kuomet savivaldybė numato gauti žymiai mažesnę paskolą, lyginant su ankstesniais metais.

Matoma, kad iš kitų savivaldybių yra numatoma gauti lėšų mokinio krepšeliui, tačiau jos kasmet mažėja, kaip ir apyvartos lėšos, skirtos biudžeto lėšų stygiui dengti, kurių 2013 m. neplanuojama gauti.

Mokestinių pajamų didžiausią lyginamąją dalį sudaro gyventojų pajamų mokestis (žr. 11 pav.).

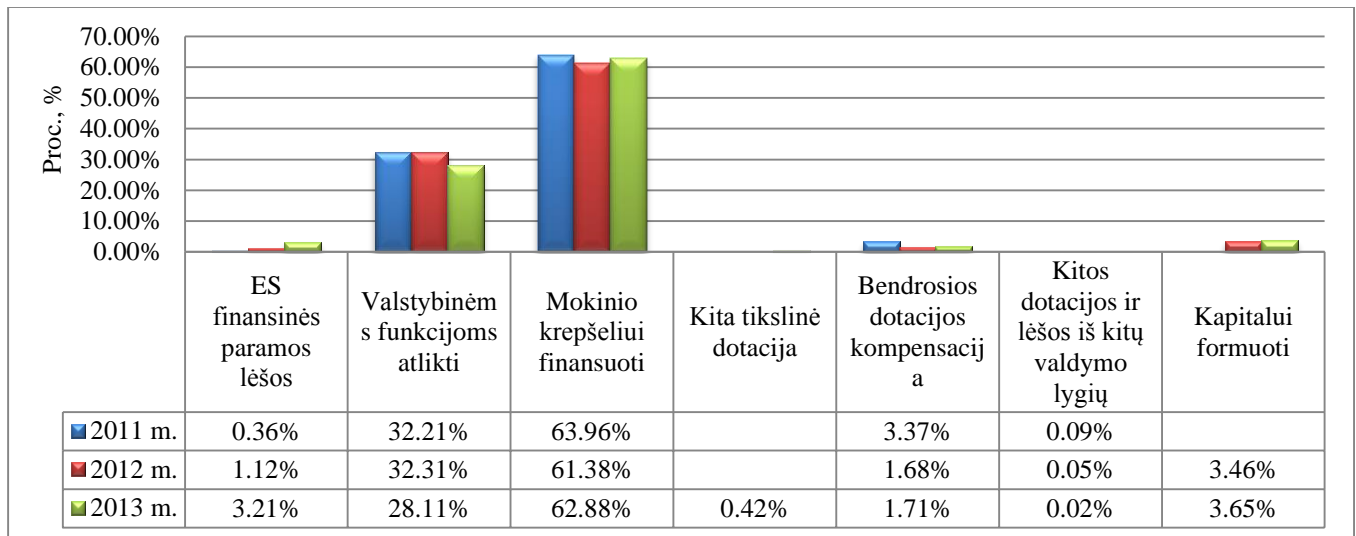
11 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto mokestinių pajamų struktūra

Gyventojų pajamų mokestis (toliau – GPM) kiekvienais metais pinigine reikšme auga, atitinkamai 28560 tūkst. Lt, 30160,2 tūkst. Lt, 31405 tūkst. Lt. Mokestis gaunamas pagal patvirtintą GPM atskaitymų procentą. Šio mokesčio gaunama ir iš valstybės išdo pagal savivaldybės biudžeto pajamų nustatymo metodikos įstatymą.

Kitų mokesčių lyginamasis svoris biudžeto pajamose nedidelis, jų gavimas planuojamas pagal Finansų ministerijos patvirtintas prognozuojamas pajamas, kurių rodiklis patvirtintas nuo 2012 m. Šiomis pajamomis vadovaujasi skaičiuojant bendrosios dotacijos kompensacijas savivaldybėms, ir kuriomis savivaldybės vadovaujasi rengdamos savo biudžetus.

Analizuojant biudžetui tenkančias dotacijas (žr. 12 pav.) matoma, kad kasmet daugiausiai dotacijų gaunama mokinio krepšeliui, virš 60 proc. visų dotacijų. Litais tai sudaro: 2011 m. - 29881,2 tūkst. Lt, 2012 m. – 28357,2 tūkst. Lt, o 2013 m. – 27720,5 tūkst. Lt.

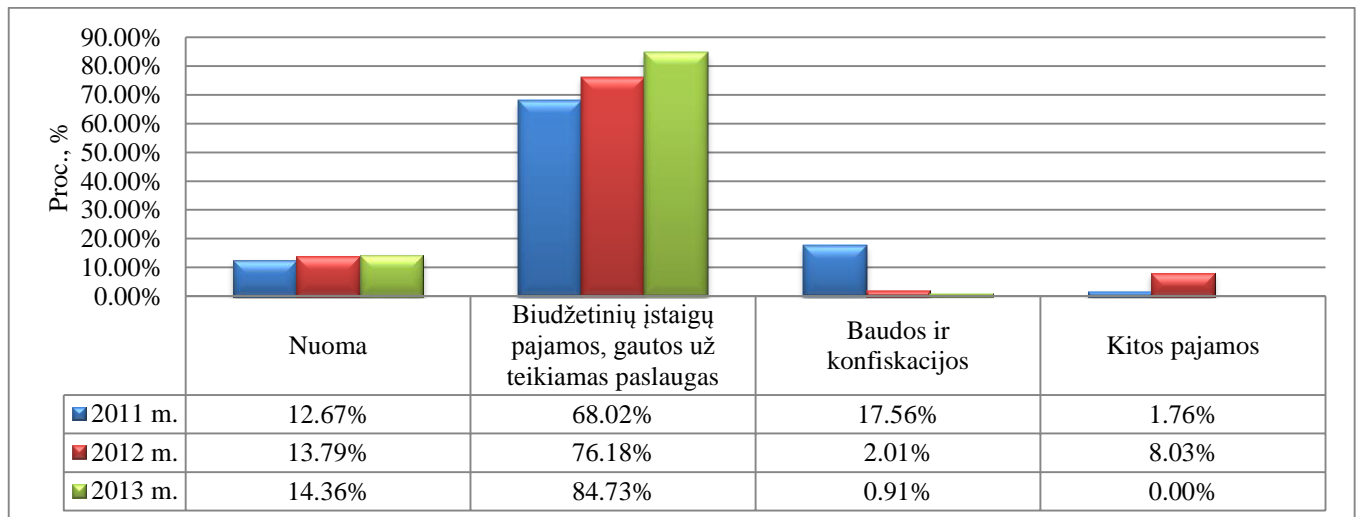
Daug dotacijų skiriama valstybinėms, savivaldybėms perduotoms, funkcijoms atlikti, kasmet virš 30 proc., tik 2013 m. jų gaunama mažiau – apie 28 proc. visų dotacijų.

12 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto dotacijų struktūra

Matoma, kad savivaldybė gauna finansinės paramos lėšų iš Europos Sąjungos. Šios lėšos kasmet sudaro didesnę biudžeto dalį, o pinigine reikšme taip pat auga – 2011 m. numatoma gauti 170 tūkst. Lt, 2012 m. - 516,6 tūkst. Lt, o 2013 m. daugiau kaip du kartus – 1414,3 tūkst. Lt.

Kitas pajamas, jas dar galima vadinti nemokestinėmis, pagal lyginamąjį svorį daugiausiai sudaro biudžetinių įstaigų pajamos, kurios yra gaunamos už teikiamas paslaugas, tokias kaip patalpų nuoma, įmokas už išlaikymą įstaigose. Už šias paslaugas kasmet gaunama daugiau lėšų: 2712,3 tūkst. Lt, 2845,8 tūkst. Lt, 3263,6 tūkst. Lt (žr. 13 pav.).

13 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto nemokestinių pajamų struktūra

Kitos nemokestinės pajamos sudaro menką dalį visų kitų pajamų. Pajamų už nuomą analizuojamu laikotarpiu surinkta labai panašiai, baudų ir konfiskacijų kasmet stipriai mažėja, o kitų neįvardintų pajamų 2013 m. biudžeto pajamų plane visiškai nėra nurodyta.

Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamos ir jų struktūra kasmet yra panaši, tačiau bendras pajamų surinkimas turi tendenciją mažėti, todėl galima pamanyti, kad blogėja pajamų surinkimas. Tačiau žvelgiant tik į mokestinių pajamų struktūrą, matoma, kad mokestinės pajamos nors ir nežymiai, bet didėja, reiškia pamažu bandoma pagerinti pajamų surinkimo situaciją.

Lyginant 2011-2013 m. biudžete nurodytas dotacijas, matoma, kad jos sudaro didelę lyginamąją pajamų dalį – virš 45 proc., o 2013 m. padidėjo iki 49,61 proc., tačiau pinigine reikšme, jų kasmet buvo skiriama mažiau. Esant tokiai situacijai, kyla klausimų dėl lėšų skirstymo efektyvumo, nes savivaldybės finansinis savarankiškumas yra stipriai ribojamas.

2.5.2 Išlaidų pokyčių ir struktūros analizė

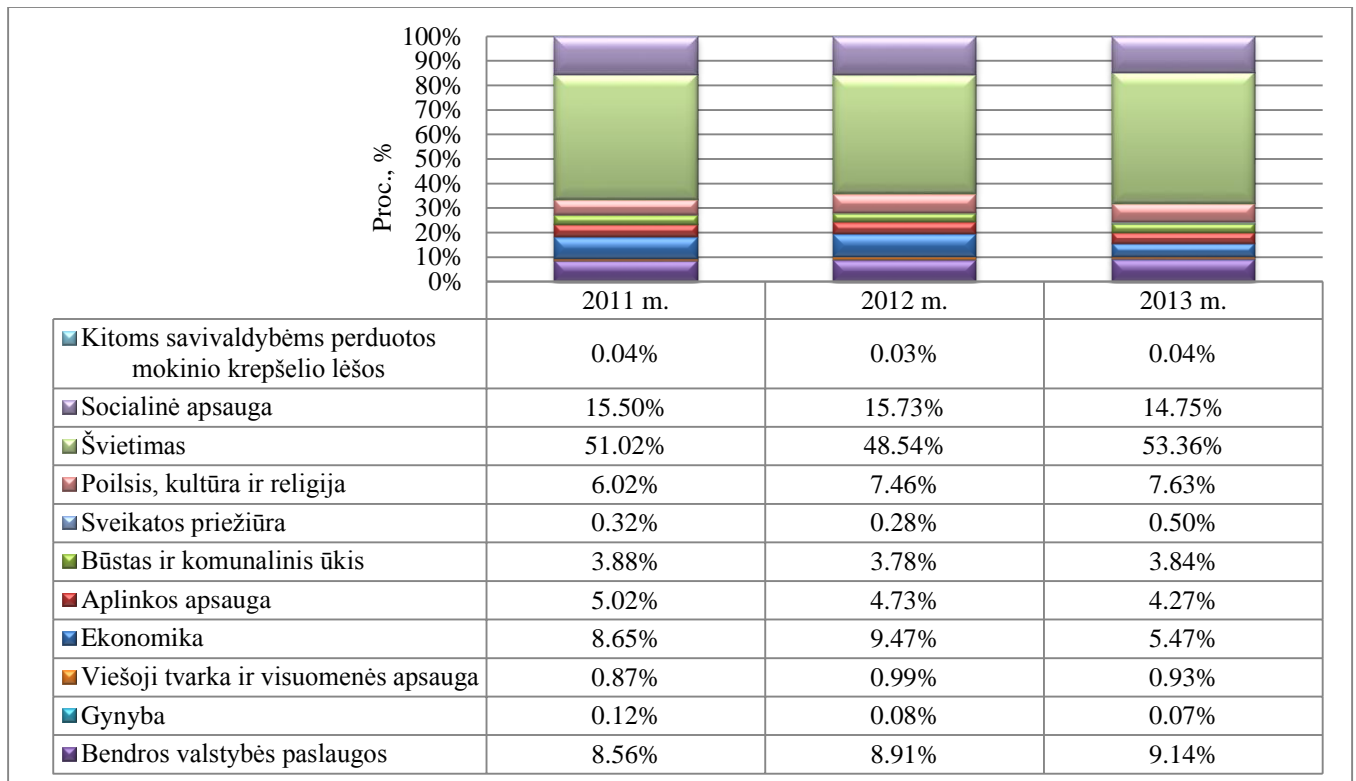
Kretingos rajono savivaldybės biudžeto išlaidos yra sudaromos pagal asignavimų valdytojus ir programas. 2011-2013 m. biudžetas yra sudarytas pagal 2011-2013 metų strateginį veiklos planą, kuriame yra nurodyta 12 programų: Bendroji, Seniūnijų, Žemės ūkio, Strateginio planavimo ir investicijų, Vietinio ūkio, Sveikatos apsaugos, Kultūros, Švietimo, Socialinės paramos, Kūno kultūros ir sporto, Architektūros ir teritorijų planavimo. Programų valdytojai yra savivaldybės administracijos direktorius bei įstaigų (M. Valančiaus viešoji biblioteka, Kretingos rajono kultūros centras, Kretingos muziejus, Salantų kultūros centras, Vyskupo Motiejaus Valančiaus gimtinės muziejus, Dienos veiklos centras, Socialinių paslaugų centras, savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba) vadovai.

Asignavimai yra skiriami pagal programas ir jų valdytojus. Iš programoms tenkamų lėšų yra finansuojamas savivaldybės savarankiškų funkcijų vykdymas, valstybinių funkcijų atlikimas, valstybės investicijų programoje numatyti investiciniai projektai, savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialioji programa, sudaromos mokinio krepšelio dotacijos, išlaidos iš skolintų lėšų investiciniams projektams finansuoti, įstaigos pajamos, skirtos veiklos išlaidoms.

Kretingos rajono savivaldybės biudžeto asignavimai yra skirstomi pagal funkcinę ir ekonominę klasifikacijas.

Analizuojant 2011-2013 m. biudžeto išlaidas pagal funkcinę klasifikaciją (2,4,6 priedai) matoma, kad finansavimo sferų lyginamasis svoris nėra vienodas (žr. 14 pav.). Analizuojamuoju laikotarpiu daugiausiai lėšų skiriama švietimui – apie 50 proc. visų asignavimų, atitinkamai 49538,1 tūkst. Lt, 47069,3 tūkst. Lt, 47421,7 tūkst. Lt.

Kretingos rajono savivaldybė daug dėmesio skiria socialinei apsaugai, kasmet jai skirdama apie 15 proc. visų asignavimų. 2013 m. lyginant su praėjusiu laikotarpiu, šiai sferai lėšų skiriama mažiau, atitinkamai 15051,7 tūkst. Lt, 15250,8 tūkst. Lt ir 13106,3 tūkst. Lt.

14 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų struktūra pagal funkcinę klasifikaciją

Mažiausiai asignavimų skiriama sveikatos priežiūrai, viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai bei gynybai. Kasmet šioms sferoms neskiriama nei po 1 proc. visų išlaidų.

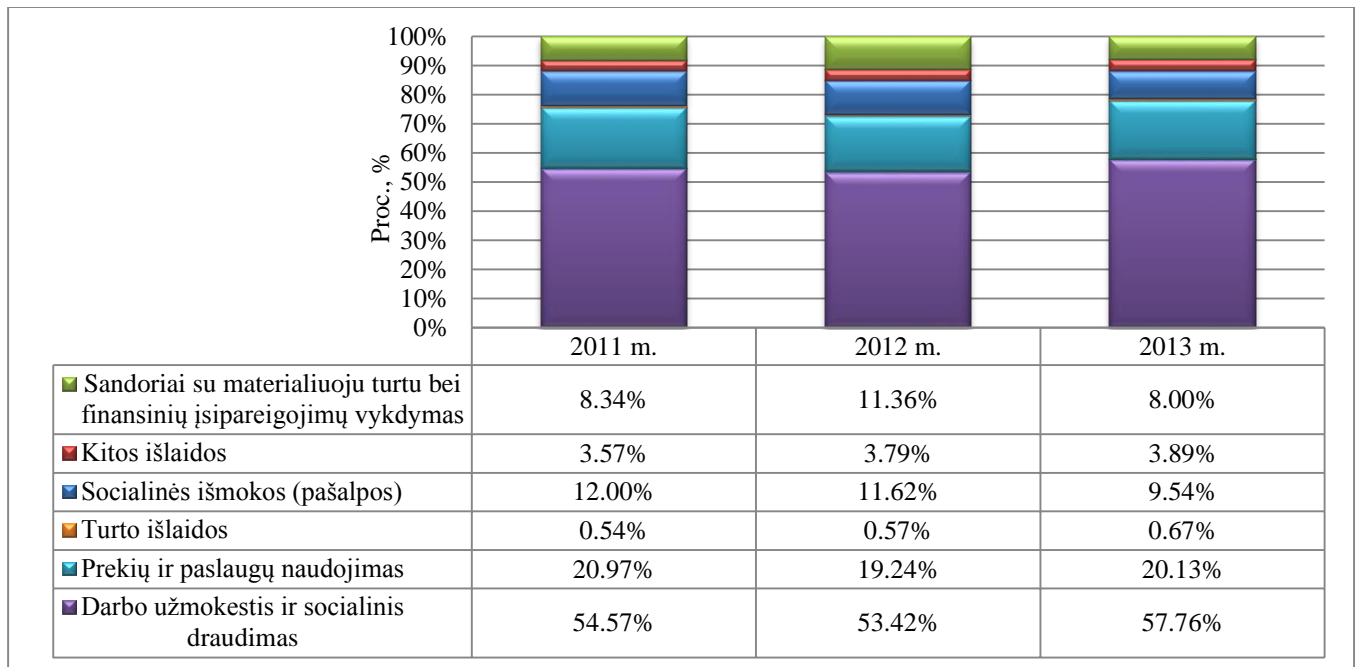
Analizuojant savivaldybės asignavimus pagal ekonominę klasifikaciją (3,5,7 priedai) matoma, kad daugiausiai išlaidų sudaro darbo užmokestis ir socialinis draudimas, kasmet virš 50 proc., t.y. 52960,7 tūkst. Lt, 51779,9 tūkst. Lt ir 51311,8 tūkst. Lt (žr. 15 pav.).

Apie 20 proc. visų asignavimų yra skiriama prekių ir paslaugų naudojimui, kuriems priskiriamos tokios paslaugos kaip mityba, transporto išlaikymas, ryšių paslaugos, komandiruotės, turto nuoma ir remontas, kvalifikacijos kėlimas ir pan. Prekės ir paslaugos 2011 m. sudaro 20351,8 tūkst. Lt išlaidų, 2012 m. joms skiriama mažiau, t.y. 18648 tūkst. Lt, o 2013 m. - 17884,1 tūkst. Lt.

Pagal lyginamąjį išlaidų svorį trečioje vietoje yra socialinės pašalpos, kurių kasmet skiriama: 11648,8 tūkst. Lt, 11259,4 tūkst. Lt ir 8474,6 tūkst. Lt.

Sandorius su materialiuoju turtu sudaro žemė, pastatai, transporto priemonės, vertybės, o finansinių įsipareigojimų vykdymus - paskolų grąžinimai. Jiems asignavimų 2011 m. skiriama 8096,4 tūkst. Lt, 2012 m. - 11015,5 tūkst. Lt, 2013 m. - 7109,9 tūkst. Lt.

Kitoms išlaidoms einamiesiems tikslams skiriama apie 3-4 proc. visų asignavimų: 4529,2 tūkst. Lt, 3676,2 tūkst. Lt ir 34541,9 tūkst. Lt.

15 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų struktūra pagal ekonominę klasifikaciją

Mažiausiai asignavimų sudaro turto išlaidos, kurioms priskiriamos asignavimų valdytojų ir savivaldybių sumokėtos palūkanos, jos kasmet nesiekia nei 1 proc. visų asignavimų. Pinigine reikšme turto išlaidos 2011 m. sudaro 525,1 tūkst. Lt, 2012 m. – 552,6 tūkst. Lt, 2013 m. - 597,3 tūkst. Lt.

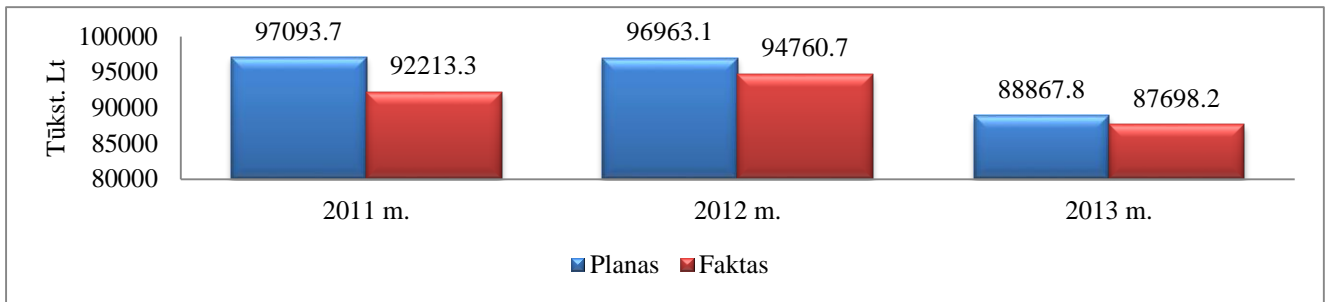
Savivaldybė rūpinasi gyventojų socialine gerove, kadangi skiria nemažai lėšų socialinei apsaugai, pagal ekonominę klasifikaciją tai yra socialinės išmokos. Apibendrinant klasifikacijas galima teigti, kad funkcinė reikšmė daugiausiai lėšų planuojama skirti švietimui, o ekonomine – darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui. Šios išlaidos yra susijusios, kadangi savivaldybė skiria lėšas mokymo įstaigoms, kurios iš jų dalį skiria darbuotojų atlyginimams sumokėti bei socialinio draudimo įmokoms. Matoma, kad šių skilčių rodikliai auga, o tai reiškia, kad rajone stengiamasi teikti kokybiškas ugdymo paslaugas.

Tačiau pastebėta, kad labai mažai asignavimų skiriama sveikatos priežiūrai, viešajai tvarkai ir visuomenės apsaugai, šioms sferoms neskiriama nei po 1 proc. visų išlaidų, o gynybai teikiama tik iki 0,15 proc. visų lėšų.

2.6 Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto plano įvykdymo analizė

Atliekant biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo analizę yra lyginamos biudžeto plane numatytos lėšos ir faktinės jų įvykdymo sumos.

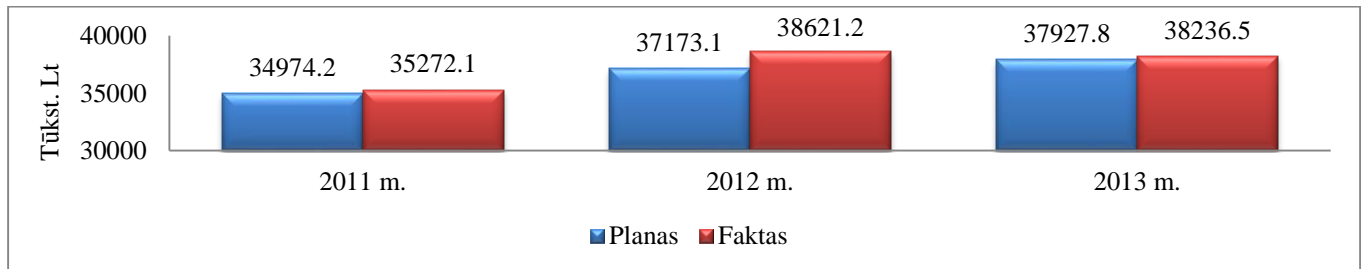
16 paveiksle matomas planuojamųjų ir faktinių pajamų santykis (2,3,4 priedai).

16 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamų plano įvykdymas

Galima teigti, kad savivaldybė per analizuojamą laikotarpį negavo biudžeto planuose nurodytų lėšų, tačiau skaičiavimai buvo tikslingi, nes 2011 m. biudžeto planas buvo įvykdytas 94,97 proc., 2012 m. – 97,73 proc., o 2013 m. – 98,68 proc. Kas lėmė tokį biudžeto plane nurodytų pajamų ir biudžeto plano vykdymo ataskaitoje pateiktų pajamų santykį, parodys išsamesnė pajamų struktūros analizė.

Analizuojant pasirinkto laikotarpio mokesčių pajamų plano įvykdymą matoma, kad 2011-2013 m. buvo gaunama viršplaninių pajamų, tai reiškia, kad planas buvo įvykdytas (žr. 17 pav.).

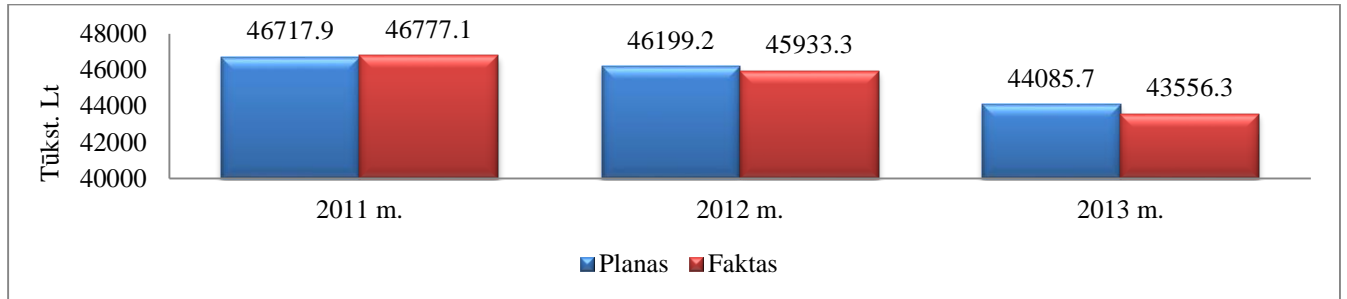
17 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto mokesčių pajamų plano įvykdymas

2011 m. planas buvo įvykdytas 100,85 proc., gauta 297,9 tūkst. Lt viršplaninių pajamų. Iš visų GPM šaltinių, t.y. iš Valstybinės mokesčių inspekcijos, savivaldybių išlaidų struktūros skirtumams išlyginti ir savivaldybių pajamoms iš GPM išlyginti gauta net 968 tūkst. Lt daugiau pajamų nei planuota, žemės mokesčio taip pat surinkta daugiau – 37,5 tūkst. Lt. Tačiau paveldimo turto mokesčio buvo gauta 9,4 tūkst. Lt mažiau nei buvo numatyta biudžeto pajamų plane. Nekilnojamojo turto bei prekių ir paslaugų mokesčių taip surinkta mažiau nei planuota, pastarojo gauta net 545,7 tūkst. Lt mažiau.

2012 m. gauta net 1448,1 tūkst. Lt viršplaninių pajamų, kurių dėka biudžeto plane numatytos mokesčių pajamos buvo įvykdytos 103,90 proc. Visų mokesčių buvo gauta daugiau nei planuota, išskyrus paveldimo turto ir prekių bei paslaugų mokesčius.

2013 m. mokesčių pajamų planas buvo įvykdytas 100,81 proc., gauta 308,7 tūkst. Lt viršplaninių pajamų. Pastebėta, kad paveldimo turto ir prekių bei paslaugų mokesčių analizuojamu laikotarpiu nė karto nebuvo surinkta tiek, kiek planuota.

Analizuojant biudžeto plane nurodytas dotacijas ir jų įvykdymą matoma, kad viršplaninių pajamų (59,2 tūkst. Lt) iš dotacijų gauta tik pirmaisiais analizuojamo laikotarpio metais (žr. 18 pav.).

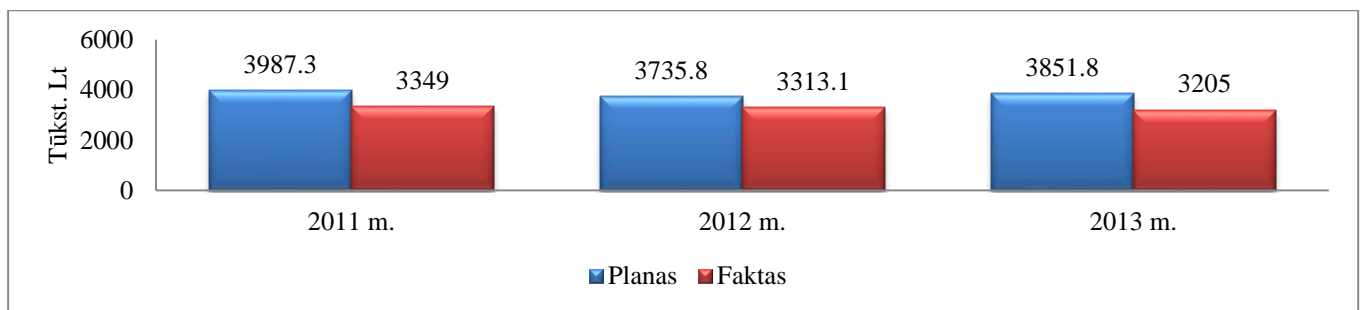
18 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto pajamų iš dotacijų plano įvykdymas

Tam įtakos turėjo iš Europos Sąjungos gautos 93 tūkst. Lt didesnės finansinės paramos lėšos nei buvo planuojama gauti. Tačiau valstybinėms funkcijoms atlikti faktiškai buvo skirta 33,7 tūkst. Lt mažiau dotacijų nei buvo planuojama gauti.

2012 m. dotacijų buvo gauta 265,9 tūkst. Lt mažiau nei planuota. Biudžeto plane buvo numatytos didesnės finansinės paramos lėšos iš Europos Sąjungos, tačiau gauta 36,3 tūkst. Lt mažiau. O dotacijų valstybinėms funkcijoms atlikti skirta 229,4 tūkst. Lt mažiau. Todėl 2012 m. pajamų iš dotacijų planas įvykdytas 99,42 proc.

2013 m. pajamų iš dotacijų planas įvykdytas 98,80 proc., surinkta 529,4 tūkst. Lt mažiau nei buvo numatyta, kadangi vien valstybinėms funkcijoms atlikti buvo skirta 512,4 tūkst. Lt mažiau. Tokią situaciją būtų galima traktuoti kaip valstybės leidimą savivaldybei savarankiškiau tvarkytis.

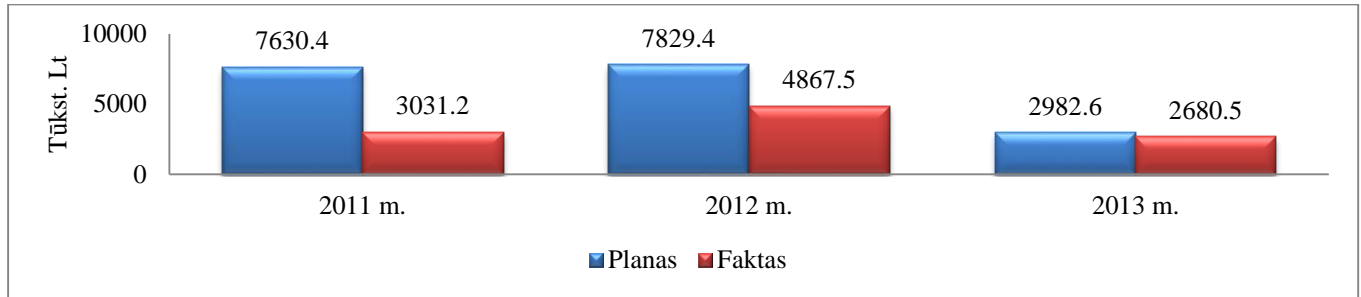
Nemokestinių pajamų analizuojamu laikotarpiu buvo surenkama ne tik mažiau nei planuota, bet ir pajamų sumos kasmet mažesnės (žr. 19 pav.).

19 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto nemokestinių pajamų plano įvykdymas

Per šiuos tris metus buvo gauta mažiau pajamų iš biudžetinių įstaigų nei planuota: 2011 m. gauta 680,1 tūkst. Lt mažiau, 2012 m. – 258,7 tūkst. Lt mažiau, o 2013 m. net 716,1 tūkst. Lt mažiau. Plano įvykdymas kasmet vertinamas, atitinkamai 83,99 proc., 88,69 proc., ir 83,21 proc.

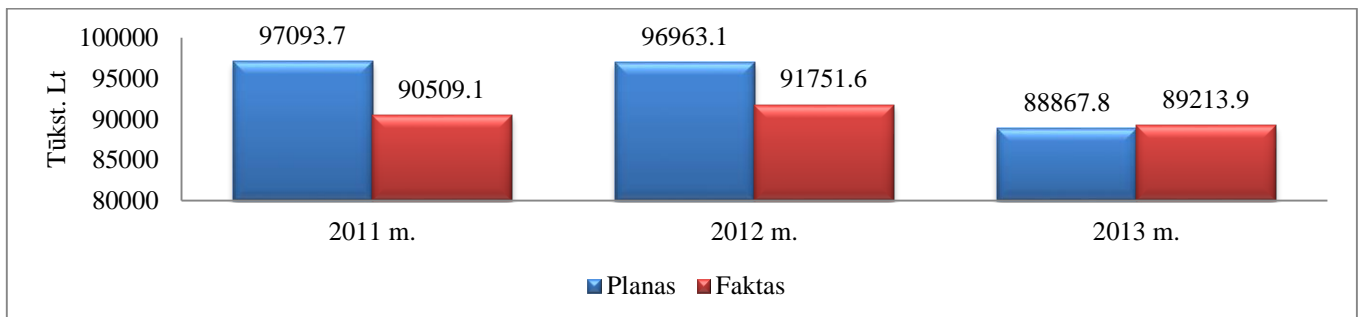
Analizuojant sandorius, kuriuos sudaro ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos ir iš savivaldybių gautos ilgalaikės paskolos, matoma, kad planas 2011-2013 m. neįvykdytas (žr. 20 pav.).

20 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto sandorių plano įvykdymas

Nors iš ilgalaikio materialiojo turto realizavimo kasmet buvo gaunamos viršplaninės pajamos, bendrą sandorių sumą mažina iš kitų savivaldybių gautos ilgalaikės paskolos, kadangi jų buvo gaunama žymiai mažiau nei numatyta plane. Todėl plano įvykdymas vertinamas 2011 m. tik 39,73 proc., 2012 m. situacija gerėja iki 62,17 proc., nes iš savivaldybių buvo gauta daugiau paskolos nei 2011 m., o 2013 m. planas įvykdomas 89,87 proc., nes plane buvo numatyta gauti mažesnes paskolas nei ankstesniais metais, o jų suteikta buvo beveik tiek, kiek numatyta.

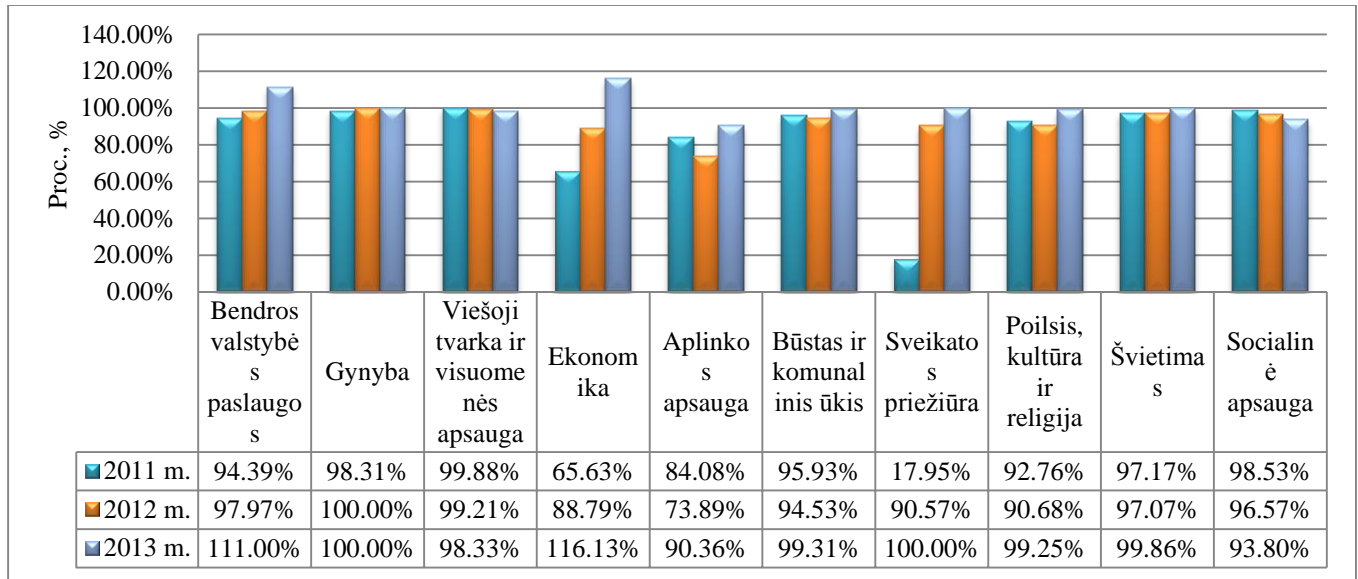
Biudžeto plane yra nurodomas ir asignavimų lėšų įvykdymas. Išlaidos 2011 m. ir 2012 m. pagal numatytą planą nebuvo įvykdytos, vertinamos po 93,22 proc. ir 94,63 proc. (žr. 21 pav.).

21 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų plano įvykdymas

Savivaldybė tuo laikotarpiu numatė skirti daugiau lėšų programoms, tačiau ne visi asignavimai buvo panaudoti. Tik 2013 m. buvo viršytas numatytas išlaidų planas, kuris vertinamas 100,39 proc., kadangi pagal funkcijas buvo išleista daugiau nei planuota bendroms valstybinėms paslaugoms ir ekonomikos sričiai (žr. 22 pav.).

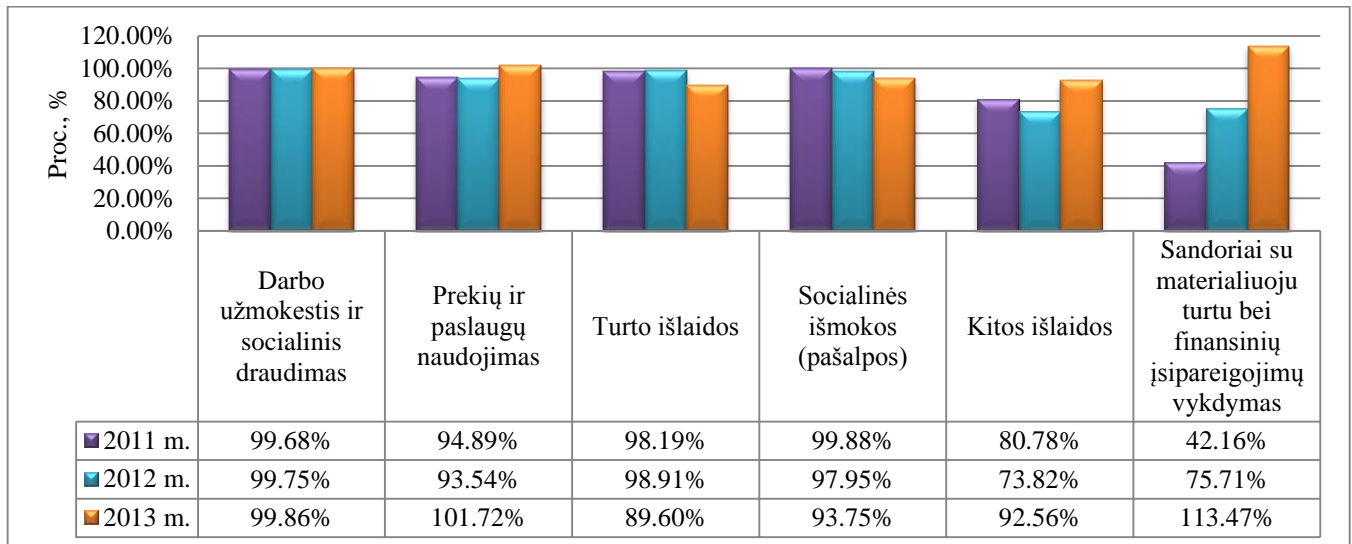
Žvelgiant į ekonomikos sritį matoma, kad 2011 m. išlaidų planas buvo įvykdytas tik 65,63 proc., buvo planuota išleisti 8394,7 tūkst. Lt, faktiškai išleista 2885,3 tūkst. Lt mažiau. Vėliau rodikliai augo (5,6,7 priedai).

22 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų plano pagal funkcinę klasifikaciją įvykdymas

Sveikatos priežiūrai 2011 m. biudžeto išlaidų plane buvo numatyta 310,8 tūkst. Lt lėšų, o faktiškai buvo panaudota tik 55,8 tūkst. Lt. Tačiau 2013 m. išlaidos, tenkančios šiai sričiai, pagal planą buvo įvykdytos 100 proc., kaip ir gynybai tenkančios išlaidos.

23 paveiksle matomas išlaidų plano įvykdymas pagal ekonominę klasifikaciją (8,9,10 priedai).

23 pav. Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto išlaidų plano pagal ekonominę klasifikaciją įvykdymas

Pastebėta, kad beveik visoms sferoms nepanaudota planuotų lėšų. Tik 2013 m. išleista daugiau nei planuota prekių ir paslaugų naudojimui bei sandorių su materialiuoju turtu bei finansinių įsipareigojimų vykdymui. Pirmajai sričiai 2013 m. buvo numatyta 17884,1 tūkst. Lt išlaidų, o faktiškai išleista 18191,7

tūkst. Lt, t.y. 307,6 tūkst. Lt daugiau. Tam įtakos turėjo padidėjusios komunalinių paslaugų ir kitų neįvardintų paslaugų išlaidos, tačiau tuo laikotarpiu mažiau nei planuota buvo išleista mitybai, ryšių paslaugoms ir transporto išlaikymui, ilgalaikio materialiojo turto remontui. 2013 m. sandorių su materialiuoju turtu bei finansinių įsipareigojimų vykdymui buvo planuota išleisti 7109,9 tūkst. Lt, tačiau išlaidos siekė 8067,3 tūkst. Lt. Tam įtakos turėjo ilgalaikių paskolų grąžinimas, kadangi buvo planuota grąžinti 96 tūkst. Lt, o grąžino 1242,9 tūkst. Lt paskolos.

Apibendrinant Kretingos rajono savivaldybės 2011-2013 m. biudžeto plano vykdymą, galima teigti, kad pajamų planas per analizuojamą laikotarpį nebuvo įvykdomas. Analizuojamuoju laikotarpiu buvo gaunama viršplaninių pajamų tik iš gyventojų pajamų mokesčio, kitų mokesčių gauta nedaug, dotacijų kasmet buvo gaunama mažiau nei planuojama. Kadangi dotacijos sudaro didžiąją dalį pajamų, bendras pajamų planas tapo neįvykdytu.

Išlaidų planas buvo įvykdytas tik 2013 m., kadangi buvo patirta daugiau nei planuojama išlaidų dėl finansinių įsipareigojimų. Jeigu nevykdomi savivaldybių biudžetai kaip numatyta, asignavimų valdytojams pervedamos biudžeto asignavimų sumos mažinamos faktiškai negautomis biudžetinių įstaigų pajamų įmokomis į biudžetą.

Atlikus Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymo analizę, paaiškėjo, kad savivaldybės finansinis savarankiškumas yra gana menkas. Savivaldybių biudžetų valdymas yra griežtai reglamentuojamas teisės aktais ne tik proceso vykdymui, bet ir pajamų surinkimui bei panaudojimui.

Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų analizė parodė, kad analizuojamuoju laikotarpiu pajamų didžiausią lyginamąją dalį sudarė valstybės teikiamos dotacijos, kurios naudojamos kaip alternatyva savivaldybių mokesčių plėtrai, todėl Kretingos rajono savivaldybė yra tiesiogiai priklausoma nuo dotacijų, o tai neskatina ieškoti savarankiškų finansinės padėties gerinimo būdų. Tačiau analizuojant mokestinių pajamų struktūrą, paaiškėjo, kad mokestinės pajamos nors ir nežymiai, bet didėja, reiškia pajamų surinkimo situacija gerėja.

3. KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VALDYMO TOBULINIMO GAIRĖS

Analizuojant Kretingos rajono savivaldybės biudžeto pajamas, pastebėta, kad analizuojamuoju laikotarpiu pajamų vis mažėja, surenkama mažiau pajamų nei planuojama. Tam įtakos turi gyventojų pajamų mokesčio dalis, tenkanti savivaldybės biudžetui nuo pajamų į nacionalinį biudžetą: 2011 m. - 61,6 proc., 2012 m. - 61,32 proc., o 2013 m. - 57,34 proc. Tačiau nepaisant to, pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio kasmet buvo surinkta daugiau ir net gaunama iš jų viršplaninių pajamų. Jei nebūtų sumažinta mokesčio dalis, tenkanti savivaldybės biudžetui, pajamų būtų surinkta žymiai daugiau.

Pastebėta, kad valstybė kasmet skiria mažiau dotacijų mokinio krepšeliui finansuoti, tam įtakos turi mažėjantis moksleivių skaičius, o dėl šios priežasties rajone buvo uždaryta viena mokykla, taigi sumažintas ir ugdymo įstaigų skaičius (Lietuvos statistikos departamentas. Bendrojo ugdymo mokyklos). Analizuojamuoju laikotarpiu mažėja rajonui skirtos dotacijos valstybinėms, perduotoms savivaldybėms, funkcijoms atlikti, iš kurių ženkliai sumažintos dotacijų sumos, skirtos pašalpų ir kompensacijų skaičiavimui ir mokėjimui.

2013 m. savivaldybės biudžeto apimčiai daugiausia įtakos turi kuro kainų didėjimas bei didėjanti šilumos energijos kaina, dėl ko auga lėšų poreikis komunalinėms išlaidoms. Be to, nuo 2013 m. sausio 1 d. didėja minimali mėnesinė alga iki 1000 litų, dėl ko didėja lėšų poreikis darbo užmokesčiui. Dėl šių priežasčių 2013 m. biudžeto išlaidos buvo viršytos – išleista daugiau, nei buvo planuota.

Pagrindinė Kretingos rajono savivaldybės biudžeto vykdymo problema yra mažas pajamų surinkimas. Pajamas, gaunamas iš gyventojų pajamų mokesčio, savivaldybė galėtų padidinti, didinant dirbančiųjų skaičių, o tuo pačiu būtų sumažinamos išlaidos tenkančios socialinėms išmokoms. Šiai problemai spręsti savivaldybė turėtų kurti verslui palankią aplinką. Įvairios verslumo programos, finansinė parama jaunam verslui skatintų gyventojų verslumą, atsirastų naujų darbo vietų, augtų dirbančiųjų skaičius, būtų surenkama daugiau gyventojų pajamų mokesčio.

Atlikus Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymo analizę, pastebėtas menkas savivaldybės savarankiškumas, kuris atsiskleidžia įstatymuose, pavyzdžiui, LR Vietos savivaldos įstatyme yra išdėstytos visos savivaldybių funkcijos, tarp kurių dominuoja valstybinės, savivaldybėms perduotos, ir riboto savarankiškumo funkcijos. Jau vien funkcijų skirstymas pagal sprendimų priėmimo laisvę parodo jų suvaržymą. Savivaldybių veikla yra griežtai reglamentuojama – teisės aktuose nustatytos procesinės normos riboja veiklą, priimami sprendimai turi būti nuolat derinami ir priimami gaunant leidimus. Problema aktuali ne tik Kretingos rajono savivaldybei, bet ir visai biudžetinei sistemai, o norint šią

problema išspręsti reikėtų pertvarkos valstybiniu mastu, kuomet būtų nustatomas optimalus santykis tarp savivaldybių veiklos savarankiškumo ir reglamentavimo. Be to, teisės aktai, kurie reglamentuoja Lietuvos vietos savivaldos organizavimą ir finansus, nuolat tikslinami ir tobulinami, o tai parodo jų netobulumą ir sukelia papildomų problemų juos taikant.

Kita problema yra egzistuojanti pajamų surinkimo metodika, kuri pasireiškia savivaldybės pajamų struktūroje dominuojančiomis dotacijomis, o jos yra skirtos konkrečiam tikslui ar funkcijai, todėl savivaldybė netenka galimybės planuoti ir kontroliuoti pajamas. Norint tinkamai plėtoti fiskalinę decentralizaciją, reikalinga sukurti funkcijų ir lėšų paskirstymo sistemą, kurios dėka savivaldybė galėtų turėti įtakos biudžeto formavimui, nustatyti vietinius mokesčius, tobulinant finansinių dotacijų savivaldybėms ir savivaldybių skolinimosi mechanizmus. Tačiau tai sudėtingas procesas, todėl iki šiol valstybės biudžeto dotacijos yra naudojamos kaip savivaldybės mokesčių plėtros alternatyva.

IŠVADOS

1. Išanalizavus savivaldybės biudžeto valdymo teorinius aspektus nustatyta:

- Savivaldybės biudžetas yra priemonė, kurio pagalba savivaldybė gali tinkamai vykdyti jai pavestas funkcijas ir tenkinti visuomenės poreikius, tuo pačiu derindama savivaldybės ir valstybės interesus. Tai pagrindinis finansinis planas, kurio lėšos skiriamos politinio, ekonominio, socialinio vystymo kryptims.

- Biudžeto valdymas yra svarbus procesas, ne tik griežtai reglamentuojamas įstatymais, nutarimais bei kitais dokumentais, bet apibrėžiamas ir biudžeto sudarymo principais ir metodais, kuriais remiantis biudžeto valdymo procesas yra vykdomas subalansuotai, aiškiai ir skaidriai.

- Fiskalinės decentralizacijos reikšmė sudarant ir vykdant savivaldybės biudžetą - savivaldybėms priskiriamas vis didesnis viešųjų reikalų tvarkymas, atitinkamai paskirstant finansinius išteklius funkcijų vykdymui, o taip yra didinamas savivaldybių finansinis savarankiškumas. Tinkamai veikianti fiskalinė decentralizacija skatina ekonominį efektyvumą bei socialinį išvystymą. Lietuvoje fiskalinės decentralizacijos procesas kritikuojamas dėl veiksmų, lemiančių menką savivaldybių finansinį savarankiškumą - didelio centralizuoto pajamų persikirstymo masto, vietinių mokesčių sistemos stygiaus, tikslinių dotacijų dominavimo savivaldybių biudžetuose.

2. Atlikus Kretingos rajono savivaldybės 2011 – 2013 metų biudžeto sudarymo ir vykdymo analizę nustatyta:

- Savivaldybės biudžeto valdymo teisinis reglamentavimas yra labai griežtas, o nuolatinis teisinių aktų tikslinimas ir tobulinimas parodo jų spragas. Nustatytos procesinės normos riboja veiklą - priimami sprendimai turi būti nuolat derinami ir priimami tik gavus leidimus. Taip pasireiškia savivaldybės menkas funkcijų vykdymo savarankiškumas.

- Savivaldybė kasmet gavo mažiau pajamų ir analizuojamuoju laikotarpiu niekada neįvykdė biudžeto pajamų plano. Biudžeto pajamose didžiausią lyginamąjį svorį sudarė dotacijos ir gyventojų pajamų mokesčio įmokos. Tačiau gyventojų pajamų mokesčio dalis, tenkanti savivaldybės biudžetui nuo pajamų į nacionalinį biudžetą, kasmet mažėjo, be to valstybė skyrė mažesnes dotacijas mokinių krepšeliui finansuoti, kadangi rajone sumažėjo mokinių skaičius.

- Daugiausiai savivaldybės išlaidas pagal funkcinę klasifikaciją sudarė švietimo, socialinės apsaugos sritys, o pagal ekonominę klasifikaciją darbo užmokestis ir socialinis draudimas bei socialinės pašalpos. 2013 m. buvo viršytas biudžeto išlaidų planas dėl didesnių komunalinių išlaidų (didėjanti

šilumos energijos kaina), augančių kuro kainų ir dėl 2013 m. padidintos minimalios mėnesinės algos, kadangi didėjo lėšų poreikis darbo užmokesčiui.

3. Analizuojant Kretingos rajono savivaldybės biudžeto valdymo procesą identifikuojamos tokios problemos, kaip savivaldybių mažas savarankiškumas, ribojamas griežtu reglamentavimu bei netikslingos pajamų surinkimo metodikos ir mažas mokestinių pajamų surinkimas. Situacija taptų geresnė tobulinant pajamų surinkimo metodiką, lėšų perskirstymo sistemą, nustatant optimalų santykį tarp savivaldybių veiklos savarankiškumo ir reglamentavimo. Kretingos rajono savivaldybė galėtų daugiau gauti gyventojų pajamų mokesčio įmokų, jei kurtų verslui palankią aplinką – atsiradus naujoms darbo vietoms, augtų dirbančiųjų skaičius.

REKOMENDACIJOS

1. Lietuvos Respublikos Seimui rekomenduojama tikslinti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą bei kitus teisės aktus, suteikiant savivaldybėms daugiau savarankiškumo funkcijų vykdymui, siekiant nustatyti optimalų santykį tarp savivaldybės veiklos savarankiškumo ir reglamentavimo, koreguojant teisės aktus būtina keisti lėšų surinkimo ir perskirstymo metodiką.

2. Kretingos rajono savivaldybės administracijos direktoriui siūloma didinti pajamas, gaunamas iš gyventojų pajamų mokesčio, kuriant verslui palankią aplinką, kad atsirastų naujų darbo vietų ir augtų dirbančiųjų skaičius.

LITERATŪRA

1. Astrauskas, A. (2004). Optimalaus Lietuvos savivaldybių institucinės struktūros modelio paieška. *Viešoji politika ir administravimas*, 8, 9-24.
2. Astrauskas, A. (2013). *Vietos savivalda: teoriniai ir praktiniai aspektai*. Vilnius: Ciklonas.
3. Astrauskas, A. (2003). *Vietos savivaldos samprata ir savivaldybės institucinė struktūra*. Lietuvos teisės universitetas.
4. Astrauskas A., Galinienė B. (2003). *Vietos savivalda Lietuvoje: teoriniai ir istoriniai aspektai*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
5. Astrauskas, A., Striškaitė, J. (2003). Lietuvos savivaldybių finansinio savarankiškumo problemos ir perspektyvos. *Ekonomika*, 62, 7-20.
6. Bagdžiūnienė, V. (2006). *Biudžetai ir jų vykdymo kontrolė. Teorija ir praktika*. Vilnius: Conto Litera.
7. Baltušnikienė, J. (2004). Fiskalinės decentralizacijos teoriniai ir metodologiniai aspektai. *Pinigų studijos*, 1, 89–102.
8. Baltušnikienė, J. (2009). Viešojo valdymo sistemos decentralizacija: turinys, pranašumai ir trūkumai. *Viešoji politika ir administravimas*, 27, 79-89.
9. Balvočiūtė, R., Makauskaitė, A. (2012). Lietuvos vietinės valdžios subsektoriaus finansų regioninė diferenciacija. *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*, 4 (28), 38-52.
10. Buckiūnienė, O. (2005). *Valstybės ir tarptautiniai finansai*. Vilnius: virtuali leidykla – knygynas www.skaityk.lt.
11. Buckiūnienė, O., Meidūnas, V., Puzinauskas, P. (2003). *Lietuvos finansų sistema: mokomoji knyga*. Vilnius: Teisinės informacijos centras.
12. Buškevičiūtė, E. (2006). *Viešieji finansai*. Kaunas: Technologija.
13. Butkevičius, A., Bivainis, J. (2009). *Nacionalinio biudžeto išlaidų planavimas*. Vilnius: Technika.
14. Civinskas, R., Tolvaišis, L. (2006). Tarpbiudžetinis lėšų perskirstymas Lietuvoje: instituciniai interesai ir savivaldybių finansinis savarankiškumas. *Viešoji politika ir administravimas*, 16, 87-99.
15. Davulis, G. (2006). Vietinių mokesčių koncepcija Lietuvoje. *Viešoji politika ir administravimas*, 15, 19-26.
16. Dubauskas, G. (2004). Viešojo administravimo finansiniai aspektai. *Personalo vadyba*. 2003 m. balandžio 29 d. ir 2003 m. spalio 27 d. Mokslinių seminarų medžiaga, 12 (pp. 28-38). Vilnius: Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija.
17. Ehrhart, K., Schwarz – Jung, S. R., Welge, H. (1996). *Biudžetas ir finansai*. Vilnius: Pradai.

18. Europos vietos savivaldos chartija. *Žin.*, 1999, Nr. 82-2418.
19. Kretingos rajono savivaldybė. Ekonomikos ir biudžeto skyrius. [žiūrėta 2014 12 16]. Prieiga per internetą: <<http://www.kretinga.lt/node/68>>.
20. Kretingos rajono savivaldybė. Savivaldybės istorija. [žiūrėta 2014 12 16]. Prieiga per internetą: <<http://www.kretinga.lt/node/3646>>.
21. Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2011-08-25 sprendimu Nr. T2-300 sudarytas „Kretingos rajono savivaldybės biudžeto sudarymo ir vykdymo, asignavimų administravimo ir atskaitomybės tvarkos aprašas“
22. Kretingos rajono savivaldybės 2007 m. kovo 29 d. tarybos sprendimas Nr. T2-74 „Dėl Kretingos rajono 2007-2013 m. plėtros plano patvirtinimo“ ir 2011 m. spalio 27 d. tarybos sprendimas Nr. T2-385 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2007-03-29 tarybos sprendimo Nr. T2-74 „Dėl Kretingos rajono 2007 - 2013 m. plėtros plano patvirtinimo“ pakeitimo“.
23. Lazdynas, R. (2005). *Savivalda: filosofija, teorija, praktika*. Šiauliai: Saulės delta.
24. Levišauskaitė, K., Rūškys, G. (2003). *Valstybės finansai*. Kaunas: VDU leidykla.
25. Lietuvos regionų portretas. Klaipėdos rajono savivaldybė. [žiūrėta 2014 01 07]. Prieiga per internetą: <http://regionai.stat.gov.lt/lt/klaipedos_apskritis/klaipedos_rajono_savivaldybe.html>.
26. Lietuvos regionų portretas. Kretingos rajono savivaldybė. [žiūrėta 2014 12 16]. Prieiga per internetą: <http://regionai.stat.gov.lt/lt/klaipedos_apskritis/kretingos_rajono_savivaldybe.html>.
27. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas. Nr. IX-1946. *Žin.*, 2004, Nr. 4-47.
28. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo. Nr. 1K-085. *Žin.*, 2010, Nr. 36-1732 .
29. Lietuvos Respublikos Konstitucija. Nr. KONST. *Žin.*, 1992, Nr. 33-1014.
30. Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymas. Nr. VIII-385. *Žin.*, 1997, Nr. 69-1743.
31. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas. Nr. X-1212. *Žin.*, 2007, Nr. 77-3046.
32. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas. Nr. VIII-2018. *Žin.*, 2000, Nr. 91-2832.
33. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo. Nr. 543. *Žin.*, 2001, Nr. 42-1455.
34. Lietuvos Respublikos 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas. Nr. XII-65. *Žin.*, 2012, Nr. 153-7823.

35. Lietuvos statistikos departamentas. Bendrojo ugdymo mokyklos. [žiūrėta 2014 02 08]. Prieiga per internetą:

<http://db1.stat.gov.lt/statbank/selectvarval/saveselections.asp?MainTable=M3110302&PLanguage=0&TableStyle=&Buttons=&PXSID=3841&IQY=&TC=&ST=ST&rvar0=&rvar1=&rvar2=&rvar3=&rvar4=&rvar5=&rvar6=&rvar7=&rvar8=&rvar9=&rvar10=&rvar11=&rvar12=&rvar13=&rvar14=>>

36. Lietuvos statistikos departamentas. Teirtorija ir gyventojų skaičius. [žiūrėta 2014 12 16]. Prieiga per internetą:

<http://db1.stat.gov.lt/statbank/selectvarval/saveselections.asp?MainTable=M3010211&PLanguage=0&TableStyle=&Buttons=&PXSID=3767&IQY=&TC=&ST=ST&rvar0=&rvar1=&rvar2=&rvar3=&rvar4=&rvar5=&rvar6=&rvar7=&rvar8=&rvar9=&rvar10=&rvar11=&rvar12=&rvar13=&rvar14=>>

37. Naraškevičiūtė, V., Lakštutienė, A. (2009). *Valstybės finansai*. Kaunas: Technologija.

38. Raišienė, A. G. (2003). Valstybės valdymo ir vietos savivaldos sąveikos ypatumai. *Viešoji politika ir administravimas*, 4, 18-25.

39. Rakauskienė, O. G. (2006). *Valstybės ekonominė politika*. Vilnius: MRU leidykla.

40. Skačkauskienė, I. (2012). *Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamos*. Vilnius: Technika.

41. Spurytė, V. (2013). Kada savivaldybės turės daugiau galių? [žiūrėta 2015 02 08]. Prieiga per internetą: <http://kauno.diena.lt/naujienos/verslas/ekonomika/kada-savivaldybes-tures-daugiau-galiu-173514#.VNujrfmsW-1>

42. Stačiokas, R., Mažeika, A., Rupšys, R. (2003). *Apskaita ir atskaitomybė vietos savivaldybėse*. Kaunas: Technologija.

43. Stačiokas, R., Rimas, J. (2002). *Lietuvos savivaldybių raida ir veiklos finansavimas*. Kaunas: Technologija.

44. Stačiokas, R., Rimas, J. (1996). *Savivaldybių mokesčiai ir rinkliavos*. Kaunas: Aušra.

PRIEDAI

Decentralizacijos teorinės interpretacijos

Autorius	Decentralizacija – tai:
D. Rondinelli	Valdžios atsakomybė už viešųjų funkcijų vykdymą perdavimas iš centrinės valdžios jai pavaldžiai valdžiai ar kvazinepriklausomoms valstybinėms organizacijoms ir (arba) privačiam sektoriui.
D. Rushforth, F. Boudier, E. Lacey	Atsakomybės ir įgaliojimų perdavimas demokratiškai suformuotiems ir nepriklausomiems viešojo valdymo subjektams, veikiantiems žemesniuose viešojo valdymo lygiuose, suteikiant jiems daugiau valdžios įgaliojimų, bet nebūtinai daugiau finansinių galių.
R. Crook, J. Manor	Įgaliojimų ir resursų perdavimas iš aukštesniųjų viešojo valdymo lygių (pakopų) žemesniems.
Decentralization and Democratic Local Governance Programming Handbook	Laipsniškas įgaliojimų perdavimo procesas demokratiniu būdu suformuotoms savivaldybių institucijoms.
V. Evdokimov, J. Starcev	Atskirų valdingų įgaliojimų perdavimas iš centro vietiniams (regioniniams) savivaldybių organams, savarankiškiems viešiesiems – teisiniams institutams, neįeinantiems į valstybės valdžią.
G. Žilinskas	Įstatymais pagrįstas valdymo funkcijų perdavimas iš centrinių valstybinės valdžios institucijų savivaldos teisę turinčioms teritorijoms (savivaldybėms).
World Resources 2002-2004	Procesas, kai valstybės valdžia perduoda dalį savo įgaliojimų savivaldybei, vietiniam lyderiui ar kokiam nors benruomenės institucijai.
K. Kaiser	Sprendimų priėmimo įgaliojimų skirstyti viešuosius išteklius, valdyti personalą ir taikyti reguliacinius mechanizmus, kurie anksčiau buvo centralizuoti, suteikimo procesas.
A. Raipa	Atsakomybės už sprendimų priėmimą, planavimą, vadybą ir išteklių panaudojimą perdavimas iš bet kurio valdžios lygmens žemiau esantiems valdžios subjektams.
A. Astrauskas	Toks valstybės, kaip labai sudėtingos socialinės sistemos, valdymo ir (ar) paslaugų teikimo posistemių pertvarkymo būdas, kai įgaliojimų, paskirstytų tarp valdymo ir (ar) paslaugų teikimo posistemius sudarančių elementų, proporcija keičiama mažinant įgaliojimų, nustatytų aukštesniam hierarchiniam lygiui priklausantiems subjektams (esantiems „toliau nuo centro“, kuriame suteikta valdžia, administravimas ar paslaugų teikimas), dalį arba įgaliojimai yra padajiami didesniam skaičiui to paties hierarchinio lygio subjektų.
M. Romeris	Valstybės valdžios (centro) funkcijos tam tikrų sričių pavedimas vykdyti ir tvarkyti tam tikriems socialiniams junginiams, kurie šią funkciją vykdo per savo organus.

Forma Nr. 1-sav. Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų
ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymo Nr. 1K-361

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖ
(dokumento sudarytojo (savivaldybės) pavadinimas)

BIUDŽETO PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ PLANO VYKDYMO 2011 M. GRUODŽIO 31 D.

ATASKAITA

METINĖ

(metinė, ketvirtinė)

2012-02-06 Nr.

(data)

Savanorių 29 A, Kretinga

(sudarymo vieta)

Savivaldybės kodas: 26

(tūkst.litų)

Pajamų ekonominės klasifikacijos kodas							Pajamų pavadinimas	Eil.Nr.	Patikslintas ataskaitinio laikotarpio planas	Įvykdyta
1							2	3	4	5
1	1						Mokesčiai (2+7+15)	1	34974,2	35272,1
1	1	1					Pajamų ir pelno mokesčiai (3)	2	28560,0	29528,0
1	1	1	1	1			Gyventojų pajamų mokestis, iš viso (4+5+6)	3	28560,0	29528,0
1	1	1	1	1	1	1	Gyventojų pajamų mokestis (gautas iš VMI)	4	19256,0	18917,0
1	1	1	1	1	1	2	Gyventojų pajamų mokestis savivaldybių išlaidų struktūros skirtumams išlyginti	5	5544,0	5563,0
1	1	1	1	1	1	3	Gyventojų pajamų mokestis savivaldybių pajamoms iš gyventojų pajamų mokesčio išlyginti	6	3760,0	5048,0
1	1	3					Turto mokesčiai (8+11+12)	7	2765,0	2640,6
1	1	3	1				Žemės mokestis	8	715,0	752,5
1	1	3	1	1	1		Fizinių asmenų mokestis	9	680,0	726,0
1	1	3	1	1	2		Juridinių asmenų mokestis	10	35,0	26,5
1	1	3	2				Paveldimo turto mokestis	11	50,0	40,6
1	1	3	3				Nekilnojamojo turto mokestis (13+14)	12	2000,0	1847,5
1	1	3	3	1	1		Fizinių asmenų mokestis	13	100,0	59,6
1	1	3	3	1	2		Juridinių asmenų mokestis	14	1900,0	1787,9
1	1	4					Prekių ir paslaugų mokesčiai (16+17)	15	3649,2	3103,5
1	1	4	7	1			Mokesčiai už aplinkos teršimą	16	204,2	121,6
1	1	4	7	2			Rinkliavos (18+19)	17	3445,0	2981,9
1	1	4	7	2	1		Valstybės rinkliavos	18	165,0	154,1
1	1	4	7	2	2		Vietinės rinkliavos	19	3280,0	2827,8

1	3						Dotacijos (21+24+27+30)	20	46717,9	46777,1
1	3	1					Dotacijos iš užsienio šalių	21	0,0	0,0
1	3	1	1				Einamiesiems tikslams	22		
1	3	1	2				Kapitalui formuoti	23		
1	3	2					Dotacijos iš tarptautinių organizacijų	24	0,0	0,0
1	3	2	1				Einamiesiems tikslams	25		
1	3	2	2				Kapitalui formuoti	26		
1	3	3					Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos	27	170,0	263,0
1	3	3	1				Einamiesiems tikslams	28	170,0	263,0
1	3	3	2				Kapitalui formuoti	29		
1	3	4					Dotacijos iš kitų valdymo lygių (31+39)	30	46547,9	46514,1
1	3	4	1				Einamiesiems tikslams (32+36+37+38)	31	46547,9	46514,1
1	3	4	1	1	1		Speciali tikslinė dotacija, iš viso (33+34+35)	32	44931,1	44897,3
							Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	33	15049,9	15016,2
							Mokinio krepšeliui finansuoti	34	29881,2	29881,1
							Kita tikslinė dotacija	35		
1	3	4	1	1	2		Bendrosios dotacijos kompensacija	36	1574,0	1574,0
1	3	4	1	1	3		Bendroji dotacija	37		
1	3	4	1	1	4		Kitos dotacijos ir lėšos iš kitų valdymo lygių	38	42,8	42,8
1	3	4	2				Kapitalui formuoti (40+44+45+46)	39	0,0	0,0
1	3	4	2	1	1		Speciali tikslinė dotacija, iš viso (41+42+43)	40	0,0	0,0
							Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	41		
							Mokinio krepšeliui finansuoti	42		
							Kita tikslinė dotacija	43		
1	3	4	2	1	2		Bendrosios dotacijos kompensacija	44		
1	3	4	2	1	3		Bendroji dotacija	45		
1	3	4	2	1	4		Kitos dotacijos ir lėšos iš kitų valdymo lygių	46		
1	4						Kitos pajamos (48+60+67+70+73)	47	3987,3	3349,0
1	4	1					Turto pajamos (49+53+54)	48	505,0	619,7
1	4	1	1				Palūkanos (50+51+52)	49	0,0	0,0
1	4	1	1	1			Palūkanos už paskolas	50		
1	4	1	1	2			Palūkanos už depozitus	51		
1	4	1	1	3			Palūkanos už vertybinius popierius (išskyrus akcijas)	52		
1	4	1	2				Dividendai	53		
1	4	1	4				Nuoma (55+56+59)	54	505,0	619,7
1	4	1	4	1			Nuomos mokestis už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandens fondo vandens telkinius	55	450,0	558,5
1	4	1	4	2			Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius (57+58)	56	55,0	61,2
1	4	1	4	2	1		Mokestis už medžiojamųjų gyvūnų išteklius	57		47,3
1	4	1	4	2	2		Kiti mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	58	55,0	13,9

1	4	1	4	4		Mokestis už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise	59		
1	4	2				Pajamos už prekes ir paslaugas (61+...+66)	60	2712,3	2032,2
1	4	2	1	1	1	Pajamos už prekes ir paslaugas	61	639,6	415,3
1	4	2	1	2	1	Pajamos už patalpų nuomą	62	322,8	250,5
1	4	2	1	4	1	Pajamos už atsitiktines paslaugas	63		
1	4	2	1	5	2	Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose	64	1450,0	1186,7
1	4	2	1	7	1	Pajamos už leidimų ir kitų dokumentų išdavimą	65	3,0	1,5
1	4	2	1	7	2	Kitos pajamos	66	296,9	178,2
1	4	3				Pajamos iš baudų ir konfiskacijos (68+69)	67	700,0	691,3
1	4	3	1			Pajamos iš baudų ir konfiskacijos	68	700,0	691,3
1	4	3	2			Baudos už aplinkos teršimą	69		
1	4	4				Perduodamos lėšos, kitos nei dotacijos(71+72)	70	0,0	0,0
1	4	4	1			Einamiesiems tikslams	71		
1	4	4	2			Kapitalui formuoti	72		
1	4	5				Kitos neišvardytos pajamos (74+75)	73	70,0	5,8
1	4	5	1	3	1	Praėjusiais biudžetinais metais savivaldybių biudžetų negautų pajamų kompensavimo lėšos	74		
1	4	5	1	4	1	Kitos neišvardytos pajamos	75	70,0	5,8
4						Sandoriai dėl materialiojo ir nematerialiojo turto bei finansinių įsipareigojimų prisiėmimas (77+87)	76	70,0	203,3
4	1					Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos (78+84+85+86)	77	70,0	203,3
4	1	1				Ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos (79+...+83)	78	70,0	203,1
4	1	1	1	1		Žemė	79	65,0	186,3
4	1	1	2	1		Pastatai ir statiniai	80		
4	1	1	3	1		Mašinos ir įrenginiai	81		
4	1	1	4	1		Vertybės	82		
4	1	1	5	1		Kitos ilgalaikio turto realizavimo pajamos	83	5,0	16,8
4	1	2				Nematerialiojo turto realizavimo pajamos	84		
4	1	3				Atsargų realizavimo pajamos	85		0,2
4	1	4				Pajamos už biologinį turtą ir mineralinius išteklius	86		
4	2					Sandoriai dėl finansinio turto (88)	87	0,0	0,0
4	2	1				Vidaus (89+90+91)	88	0,0	0,0
4	2	1	4	1		Paskolos (surinktos)	89		
4	2	1	5	1		Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	90		
4	2	1	7	1		Kitos gautinos sumos	91		
						Iš kitų savivaldybių gautos mokinio krepšelio lėšos	92	54,0	54,0
						VISI MOKESČIAI, DOTACIJOS, PAJAMOS IR SANDORIAI (1+20+47+76+92)	93	85803,4	85655,5
						Apyvartos lėšos biudžeto lėšų stygiui dengti	94	3729,9	3729,9
						Praėjusio ketvirčio lėšų likučiai, skirti kito ketvirčio išlaidoms dengti	95		

							IŠ VISO (93+94+95)	96	89533,3	89385,4
4	3	1	4	1			Paskolos (gautos) (98+101)	97	7560,4	2827,9
4	3	1	4	1	1		Savivaldybių gautos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui dengti (99+100)	98	0,0	0,0
							Trumpalaikės	99		
							Trumpalaikės iš valstybės biudžeto	100		
4	3	1	4	1	2		Savivaldybių gautos ilgalaikės paskolos	101	7560,4	2827,9
							IŠ VISO [PLAUKŲ (96+97)	102	97093,7	92213,3
							Ataskaitinio laikotarpio pradžioje lėšų likutis (104+105+106)	103	0,0	605,7
							iš jų: programų lėšų likutis	104		421,1
							skolintų lėšų likutis	105		
							kitos apyvartos lėšos	106		184,6

(tūkst.litų)

Funkcinės klasifikacijos kodas	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Eil. Nr.	Patikslintas ataskaitinio laikotarpio planas	Įvykdyta
1	2	3	4	5
1	Bendros valstybės paslaugos	1	8308,6	7842,3
	iš jų: valstybės biudžetui grąžintinos ankstesniais metais gautos trumpalaikės paskolos	2		
	bendrosios dotacijos kompensacija valstybės biudžetui	3		
2	Gynyba	4	118,6	116,6
3	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	5	847,1	846,1
4	Ekonomika	6	8394,7	5509,4
5	Aplinkos apsauga	7	4874,1	4098,2
6	Būstas ir komunalinis ūkis	8	3766,5	3613,1
7	Sveikatos apsauga	9	310,8	55,8
8	Poilsis, kultūra ir religija	10	5842,2	5419,2
9	Švietimas	11	49538,1	48136,2
10	Socialinė apsauga	12	15051,7	14830,9
	IŠ VISO IŠLAIDŲ (1+4+5+...+12)	13	97052,4	90467,8
	Lėšos, perduotos valstybės biudžetui pagal tarpusavio atsiskaitymo sandorius	14		
	Kitoms savivaldybėms perduotos mokinio krepšelio lėšos	15	41,3	41,3
	IŠ VISO IŠMOKŲ (13+14+15)	16	97093,7	90509,1
	Biudžeto perteklius (kai pajamos viršija išlaidas) [(96 paj.-16 išl.)]	17		
	Biudžeto deficitas (kai išlaidos viršija pajamas) [(16 išl.-96 paj.)]	18	7560,4	1123,7
	LĖŠŲ LIKUTIS ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE ((102+103) paj. -16 išl.) arba (20+21+22)	19	0,0	2309,9
	iš jų: programų lėšų likutis	20		135,3
	skolintų lėšų likutis	21		2,2
	apyvartos lėšos	22		2172,4

Savivaldybės administracijos direktorė

Jolita Vaickienė

(savivaldybės administracijos vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖ
(dokumento sudarytojo (savivaldybės) pavadinimas)**BIUDŽETO IŠLAIDŲ ŠAMATOS VYKDYMO 2011 M. GRUODŽIO 31 D.
ATASKAITA****METINĖ**
(metinė, ketvirtinė)2012-02-06 Nr.
(data)Savanorių 29 A, Kretinga
(sudarymo vieta)Savivaldybės kodas : **26**Funkcijos kodas : **0****BIUDŽETO IŠLAIDŲ SUVESTINĖ**(Išlaidų pavadinimas pagal valstybės funkcijų
klasifikaciją)

(tūkst.litų)

Išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas							Išlaidų pavadinimas	Eil. Nr.	Patvirtinta šamata metams, įskaitant patikslinimą	Patikslinta ataskaitinio laikotarpio šamata	Kasinės išlaidos
1							2	3	4	5	6
2							Išlaidos (2+8+28+42+46+56+63+70)	1	88956,0	88956,0	87054,1
2	1						Darbo užmokestis ir socialinis draudimas (3+6)	2	52960,7	52960,7	52789,4
2	1	1					Darbo užmokestis	3	40451,8	40451,8	40336,9
2	1	1	1	1	1		Darbo užmokestis pinigais	4	40451,8	40451,8	40336,9
2	1	1	1	1	2		Pajamos natūra	5	0,0	0,0	0,0
2	1	2					Socialinio draudimo įmokos	6	12508,9	12508,9	12452,5
2	1	2	1	1	1		Socialinio draudimo įmokos	7	12508,9	12508,9	12452,5
2	2						Prekių ir paslaugų naudojimas (9)	8	20351,8	20351,8	19311,7
2	2	1					Prekių ir paslaugų naudojimas (10+...+27)	9	20351,8	20351,8	19311,7
2	2	1	1	1	1		Mityba	10	1431,8	1431,8	1182,0
2	2	1	1	1	2		Medikamentai (ir darbuotojų sveikatos tikrinimas)	11	10,5	10,5	8,8

2	2	1	1	1	5	Ryšių paslaugos	12	317,2	317,2	301,0
2	2	1	1	1	6	Transporto išlaikymas	13	798,6	798,6	771,1
2	2	1	1	1	7	Apranga ir patalynė	14	80,6	80,6	79,6
2	2	1	1	1	8	Spaudiniai	15	118,9	118,9	112,0
2	2	1	1	1	9	Ginklai ir karinė įranga	16	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	#	Kitos prekės	17	1797,1	1797,1	1667,6
2	2	1	1	1	1	Komandiruotės (transporto, apgyvendinimo, ryšio ir kitos komandiruotės išlaidos)	18	51,7	51,7	38,6
2	2	1	1	1	1	Miestų ir gyvenviečių viešasis ūkis	19	2452,6	2452,6	2425,4
2	2	1	1	1	1	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nuoma	20	4,0	4,0	4,0
2	2	1	1	1	1	Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas	21	295,7	295,7	256,4
2	2	1	1	1	#	Kvalifikacijos kėlimas	22	177,2	177,2	165,9
2	2	1	1	1	1	Apmokėjimas sandomiems ekspertams, konsultantams ir komisinių išlaidos	23	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	1	Apmokėjimas už turto vertinimo paslaugas	24	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	#	Veiklos nuoma	25	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	#	Komunalinės paslaugos	26	3868,8	3868,8	3734,0
2	2	1	1	1	#	Kitos paslaugos	27	8947,1	8947,1	8565,3
2	3					Turto išlaidos (29+40)	28	525,1	525,1	515,6
2	3	1				Palūkanos (30+33+36)	29	525,1	525,1	515,6
2	3	1	1			Nerezidentams	30	525,1	525,1	515,6
2	3	1	1	1	1	Asignavimų valdytojų sumokėtos palūkanos	31	2,3	2,3	2,3
2	3	1	1	1	3	Savivaldybių sumokėtos palūkanos	32	522,8	522,8	513,3
2	3	1	2			Rezidentams, kitiems nei valdžios sektorius (tik už tiesioginę skolą)	33	0,0	0,0	0,0
2	3	1	2	1	1	Asignavimų valdytojų sumokėtos palūkanos	34	0,0	0,0	0,0
2	3	1	2	1	3	Savivaldybių sumokėtos palūkanos	35	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3			Kitiems valdymo lygiams	36	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3	1	1	Valstybės biudžetui	37	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3	1	2	Savivaldybių biudžetams	38	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3	1	3	Nebiudžetiniams fondams	39	0,0	0,0	0,0
2	3	2				Nuoma	40	0,0	0,0	0,0
2	3	2	1	1	1	Nuoma už žemę, žemės gelmių išteklius ir kitą atsirandantį gamtoje turta	41	0,0	0,0	0,0
2	4					Subsidijos (43)	42	0,0	0,0	0,0
2	4	1				Subsidijos iš biudžeto lėšų	43	0,0	0,0	0,0
2	4	1	1	1	2	Subsidijos gaminiam	44	0,0	0,0	0,0
2	4	1	1	1	3	Subsidijos gamybai	45	0,0	0,0	0,0
2	5					Dotacijos (47+50+53)	46	0,0	0,0	0,0

2	5	1				Dotacijos užsienio valstybėms	47	0,0	0,0	0,0
2	5	1	1	1	1	Einamiesiems tikslams	48	0,0	0,0	0,0
2	5	1	1	1	2	Kapitalui formuoti	49	0,0	0,0	0,0
2	5	2				Dotacijos tarptautinėms organizacijoms	50	0,0	0,0	0,0
2	5	2	1	1	1	Einamiesiems tikslams	51	0,0	0,0	0,0
2	5	2	1	1	2	Kapitalui formuoti	52	0,0	0,0	0,0
2	5	3				Dotacijos kitiems valdymo lygiams	53	0,0	0,0	0,0
2	5	3	1	1	1	Einamiesiems tikslams	54	0,0	0,0	0,0
2	5	3	1	1	2	Kapitalui formuoti	55	0,0	0,0	0,0
2	7					Socialinės išmokos (pašalpos) (57+60)	56	11648,8	11648,8	11634,5
2	7	2				Socialinė parama (socialinės paramos pašalpos)	57	11418,2	11418,2	11416,9
2	7	2	1	1	1	Socialinė parama pinigais	58	11418,2	11418,2	11416,9
2	7	2	1	1	2	Socialinė parama natūra	59	0,0	0,0	0,0
2	7	3				Darbdavių socialinė parama	60	230,6	230,6	217,6
2	7	3	1	1	1	Darbdavių socialinė parama pinigais	61	230,6	230,6	217,6
2	7	3	1	1	2	Darbdavių socialinė parama natūra	62	0,0	0,0	0,0
2	8					Kitos išlaidos (64+68)	63	3469,6	3469,6	2802,9
2	8	1	1			Einamiesiems tikslams	64	3469,6	3469,6	2802,9
2	8	1	1	1		Einamiesiems tikslams	65	3469,6	3469,6	2802,9
2	8	1	1	1	1	Stipendijoms	66	0,0	0,0	0,0
2	8	1	1	1	2	Kitiems einamiesiems tikslams	67	3469,6	3469,6	2802,9
2	8	1	2			Kapitalui formuoti	68	0,0	0,0	0,0
2	8	1	2	1	1	Pervedamos lėšos kapitalui formuoti	69	0,0	0,0	0,0
2	9					Pervedamos Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos (71+72)	70	0,0	0,0	0,0
2	9	1	1	1	1	Subsidijos	71	0,0	0,0	0,0
2	9	2				Pervedamos Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos (73+77)	72	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1			Einamiesiems tikslams	73	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1	1		Einamiesiems tikslams	74	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1	1	2	Einamiesiems tikslams kitiems valdžios sektoriaus subjektams	75	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1	1	3	Einamiesiems tikslams ne valdžios sektoriui	76	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2			Kapitalui formuoti	77	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2	1		Investicijos	78	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2	1	2	Investicijos kitiems valdžios sektoriaus subjektams	79	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2	1	3	Investicijos ne valdžios sektoriui	80	0,0	0,0	0,0

3						Sandoriai dėl materialiojo ir nematerialiojo turto bei finansinių įsipareigojimų vykdymas (82+112+125)	81	8096,4	8096,4	3413,7
3	1					Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos (83+99+106+108)	82	7702,1	7702,1	3019,5
3	1	1				Ilgalaikio materialiojo turto kūrimas ir įsigijimas	83	7467,2	7467,2	2940,3
3	1	1	1			Žemė	84	0,0	0,0	0,0
3	1	1	1	1	1	Žemė	85	0,0	0,0	0,0
3	1	1	2			Pastatai ir statiniai	86	6840,0	6840,0	2465,3
3	1	1	2	1	1	Gyvenamieji namai	87	0,0	0,0	0,0
3	1	1	2	1	2	Negyvenamieji pastatai	88	3888,5	3888,5	1973,5
3	1	1	2	1	3	Kiti pastatai ir statiniai	89	2951,5	2951,5	491,8
3	1	1	3			Mašinos ir įrenginiai	90	577,0	577,0	426,5
3	1	1	3	1	1	Transporto priemonės	91	310,3	310,3	230,2
3	1	1	3	1	2	Kitos mašinos ir įrenginiai	92	266,7	266,7	196,3
3	1	1	4			Vertybės	93	3,0	3,0	3,0
3	1	1	4	1	1	Muziejinės vertybės	94	3,0	3,0	3,0
3	1	1	4	1	2	Antikvariniai ir kiti meno kūriniai	95	0,0	0,0	0,0
3	1	1	4	1	3	Kitos vertybės	96	0,0	0,0	0,0
3	1	1	5			Kitas ilgalaikis materialusis turtas	97	47,2	47,2	45,5
3	1	1	5	1	1	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	98	47,2	47,2	45,5
3	1	2				Nematerialiojo turto kūrimas ir įsigijimas	99	234,9	234,9	79,2
3	1	2	1			Nematerialusis turtas	100	234,9	234,9	79,2
3	1	2	1	1	1	Naudingųjų iškasenų žvalgymo darbai	101	0,0	0,0	0,0
3	1	2	1	1	2	Kompiuterinė programinė įranga, kompiuterinės programinės įrangos licencijos	102	22,5	22,5	1,0
3	1	2	1	1	3	Patentai	103	0,0	0,0	0,0
3	1	2	1	1	4	Literatūros ir meno kūriniai	104	0,0	0,0	0,0
3	1	2	1	1	5	Kitas nematerialusis turtas	105	212,4	212,4	78,2
3	1	4				Ilgalaikio turto įsigijimas finansinės nuomos (lizingo) būdu	106	0,0	0,0	0,0
3	1	4	1	1	1	Ilgalaikio turto įsigijimas finansinės nuomos (lizingo) būdu	107	0,0	0,0	0,0
3	1	5				Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai	108	0,0	0,0	0,0
3	1	5	1	1	1	Žemės gelmių ištekliai	109	0,0	0,0	0,0
3	1	5	1	1	2	Gyvuliai ir kiti gyvūnai	110	0,0	0,0	0,0
3	1	5	1	1	3	Vaismedžiai ir kiti daugiamečiai sodiniai	111	0,0	0,0	0,0
3	2					Finansinio turto įsigijimo išlaidos (perskolinimas)	112	0,0	0,0	0,0
3	2	1				Vidaus	113	0,0	0,0	0,0
3	2	1	4			Paskolos (suteiktos)	114	0,0	0,0	0,0

3	2	1	4	1	1	Trumpalaikės	115	0,0	0,0	0,0
3	2	1	4	1	2	Ilgalaikės	116	0,0	0,0	0,0
3	2	1	5			Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	117	0,0	0,0	0,0
3	2	1	5	1	1	Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	118	0,0	0,0	0,0
3	2	1	7			Kitos mokėtinios sumos	119	0,0	0,0	0,0
3	2	1	7	1	1	Kitos mokėtinios sumos	120	0,0	0,0	0,0
3	2	2	5			Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	121	0,0	0,0	0,0
3	2	2	5	1	1	Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	122	0,0	0,0	0,0
3	2	2	7			Kitos mokėtinios sumos	123	0,0	0,0	0,0
3	2	2	7	1	1	Kitos mokėtinios sumos	124	0,0	0,0	0,0
3	3					Išlaidos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimas) (126+132)	125	394,3	394,3	394,2
3	3	1				Vidaus	126	394,3	394,3	394,2
3	3	1	4			Paskolos (grąžintinos)	127	394,3	394,3	394,2
3	3	1	4	1	1	Trumpalaikės	128	0,0	0,0	0,0
3	3	1	4	1	2	Ilgalaikės	129	394,3	394,3	394,2
3	3	1	5			Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	130	0,0	0,0	0,0
3	3	1	5	1	1	Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	131	0,0	0,0	0,0
3	3	2				Užsienio	132	0,0	0,0	0,0
3	3	2	4			Paskolos (grąžintinos)	133	0,0	0,0	0,0
3	3	2	4	1	1	Trumpalaikės	134	0,0	0,0	0,0
3	3	2	4	1	2	Ilgalaikės	135	0,0	0,0	0,0
3	3	2	7			Kitos mokėtinios sumos	136	0,0	0,0	0,0
3	3	2	7	1	1	Kitos mokėtinios sumos	137	0,0	0,0	0,0
						IŠ VISO IŠLAIDŲ (1+81)	138	97052,4	97052,4	90467,8

Savivaldybės administracijos direktorė

Jolita Vaickienė

(savivaldybės administracijos vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖ
(dokumento sudarytojo (savivaldybės) pavadinimas)

BIUDŽETO PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ PLANO VYKDYMO 2012 M. GRUODŽIO 31 D.

ATASKAITA

METINĖ

(metinė, ketvirtinė)

2013-01-24 Nr.

(data)

Savanorių 29 A, Kretinga

(sudarymo vieta)

Savivaldybės kodas: 26

(tūkst.litų)

Pajamų ekonominės klasifikacijos kodas							Pajamų pavadinimas	Eil.Nr.	Patikslintas ataskaitinio laikotarpio planas	Įvykdyta
1							2	3	4	5
1	1						Mokesčiai (2+7+15)	1	37173,1	38621,2
1	1	1					Pajamų ir pelno mokesčiai (3)	2	30160,2	31441,2
1	1	1	1	1			Gyventojų pajamų mokestis, iš viso (4+5+6)	3	30160,2	31441,2
1	1	1	1	1	1	1	Gyventojų pajamų mokestis (gautas iš VMI)	4	19225,2	21410,2
1	1	1	1	1	1	2	Gyventojų pajamų mokestis savivaldybių išlaidų struktūros skirtumams išlyginti	5	6010,0	5764,0
1	1	1	1	1	1	3	Gyventojų pajamų mokestis savivaldybių pajamoms iš gyventojų pajamų mokesčio išlyginti	6	4925,0	4267,0
1	1	3					Turto mokesčiai (8+11+12)	7	3487,3	3828,6
1	1	3	1				Žemės mokestis	8	750,0	956,2
1	1	3	1	1	1		Fizinių asmenų mokestis	9	725,0	908,0
1	1	3	1	1	2		Juridinių asmenų mokestis	10	25,0	48,2
1	1	3	2				Paveldimo turto mokestis	11	40,0	23,9
1	1	3	3				Nekilnojamojo turto mokestis (13+14)	12	2697,3	2848,5
1	1	3	3	1	1		Fizinių asmenų mokestis	13	66,6	65,6
1	1	3	3	1	2		Juridinių asmenų mokestis	14	2630,7	2782,9
1	1	4					Prekių ir paslaugų mokesčiai (16+17)	15	3525,6	3351,4
1	1	4	7	1			Mokesčiai už aplinkos teršimą	16	140,0	138,4

1	1	4	7	2			Rinkliavos (18+19)	17	3385,6	3213,0
1	1	4	7	2	1		Valstybės rinkliavos	18	165,0	172,7
1	1	4	7	2	2		Vietinės rinkliavos	19	3220,6	3040,3
1	3						Dotacijos (21+24+27+30)	20	46199,2	45933,3
1	3	1					Dotacijos iš užsienio šalių	21	0,0	0,0
1	3	1	1				Einamiesiems tikslams	22		
1	3	1	2				Kapitalui formuoti	23		
1	3	2					Dotacijos iš tarptautinių organizacijų	24	0,0	0,0
1	3	2	1				Einamiesiems tikslams	25		
1	3	2	2				Kapitalui formuoti	26		
1	3	3					Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos	27	516,6	480,3
1	3	3	1				Einamiesiems tikslams	28	516,6	480,3
1	3	3	2				Kapitalui formuoti	29		
1	3	4					Dotacijos iš kitų valdymo lygių (31+39)	30	45682,6	45453,0
1	3	4	1				Einamiesiems tikslams (32+36+37+38)	31	44082,6	43853,1
1	3	4	1	1	1		Speciali tikslinė dotacija, iš viso (33+34+35)	32	43284,5	43055,0
							Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	33	14927,3	14697,9
							Mokinio krepšeliui finansuoti	34	28357,2	28357,1
							Kita tikslinė dotacija	35		
1	3	4	1	1	2		Bendrosios dotacijos kompensacija	36	777,0	777,0
1	3	4	1	1	3		Bendroji dotacija	37		
1	3	4	1	1	4		Kitos dotacijos ir lėšos iš kitų valdymo lygių	38	21,1	21,1
1	3	4	2				Kapitalui formuoti (40+44+45+46)	39	1600,0	1599,9
1	3	4	2	1	1		Speciali tikslinė dotacija, iš viso (41+42+43)	40	1600,0	1599,9
							Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	41		
							Mokinio krepšeliui finansuoti	42		
							Kita tikslinė dotacija	43	1600,0	1599,9
1	3	4	2	1	2		Bendrosios dotacijos kompensacija	44		
1	3	4	2	1	3		Bendroji dotacija	45		
1	3	4	2	1	4		Kitos dotacijos ir lėšos iš kitų valdymo lygių	46		
1	4						Kitos pajamos (48+60+67+70+73)	47	3735,8	3313,1
1	4	1					Turto pajamos (49+53+54)	48	515,0	701,7
1	4	1	1				Palūkanos (50+51+52)	49	0,0	0,0
1	4	1	1	1			Palūkanos už paskolas	50		
1	4	1	1	2			Palūkanos už depozitus	51		
1	4	1	1	3			Palūkanos už vertybinius popierius (išskyrus akcijas)	52		
1	4	1	2				Dividendai	53		38,2
1	4	1	4				Nuoma (55+56+59)	54	515,0	663,5
1	4	1	4	1			Nuomos mokesčiai už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandens fondo vandens telkinius	55	450,0	581,4
1	4	1	4	2			Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius (57+58)	56	65,0	82,1
1	4	1	4	2	1		Mokestis už medžiojamųjų gyvūnų išteklius	57	55,0	53,0

1	4	1	4	2	2		Kiti mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	58	10,0	29,1
1	4	1	4	4			Mokestis už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise	59		
1	4	2					Pajamos už prekes ir paslaugas (61+...+66)	60	2845,8	2587,1
1	4	2	1	1	1		Pajamos už prekes ir paslaugas	61		
1	4	2	1	2	1		Pajamos už patalpų nuomą	62	549,3	610,9
1	4	2	1	4	1		Pajamos už atsitiktines paslaugas	63		
1	4	2	1	5	2		Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose	64	1782,3	1558,5
1	4	2	1	7	1		Pajamos už leidimų ir kitų dokumentų išdavimą	65		
1	4	2	1	7	2		Kitos pajamos	66	514,2	417,7
1	4	3					Pajamos iš baudų ir konfiskacijos (68+69)	67	75,0	24,3
1	4	3	1				Pajamos iš baudų ir konfiskacijos	68	75,0	24,3
1	4	3	2				Baudos už aplinkos teršimą	69		
1	4	4					Perduodamos lėšos, kitos nei dotacijos(71+72)	70	0,0	0,0
1	4	4	1				Einamiesiems tikslams	71		
1	4	4	2				Kapitalui formuoti	72		
1	4	5					Kitos neišvardytos pajamos (74+75)	73	300,0	0,0
1	4	5	1	3	1		Praėjusiais biudžetinėmis metais savivaldybių biudžetų negautų pajamų kompensavimo lėšos	74		
1	4	5	1	4	1		Kitos neišvardytos pajamos	75	300,0	
4							Sandoriai dėl materialiojo ir nematerialiojo turto bei finansinių įsipareigojimų prisiėmimas (77+87)	76	150,0	610,6
4	1						Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos (78+84+85+86)	77	150,0	610,6
4	1	1					Ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos (79+...+83)	78	150,0	607,8
4	1	1	1	1			Žemė	79	137,0	607,3
4	1	1	2	1			Pastatai ir statiniai	80		
4	1	1	3	1			Mašinos ir įrenginiai	81		
4	1	1	4	1			Vertybės	82		
4	1	1	5	1			Kitos ilgalaikio turto realizavimo pajamos	83	13,0	0,5
4	1	2					Nematerialiojo turto realizavimo pajamos	84		
4	1	3					Atsargų realizavimo pajamos	85		2,8
4	1	4					Pajamos už biologinį turtą ir mineralinius išteklius	86		
4	2						Sandoriai dėl finansinio turto (88)	87	0,0	0,0
4	2	1					Vidaus (89+90+91)	88	0,0	0,0
4	2	1	4	1			Paskolos (surinktos)	89		
4	2	1	5	1			Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	90		
4	2	1	7	1			Kitos gautinos sumos	91		
							Iš kitų savivaldybių gautos mokinio krepšelio lėšos	92	26,6	26,6
							VISI MOKESČIAI, DOTACIJOS, PAJAMOS IR SANDORIAI (1+20+47+76+92)	93	87284,7	88504,8
							Apyvartos lėšos biudžeto lėšų stygiui dengti	94	1999,0	1999,0
							Praėjusio ketvirčio lėšų likučiai, skirti kito ketvirčio išlaidoms dengti	95		
							IŠ VISO (93+94+95)	96	89283,7	90503,8

4	3	1	4	1		Paskolos (gautos) (98+101)	97	7679,4	4256,9
4	3	1	4	1	1	Savivaldybių gautos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui dengti (99+100)	98	0,0	0,0
						Trumpalaikės	99		
						Trumpalaikės iš valstybės biudžeto	100		
4	3	1	4	1	2	Savivaldybių gautos ilgalaikės paskolos	101	7679,4	4256,9
						IŠ VISO ĮPLAUKŲ (96+97)	102	96963,1	94760,7
						Ataskaitinio laikotarpio pradžioje lėšų likutis (104+105+106)	103	0,0	310,9
						iš jų: programų lėšų likutis	104		135,3
						skolintų lėšų likutis	105		2,2
						kitos apyvartos lėšos	106		173,4

(tūkst.litų)

Funkcinės klasifikacijos kodas	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Eil. Nr.	Patikslintas ataskaitinio laikotarpio planas	Įvykdyta
1	2	3	4	5
1	Bendros valstybės paslaugos	1	8637,4	8461,9
	iš jų: valstybės biudžetui grąžintinos anksesniais metais gautos trumpalaikės paskolos	2		
	bendrosios dotacijos kompensacija valstybės biudžetui	3		
2	Gynyba	4	77,4	77,4
3	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	5	958,1	950,5
4	Ekonomika	6	9184,8	8155,5
5	Aplinkos apsauga	7	4584,7	3387,5
6	Būstas ir komunalinis ūkis	8	3662,7	3462,3
7	Sveikatos apsauga	9	275,8	249,8
8	Poilsis, kultūra ir religija	10	7230,6	6557,0
9	Švietimas	11	47069,3	45691,0
10	Socialinė apsauga	12	15250,8	14727,2
	IŠ VISO IŠLAIDŲ (1+4+5+...+12)	13	96931,6	91720,1
	Lėšos, perduotos valstybės biudžetui pagal tarpusavio atsiskaitymo sandorius	14		
	Kitoms savivaldybėms perduotos mokinio krepšelio lėšos	15	31,5	31,5
	IŠ VISO IŠMOKŲ (13+14+15)	16	96963,1	91751,6
	Biudžeto perteklius (kai pajamos viršija išlaidas) [(96 paj.-16 išl.)]	17		
	Biudžeto deficitas (kai išlaidos viršija pajamas) [(16 išl.-96 paj.)]	18	7679,4	1247,8
	LĖŠŲ LIKUTIS ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE ((102+103) paj. -16 išl.) arba (20+21+22)	19		3320,0
	iš jų: programų lėšų likutis	20		533,4
	skolintų lėšų likutis	21		158,6
	apyvartos lėšos	22		2628,0

Administracijos direktorius

Virginijus Domarkas

(savivaldybės administracijos vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Forma Nr. 2 - sav. Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų
ministro 2011 m lapkričio 11 d. įsakymų Nr. 1K-361

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖ
(dokumento sudarytojo (savivaldybės) pavadinimas)

**BIUDŽETO IŠLAIDŲ ŠAMATOS VYKDYMO 2012 M. GRUODŽIO 31 D.
ATASKAITA**

METINĖ
(metinė, ketvirtinė)

2013-01-24 Nr.
(data)

Savanorių 29 A, Kretinga
(sudarymo vieta)

Savivaldybės kodas :

SUVESTINĖ IŠ VISO

Funkcijos kodas:

(Išlaidų pavadinimas pagal valstybės funkcijų klasifikaciją)

(tūkst.litų)

Išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas						Išlaidų pavadinimas	Eil. Nr.	Patvirtinta šamata metams, įskaitant patikslinimą	Patikslinta ataskaitinio laikotarpio šamata	Kasinės išlaidos
1						2	3	4	5	6
2						Išlaidos (2+8+28+42+46+56+63+70)	1	85916,1	85916,1	83380,3
2	1					Darbo užmokestis ir socialinis draudimas (3+6)	2	51779,9	51779,9	51648,9
2	1	1				Darbo užmokestis	3	39595,0	39595,0	39489,8
2	1	1	1	1	1	Darbo užmokestis pinigais	4	39595,0	39595,0	39489,8
2	1	1	1	1	2	Pajamos natūra	5	0,0	0,0	0,0
2	1	2				Socialinio draudimo įmokos	6	12184,9	12184,9	12159,1
2	1	2	1	1	1	Socialinio draudimo įmokos	7	12184,9	12184,9	12159,1
2	2					Prekių ir paslaugų naudojimas (9)	8	18648,0	18648,0	17442,9
2	2	1				Prekių ir paslaugų naudojimas (10+....+27)	9	18648,0	18648,0	17442,9
2	2	1	1	1	1	Mityba	10	1433,1	1433,1	1229,6
2	2	1	1	1	2	Medikamentai (ir darbuotojų sveikatos tikrinimas)	11	9,4	9,4	9,1

2	2	1	1	1	5	Ryšių paslaugos	12	257,4	257,4	250,5
2	2	1	1	1	6	Transporto išlaikymas	13	872,7	872,7	832,5
2	2	1	1	1	7	Apranga ir patalynė	14	42,7	42,7	39,3
2	2	1	1	1	8	Spaudiniai	15	84,0	84,0	78,9
2	2	1	1	1	9	Ginklai ir karinė įranga	16	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	10	Kitos prekės	17	1411,9	1411,9	1249,2
2	2	1	1	1	11	Komandiruotės (transporto, apgyvendinimo, ryšio ir kitos komandiruotės išlaidos)	18	43,3	43,3	36,3
2	2	1	1	1	12	Miestų ir gyvenviečių viešasis ūkis	19	2127,3	2127,3	2127,2
2	2	1	1	1	14	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nuoma	20	8,8	8,8	8,8
2	2	1	1	1	15	Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas	21	70,8	70,8	64,2
2	2	1	1	1	16	Kvalifikacijos kėlimas	22	113,7	113,7	104,6
2	2	1	1	1	17	Apmokėjimas samdomiems ekspertams, konsultantams ir komisinių išlaidos	23	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	18	Apmokėjimas už turto vertinimo paslaugas	24	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	19	Veiklos nuoma	25	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	20	Komunalinės paslaugos	26	3397,0	3397,0	3355,9
2	2	1	1	1	30	Kitos paslaugos	27	8775,9	8775,9	8056,8
2	3					Turto išlaidos (29+40)	28	552,6	552,6	546,6
2	3	1				Palūkanos (30+33+36)	29	552,6	552,6	546,6
2	3	1	1			Nerezidentams	30	552,6	552,6	546,6
2	3	1	1	1	1	Asignavimų valdytojų sumokėtos palūkanos	31	2,2	2,2	2,0
2	3	1	1	1	3	Savivaldybių sumokėtos palūkanos	32	550,4	550,4	544,6
2	3	1	2			Rezidentams, kitiems nei valdžios sektorius (tik už tiesioginę skolą)	33	0,0	0,0	0,0
2	3	1	2	1	1	Asignavimų valdytojų sumokėtos palūkanos	34	0,0	0,0	0,0
2	3	1	2	1	3	Savivaldybių sumokėtos palūkanos	35	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3			Kitiems valdymo lygiams	36	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3	1	1	Valstybės biudžetui	37	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3	1	2	Savivaldybių biudžetams	38	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3	1	3	Nebudžetiniams fondams	39			
2	3	2				Nuoma	40	0,0	0,0	0,0
2	3	2	1	1	1	Nuoma už žemę, žemės gelmių išteklius ir kitą atsirandantį gamtoje turtą	41	0,0	0,0	0,0
2	4					Subsidijos (43)	42	0,0	0,0	0,0
2	4	1				Subsidijos iš biudžeto lėšų	43	0,0	0,0	0,0
2	4	1	1	1	2	Subsidijos gaminiams	44	0,0	0,0	0,0
2	4	1	1	1	3	Subsidijos gamybai	45	0,0	0,0	0,0
2	5					Dotacijos (47+50+53)	46	0,0	0,0	0,0
2	5	1				Dotacijos užsienio valstybėms	47	0,0	0,0	0,0

2	5	1	1	1	1	Einamiesiems tikslams	48	0,0	0,0	0,0
2	5	1	1	1	2	Kapitalui formuoti	49			
2	5	2				Dotacijos tarptautinėms organizacijoms	50	0,0	0,0	0,0
2	5	2	1	1	1	Einamiesiems tikslams	51			
2	5	2	1	1	2	Kapitalui formuoti	52			
2	5	3				Dotacijos kitiems valdymo lygiams	53	0,0	0,0	0,0
2	5	3	1	1	1	Einamiesiems tikslams	54			
2	5	3	1	1	2	Kapitalui formuoti	55			
2	7					Socialinės išmokos (pašalpos) (57+60)	56	11259,4	11259,4	11028,2
2	7	2				Socialinė parama (socialinės paramos pašalpos)	57	11109,6	11109,6	10880,6
2	7	2	1	1	1	Socialinė parama pinigais	58	11109,6	11109,6	10880,6
2	7	2	1	1	2	Socialinė parama natūra	59	0,0	0,0	0,0
2	7	3				Darbdavių socialinė parama	60	149,8	149,8	147,6
2	7	3	1	1	1	Darbdavių socialinė parama pinigais	61	149,8	149,8	147,6
2	7	3	1	1	2	Darbdavių socialinė parama natūra	62	0,0	0,0	0,0
2	8					Kitos išlaidos (64+68)	63	3676,2	3676,2	2713,7
2	8	1	1			Einamiesiems tikslams	64	3676,2	3676,2	2713,7
2	8	1	1	1		Einamiesiems tikslams	65	3676,2	3676,2	2713,7
2	8	1	1	1	1	Stipendijoms	66			
2	8	1	1	1	2	Kitiems einamiesiems tikslams	67	3676,2	3676,2	2713,7
2	8	1	2			Kapitalui formuoti	68	0,0	0,0	0,0
2	8	1	2	1	1	Pervedamos lėšos kapitalui formuoti	69	0,0	0,0	0,0
2	9					Pervedamos Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos (71+72)	70	0,0	0,0	0,0
2	9	1	1	1	1	Subsidijos	71			
2	9	2				Pervedamos Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos (73+77)	72	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1			Einamiesiems tikslams	73	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1	1		Einamiesiems tikslams	74	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1	1	2	Einamiesiems tikslams kitiems valdžios sektoriaus subjektams	75			
2	9	2	1	1	3	Einamiesiems tikslams ne valdžios sektoriui	76			
2	9	2	2			Kapitalui formuoti	77	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2	1		Investicijos	78	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2	1	2	Investicijos kitiems valdžios sektoriaus subjektams	79			
2	9	2	2	1	3	Investicijos ne valdžios sektoriui	80			
3						Sandoriai dėl materialiojo ir nematerialiojo turto bei finansinių įsipareigojimų vykdymas (82+112+125)	81	11015,5	11015,5	8339,8

3	1					Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos (83+99+106+108)	82	9938,3	9938,3	7270,5
3	1	1				Ilgalaikio materialiojo turto kūrimas ir įsigijimas	83	9644,9	9644,9	7120,3
3	1	1	1			Žemė	84	24,0	24,0	0,0
3	1	1	1	1	1	Žemė	85	24,0	24,0	0,0
3	1	1	2			Pastatai ir statiniai	86	8844,1	8844,1	6373,2
3	1	1	2	1	1	Gyvenamieji namai	87	0,0	0,0	0,0
3	1	1	2	1	2	Negyvenamieji pastatai	88	4984,7	4984,7	3457,9
3	1	1	2	1	3	Kiti pastatai ir statiniai	89	3859,4	3859,4	2915,3
3	1	1	3			Mašinos ir įrenginiai	90	607,8	607,8	592,0
3	1	1	3	1	1	Transporto priemonės	91	348,9	348,9	336,9
3	1	1	3	1	2	Kitos mašinos ir įrenginiai	92	258,9	258,9	255,1
3	1	1	4			Vertybės	93	91,7	91,7	90,9
3	1	1	4	1	1	Muziejinės vertybės	94	6,0	6,0	6,0
3	1	1	4	1	2	Antikvariniai ir kiti meno kūriniai	95	0,0	0,0	0,0
3	1	1	4	1	3	Kitos vertybės	96	85,7	85,7	84,9
3	1	1	5			Kitas ilgalaikis materialusis turtas	97	77,3	77,3	64,2
3	1	1	5	1	1	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	98	77,3	77,3	64,2
3	1	2				Nematerialiojo turto kūrimas ir įsigijimas	99	293,4	293,4	150,2
3	1	2	1			Nematerialusis turtas	100	293,4	293,4	150,2
3	1	2	1	1	1	Naudingųjų iškasenų žvalgymo darbai	101	0,0	0,0	0,0
3	1	2	1	1	2	Kompiuterinė programinė įranga, kompiuterinės programinės įrangos licencijos	102			
3	1	2	1	1	3	Patentai	103			
3	1	2	1	1	4	Literatūros ir meno kūriniai	104			
3	1	2	1	1	5	Kitas nematerialusis turtas	105	293,4	293,4	150,2
3	1	4				Ilgalaikio turto įsigijimas finansinės nuomos (lizingo) būdu	106	0,0	0,0	0,0
3	1	4	1	1	1	Ilgalaikio turto įsigijimas finansinės nuomos (lizingo) būdu	107			
3	1	5				Biologinis turtas ir mineraliniai išteklių	108	0,0	0,0	0,0
3	1	5	1	1	1	Žemės gelmių išteklių	109			
3	1	5	1	1	2	Gyvuliai ir kiti gyvūnai	110			
3	1	5	1	1	3	Vaismedžiai ir kiti daugiamečiai sodiniai	111			
3	2					Finansinio turto įsigijimo išlaidos (perskolinimas)	112	0,0	0,0	0,0
3	2	1				Vidaus	113	0,0	0,0	0,0
3	2	1	4			Paskolos (suteiktos)	114	0,0	0,0	0,0
3	2	1	4	1	1	Trumpalaikės	115	0,0	0,0	0,0
3	2	1	4	1	2	Ilgalaikės	116	0,0	0,0	0,0
3	2	1	5			Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	117	0,0	0,0	0,0

3	2	1	5	1	1	Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	118	0,0	0,0	0,0
3	2	1	7			Kitos mokėtinos sumos	119	0,0	0,0	0,0
3	2	1	7	1	1	Kitos mokėtinos sumos	120	0,0	0,0	0,0
3	2	2	5			Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	121	0,0	0,0	0,0
3	2	2	5	1	1	Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	122			
3	2	2	7			Kitos mokėtinos sumos	123	0,0	0,0	0,0
3	2	2	7	1	1	Kitos mokėtinos sumos	124			
3	3					Išlaidos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų grąžinimas) (126+132)	125	1077,2	1077,2	1069,3
3	3	1				Vidaus	126	1077,2	1077,2	1069,3
3	3	1	4			Paskolos (grąžintinos)	127	1077,2	1077,2	1069,3
3	3	1	4	1	1	Trumpalaikės	128	0,0	0,0	0,0
3	3	1	4	1	2	Ilgalaikės	129	1077,2	1077,2	1069,3
3	3	1	5			Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	130	0,0	0,0	0,0
3	3	1	5	1	1	Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	131	0,0	0,0	0,0
3	3	2				Užsienio	132	0,0	0,0	0,0
3	3	2	4			Paskolos (grąžintinos)	133	0,0	0,0	0,0
3	3	2	4	1	1	Trumpalaikės	134	0,0	0,0	0,0
3	3	2	4	1	2	Ilgalaikės	135	0,0	0,0	0,0
3	3	2	7			Kitos mokėtinos sumos	136	0,0	0,0	0,0
3	3	2	7	1	1	Kitos mokėtinos sumos	137			
						IŠ VISO IŠLAIDŲ (1+81)	138	96931,6	96931,6	91720,1

Administracijos direktorius

Virginijus Domarkas

(savivaldybės administracijos vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

Forma Nr. 1-sav. Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymo Nr. 1K-361 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. liepos 3 d. įsakymo Nr. 1K-234 redakcija)

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖ

(dokumento sudarytojo (savivaldybės) pavadinimas)

BIUDŽETO PAJAMŲ IR IŠLAIDŲ PLANO VYKDYMO 2013 M. GRUODŽIO 31 D.

ATASKAITA

METINĖ

(metinė, ketvirtinė)

2014-01-24 Nr.

(data)

Savanorių 29 A, Kretinga

(sudarymo vieta)

Savivaldybės kodas: **26**

(tūkst.litų)

Pajamų ekonominės klasifikacijos kodas							Pajamų pavadinimas	Eil.Nr.	Patikslintas ataskaitinio laikotarpio planas	Įvykdyta
1							2	3	4	5
1	1						Mokesčiai (2+7+15)	1	37927,8	38236,5
1	1	1					Pajamų ir pelno mokesčiai (3)	2	31405,0	31471,5
1	1	1	1	1			Gyventojų pajamų mokestis, iš viso (4+5+6)	3	31405,0	31471,5
1	1	1	1	1	1	1	Gyventojų pajamų mokestis (gautas iš VMI)	4	21732,0	22032,5
1	1	1	1	1	1	2	Gyventojų pajamų mokestis savivaldybių išlaidų struktūros skirtumams išlyginti	5	5869,0	5633,0
1	1	1	1	1	1	3	Gyventojų pajamų mokestis savivaldybių pajamoms iš gyventojų pajamų mokesčio išlyginti	6	3804,0	3806,0
1	1	3					Turto mokesčiai (8+11+12)	7	3131,8	3481,2
1	1	3	1				Žemės mokestis	8	800,0	1085,7
1	1	3	1	1	1		Fizinių asmenų mokestis	9	772,0	1019,5
1	1	3	1	1	2		Juridinių asmenų mokestis	10	28,0	66,2
1	1	3	2				Paveldimo turto mokestis	11	40,0	33,0
1	1	3	3				Nekilnojamojo turto mokestis (13+14)	12	2291,8	2362,5
1	1	3	3	1	1		Fizinių asmenų mokestis	13	84,0	103,4
1	1	3	3	1	2		Juridinių asmenų mokestis	14	2207,8	2259,1
1	1	4					Prekių ir paslaugų mokesčiai (16+17)	15	3391,0	3283,8
1	1	4	7	1			Mokesčiai už aplinkos teršimą	16	244,0	142,4
1	1	4	7	2			Rinkliavos (18+19)	17	3147,0	3141,4
1	1	4	7	2	1		Valstybės rinkliavos	18	165,0	171,7
1	1	4	7	2	2		Vietinės rinkliavos	19	2982,0	2969,7
1	3						Dotacijos (21+24+27+32)	20	44085,7	43556,3
1	3	1					Dotacijos iš užsienio šalių	21	0,0	0,0
1	3	1	1				Einamiesiems tikslams	22		

1	3	1	2			Kapitalui formuoti	23		
1	3	2				Dotacijos iš tarptautinių organizacijų	24	0,0	0,0
1	3	2	1			Einamiesiems tikslams	25		
1	3	2	2			Kapitalui formuoti	26		
1	3	3				Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos, kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	27	1414,3	1414,3
1	3	3	1			Einamiesiems tikslams	28	1414,3	1414,3
						<i>iš jų: iš kitų valdymo lygių</i>	29		
1	3	3	2			Kapitalui formuoti	30		
						<i>iš jų: iš kitų valdymo lygių</i>	31		
1	3	4				Dotacijos iš kitų valdymo lygių (33+41)	32	42671,4	42142,0
1	3	4	1			Einamiesiems tikslams (34+38+39+40)	33	41061,4	40538,1
1	3	4	1	1	1	Speciali tikslinė dotacija, iš viso (35+36+37)	34	40299,4	39776,1
						Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	35	12393,1	11880,7
						Mokinio krepšeliui finansuoti	36	27720,5	27709,6
						Kita tikslinė dotacija	37	185,8	185,8
1	3	4	1	1	2	Bendrosios dotacijos kompensacija	38	755,0	755,0
1	3	4	1	1	3	Bendroji dotacija	39		
1	3	4	1	1	4	Kitos dotacijos ir lėšos iš kitų valdymo lygių	40	7,0	7,0
1	3	4	2			Kapitalui formuoti (42+47+48+49)	41	1610,0	1603,9
1	3	4	2	1	1	Speciali tikslinė dotacija, iš viso (43+44+45+46)	42	1610,0	1603,9
						Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti	43		
						Mokinio krepšeliui finansuoti	44		
						Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti	45	1610,0	1603,9
						Kita tikslinė dotacija	46		
1	3	4	2	1	2	Bendrosios dotacijos kompensacija	47		
1	3	4	2	1	3	Bendroji dotacija	48		
1	3	4	2	1	4	Kitos dotacijos ir lėšos iš kitų valdymo lygių	49		
1	4					Kitos pajamos (51+63+70+73+76)	50	3851,8	3205,0
1	4	1				Turto pajamos (52+56+57)	51	553,2	641,7
1	4	1	1			Palūkanos (53+54+55)	52	0,0	0,0
1	4	1	1	1		Palūkanos už paskolas	53		
1	4	1	1	2		Palūkanos už depozitus	54		
1	4	1	1	3		Palūkanos už vertybinius popierius (išskyrus akcijas)	55		
1	4	1	2			Dividendai	56		
1	4	1	4			Nuoma (58+59+62)	57	553,2	641,7
1	4	1	4	1		Nuomos mokesčiai už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandenų fondo vandens telkinius	58	450,0	559,5
1	4	1	4	2		Mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius (60+61)	59	103,2	82,2
1	4	1	4	2	1	Mokestis už medžiojamųjų gyvūnų išteklius	60	73,0	51,4
1	4	1	4	2	2	Kiti mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	61	30,2	30,8

1	4	1	4	4		Mokestis už valstybės turto naudojimą patikėjimo teise	62		
1	4	2				Pajamos už prekes ir paslaugas (64+...+69)	63	3263,6	2547,5
1	4	2	1	1	1	Pajamos už prekes ir paslaugas	64		
1	4	2	1	2	1	Pajamos už patalpų nuomą	65	688,7	367,8
1	4	2	1	4	1	Pajamos už atsitiktines paslaugas	66	591,2	491,0
1	4	2	1	5	2	Įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose	67	1983,7	1688,7
1	4	2	1	7	1	Pajamos už leidimų ir kitų dokumentų išdavimą	68		
1	4	2	1	7	2	Kitos pajamos	69		
1	4	3				Pajamos iš baudų ir konfiskacijos (71+72)	70	35,0	15,8
1	4	3	1			Pajamos iš baudų ir konfiskacijos	71	35,0	15,8
1	4	3	2			Baudos už aplinkos teršimą	72		
1	4	4				Perduodamos lėšos, kitos nei dotacijos(74+75)	73	0,0	0,0
1	4	4	1			Einamiesiems tikslams	74		
1	4	4	2			Kapitalui formuoti	75		
1	4	5				Kitos neišvardytos pajamos (77+78+79)	76	0,0	0,0
1	4	5	1	1	1	Valstybės kontrolės, savivaldybės kontrolieriaus pasiūlymu pervestos lėšos	77		
1	4	5	1	3	1	Praėjusiais biudžetinėmis metais savivaldybių biudžetų negautų pajamų kompensavimo lėšos	78		
1	4	5	1	4	1	Kitos neišvardytos pajamos	79		
4	1					Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos (81+87+88+89)	80	100,0	116,0
4	1	1				Ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos (82+...+86)	81	100,0	109,8
4	1	1	1			Žemė	82	98,0	49,0
4	1	1	2			Pastatų ir statinių realizavimo pajamos	83		
4	1	1	3			Mašinų ir įrenginių realizavimo pajamos	84		
4	1	1	4			Vertybių realizavimo pajamos	85		
4	1	1	5			Kito ilgalaikio materialiojo turto realizavimo pajamos	86	2,0	60,8
4	1	2				Nematerialiojo turto realizavimo pajamos	87		
4	1	3				Atsargų realizavimo pajamos	88		6,2
4	1	4				Pajamos už biologinį turtą ir mineralinius išteklius	89		
						Iš kitų savivaldybių gautos mokinio krepšelio lėšos	90	19,9	19,9
						VISI MOKESČIAI, DOTACIJOS, PAJAMOS IR SANDORIAI (1+20+50+80+90)	91	85985,2	85133,7
						Įplaukos iš finansinio turto ir įsipareigojimų (93+97)	92	2882,6	2564,5
4	2					Finansinio turto pardavimo pajamos (paskolų surinkimas) (94+95+96)	93	0,0	0,0
4	2	1	4			Paskolos (surinktos)	94		
4	2	1	5			Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	95		
4	2	1	7			Kitos gautinos sumos	96		

4	3					Finansinių įsipareigojimų prisiėmimo (skolinimosi) pajamos (98)	97	2882,6	2564,5
4	3	1	4	1		Paskolos (gautos) (99+102)	98	2882,6	2564,5
4	3	1	4	1	1	Savivaldybių gautos trumpalaikės paskolos laikinam pajamų trūkumui dengti (100+101)	99	0,0	0,0
						Trumpalaikės	100		
						Trumpalaikės iš valstybės biudžeto	101		
4	3	1	4	1	2	Savivaldybių gautos ilgalaikės paskolos	102	2882,6	2564,5
						IŠ VISO ĮPLAUKŲ (91+92)	103	88867,8	87698,2
						Ataskaitinio laikotarpio pradžioje lėšų likutis (105+...+108)	104	0,0	3320,0
						iš jų: programų lėšų likutis	105		533,4
						skolintų lėšų likutis	106		158,6
						kitos apyvartos lėšos	107		2628,0
						kitos apyvartos lėšos dėl kredito įstaigų veiklos apribojimo	108		

(tūkst.litų)

Funkcinės klasifikacijos kodas	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Eil.Nr.	Patikslintas ataskaitinio laikotarpio planas	Įvykdyta
1	2	3	4	5
1	Bendros valstybės paslaugos	1	8124,6	9018,6
	iš jų: valstybės biudžetui grąžintinos ankstesniais metais gautos trumpalaikės paskolos	2		
	bendrosios dotacijos kompensacija valstybės biudžetui	3		
2	Gynyba	4	60,1	60,1
3	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	5	828,2	814,4
4	Ekonomika	6	4859,2	5643,2
5	Aplinkos apsauga	7	3791,7	3426,3
6	Būstas ir komunalinis ūkis	8	3413,1	3389,7
7	Sveikatos apsauga	9	440,0	440,0
8	Poilsis, kultūra ir religija	10	6784,7	6734,0
9	Švietimas	11	47421,7	47357,5
10	Socialinė apsauga	12	13106,3	12293,1
	IŠ VISO IŠLAIDŲ (1+4+5+...+12)	13	88829,6	89176,9
	Lėšos, perduotos valstybės biudžetui pagal tarpusavio atsiskaitymo sandorius	14		
	Kitoms savivaldybėms perduotos mokinio krepšelio lėšos	15	38,2	37,0
	IŠ VISO IŠMOKŲ (13+14+15)	16	88867,8	89213,9
	LĖŠŲ LIKUTIS ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE ((103+104) paj. -16 išl.) arba (18+19+20+21)	17	0,0	1804,3
	iš jų: programų lėšų likutis	18		465,7
	skolintų lėšų likutis	19		
	apyvartos lėšos	20		1338,6
	kitos apyvartos lėšos dėl kredito įstaigų veiklos apribojimo	21		

Administracijos direktoriaus pavaduotoja, pavaduojanti administracijos direktorių Danutė Skruibienė
(savivaldybės administracijos vadovo ar jo įgalioto (parašas) (vardas ir pavardė)
asmens pareigų pavadinimas)

Forma Nr. 2 - sav. Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m lapkričio 11 d. įsakymų Nr. 1K-361
(Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. liepos 3 d. įsakymo Nr. 1K-234 redakcija)

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖ

(dokumento sudarytojo (savivaldybės) pavadinimas)

**BIUDŽETO IŠLAIDŲ ŠAMATOS VYKDYMO 2013 M. GRUODŽIO 31 D.
ATASKAITA**

METINĖ

(metinė, ketvirtinė)

2014-01-24 Nr.

(data)

Savanorių 29 A, Kretinga

(sudarymo vieta)

Savivaldybės kodas : **26**

Funkcijos kodas: **0**

SUVESTINĖ

(Išlaidų pavadinimas pagal valstybės funkcijų klasifikaciją)

(tūkst.litų)

Išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas	Išlaidų pavadinimas	Eil. Nr.	Patvirtinta šamata metams	Patikslinta ataskaitinio laikotarpio šamata	Kasinės išlaidos
1	2	3	4	5	6
2	Išlaidos (2+8+28+42+46+56+63+70)	1	81719,7	81719,7	81109,6
2 1	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas (3+6)	2	51311,8	51311,8	51242,3
2 1 1	Darbo užmokestis	3	39061,9	39061,9	39005,8
2 1 1 1 1	Darbo užmokestis pinigais	4	39061,9	39061,9	39005,8
2 1 1 1 1 2	Pajamos natūra	5	0,0	0,0	0,0
2 1 2	Socialinio draudimo įmokos	6	12249,9	12249,9	12236,5
2 1 2 1 1 1	Socialinio draudimo įmokos	7	12249,9	12249,9	12236,5
2 2	Prekių ir paslaugų naudojimas (9)	8	17884,1	17884,1	18191,7
2 2 1	Prekių ir paslaugų naudojimas (10+...+27)	9	17884,1	17884,1	18191,7
2 2 1 1 1 1	Mityba	10	1419,7	1419,7	1258,6
2 2 1 1 1 2	Medikamentai (ir darbuotojų sveikatos tikrinimas)	11	12,0	12,0	11,0
2 2 1 1 1 5	Ryšių paslaugos	12	324,0	324,0	317,6
2 2 1 1 1 6	Transporto išlaikymas	13	831,0	831,0	790,2
2 2 1 1 1 7	Apranga ir patalynė	14	45,6	45,6	42,8

2	2	1	1	1	8	Spaudiniai	15	182,0	182,0	174,8
2	2	1	1	1	9	Ginklai ir karinė įranga	16	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	10	Kitos prekės	17	1612,6	1612,6	1538,2
2	2	1	1	1	11	Komandiruotės (transporto, apgyvendinimo, ryšio ir kitos komandiruotės išlaidos)	18	40,2	40,2	36,0
2	2	1	1	1	12	Miestų ir gyvenviečių viešasis ūkis	19	2203,8	2203,8	2203,4
2	2	1	1	1	14	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nuoma	20	13,7	13,7	13,7
2	2	1	1	1	15	Ilgalaikio materialiojo turto einamasis remontas	21	471,6	471,6	286,8
2	2	1	1	1	16	Kvalifikacijos kėlimas	22	134,0	134,0	128,8
2	2	1	1	1	17	Apmokėjimas samdomiems ekspertams, konsultantams ir komisinių išlaidos	23	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	18	Apmokėjimas už turto vertinimo paslaugas	24	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	19	Veiklos nuoma	25	0,0	0,0	0,0
2	2	1	1	1	20	Komunalinės paslaugos	26	3446,9	3446,9	3716,5
2	2	1	1	1	30	Kitos paslaugos	27	7147,0	7147,0	7673,3
2	3					Turto išlaidos (29+40)	28	597,3	597,3	535,2
2	3	1				Palūkanos (30+33+36)	29	597,3	597,3	535,2
2	3	1	1			Nerezidentams	30	597,3	597,3	535,2
2	3	1	1	1	1	Asignavimų valdytojų sumokėtos palūkanos	31	1,0	1,0	1,0
2	3	1	1	1	3	Savivaldybių sumokėtos palūkanos	32	596,3	596,3	534,2
2	3	1	2			Rezidentams, kitiems nei valdžios sektorius (tik už tiesioginę skolą)	33	0,0	0,0	0,0
2	3	1	2	1	1	Asignavimų valdytojų sumokėtos palūkanos	34	0,0	0,0	0,0
2	3	1	2	1	3	Savivaldybių sumokėtos palūkanos	35	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3			Kitiems valdymo lygiams	36	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3	1	1	Valstybės biudžetui	37	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3	1	2	Savivaldybių biudžetams	38	0,0	0,0	0,0
2	3	1	3	1	3	Nebiudžetiniams fondams	39	0,0	0,0	0,0
2	3	2				Nuoma	40	0,0	0,0	0,0
2	3	2	1	1	1	Nuoma už žemę, žemės gelmių išteklius ir kitą atsirandantį gamtoje turtą	41	0,0	0,0	0,0
2	4					Subsidijos (43)	42	0,0	0,0	0,0
2	4	1				Subsidijos iš biudžeto lėšų	43	0,0	0,0	0,0
2	4	1	1	1	2	Subsidijos gaminiams	44	0,0	0,0	0,0
2	4	1	1	1	3	Subsidijos gamybai	45	0,0	0,0	0,0
2	5					Dotacijos (47+50+53)	46	0,0	0,0	0,0
2	5	1				Dotacijos užsienio valstybėms	47	0,0	0,0	0,0
2	5	1	1	1	1	Einamiesiems tikslams	48	0,0	0,0	0,0
2	5	1	1	1	2	Kapitalui formuoti	49	0,0	0,0	0,0
2	5	2				Dotacijos tarptautinėms organizacijoms	50	0,0	0,0	0,0
2	5	2	1	1	1	Einamiesiems tikslams	51	0,0	0,0	0,0

2	5	2	1	1	2	Kapitalui formuoti	52	0,0	0,0	0,0
2	5	3				Dotacijos kitiems valdymo lygiams	53	0,0	0,0	0,0
2	5	3	1	1	1	Einamiesiems tikslams	54	0,0	0,0	0,0
2	5	3	1	1	2	Kapitalui formuoti	55	0,0	0,0	0,0
2	7					Socialinės išmokos (pašalpos) (57+60)	56	8474,6	8474,6	7945,3
2	7	2				Socialinė parama (socialinės paramos pašalpos)	57	8457,2	8457,2	7930,3
2	7	2	1	1	1	Socialinė parama pinigais	58	8457,2	8457,2	7930,3
2	7	2	1	1	2	Socialinė parama natūra	59	0,0	0,0	0,0
2	7	3				Darbdavių socialinė parama	60	17,4	17,4	15,0
2	7	3	1	1	1	Darbdavių socialinė parama pinigais	61	17,4	17,4	15,0
2	7	3	1	1	2	Darbdavių socialinė parama natūra	62	0,0	0,0	0,0
2	8					Kitos išlaidos (64+68)	63	3451,9	3451,9	3195,1
2	8	1	1			Einamiesiems tikslams	64	3451,9	3451,9	3195,1
2	8	1	1	1		Einamiesiems tikslams	65	3451,9	3451,9	3195,1
2	8	1	1	1	1	Stipendijoms	66	0,0	0,0	0,0
2	8	1	1	1	2	Kitiems einamiesiems tikslams	67	3451,9	3451,9	3195,1
2	8	1	2			Kapitalui formuoti	68	0,0	0,0	0,0
2	8	1	2	1	1	Pervedamos lėšos kapitalui formuoti	69	0,0	0,0	0,0
2	9					Pervedamos Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos (71+72)	70	0,0	0,0	0,0
2	9	1	1	1	1	Subsidijos	71	0,0	0,0	0,0
2	9	2				Pervedamos Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos (73+77)	72	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1			Einamiesiems tikslams	73	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1	1		Einamiesiems tikslams	74	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1	1	2	Einamiesiems tikslams kitiems valdžios sektoriaus subjektams	75	0,0	0,0	0,0
2	9	2	1	1	3	Einamiesiems tikslams ne valdžios sektoriui	76	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2			Kapitalui formuoti	77	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2	1		Investicijos	78	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2	1	2	Investicijos kitiems valdžios sektoriaus subjektams	79	0,0	0,0	0,0
2	9	2	2	1	3	Investicijos ne valdžios sektoriui	80	0,0	0,0	0,0
3						Sandoriai dėl materialiojo ir nematerialiojo turto bei finansinių įsipareigojimų vykdymas (82+112+131)	81	7109,9	7109,9	8067,3
3	1					Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos (83+99+106+108)	82	7013,9	7013,9	6824,4

3	1	1					Ilgalaikio materialiojo turto kūrimas ir įsigijimas	83	6843,6	6843,6	6678,8
3	1	1	1				Žemė	84	17,9	17,9	16,9
3	1	1	1	1	1		Žemė	85	17,9	17,9	16,9
3	1	1	2				Pastatai ir statiniai	86	5640,9	5640,9	5496,2
3	1	1	2	1	1		Gyvenamieji namai	87	235,0	235,0	229,0
3	1	1	2	1	2		Negyvenamieji pastatai	88	4430,4	4430,4	4346,6
3	1	1	2	1	3		Kiti pastatai ir statiniai	89	975,5	975,5	920,6
3	1	1	3				Mašinos ir įrenginiai	90	972,3	972,3	957,8
3	1	1	3	1	1		Transporto priemonės	91	292,0	292,0	281,9
3	1	1	3	1	2		Kitos mašinos ir įrenginiai	92	680,3	680,3	675,9
3	1	1	4				Vertybės	93	6,0	6,0	6,0
3	1	1	4	1	1		Muziejinės vertybės	94	6,0	6,0	6,0
3	1	1	4	1	2		Antikvariniai ir kiti meno kūriniai	95	0,0	0,0	0,0
3	1	1	4	1	3		Kitos vertybės	96	0,0	0,0	0,0
3	1	1	5				Kitas ilgalaikis materialusis turtas	97	206,5	206,5	201,9
3	1	1	5	1	1		Kitas ilgalaikis materialusis turtas	98	206,5	206,5	201,9
3	1	2					Nematerialiojo turto kūrimas ir įsigijimas	99	170,3	170,3	145,6
3	1	2	1				Nematerialusis turtas	100	170,3	170,3	145,6
3	1	2	1	1	1		Naudingųjų iškasenų žvalgyimo darbai	101	0,0	0,0	0,0
3	1	2	1	1	2		Kompiuterinė programinė įranga, kompiuterinės programinės įrangos licencijos	102	60,6	60,6	60,5
3	1	2	1	1	3		Patentai	103	0,0	0,0	0,0
3	1	2	1	1	4		Literatūros ir meno kūriniai	104	0,0	0,0	0,0
3	1	2	1	1	5		Kitas nematerialusis turtas	105	109,7	109,7	85,1
3	1	4					Ilgalaikio turto įsigijimas finansinės nuomos (lizingo) būdu	106	0,0	0,0	0,0
3	1	4	1	1	1		Ilgalaikio turto įsigijimas finansinės nuomos (lizingo) būdu	107	0,0	0,0	0,0
3	1	5					Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai	108	0,0	0,0	0,0
3	1	5	1	1	1		Žemės gelmių ištekliai	109	0,0	0,0	0,0
3	1	5	1	1	2		Gyvuliai ir kiti gyvūnai	110	0,0	0,0	0,0
3	1	5	1	1	3		Vaismedžiai ir kiti daugiamečiai sodiniai	111	0,0	0,0	0,0
3	2						Finansinio turto įsigijimo išlaidos (perskolinimas)	112	0,0	0,0	0,0
3	2	1					Vidaus	113	0,0	0,0	0,0
3	2	1	4				Paskolos (suteiktos)	114	0,0	0,0	0,0
3	2	1	4	1	1		Trumpalaikės	115	0,0	0,0	0,0
3	2	1	4	1	2		Ilgalaikės	116	0,0	0,0	0,0
3	2	1	5				Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	117	0,0	0,0	0,0
3	2	1	5	1	1		Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	118	0,0	0,0	0,0
3	2	1	7				Kitos mokėtinos sumos	119	0,0	0,0	0,0

3	2	1	7	1	1	Trumpalaikės	120	0,0	0,0	0,0
3	2	1	7	1	2	Ilgalaikės	121			
3	2	2				Užsienio	122	0,0	0,0	0,0
3	2	2	4			Paskolos (suteiktos)	123	0,0	0,0	0,0
3	2	2	4	1	1	Trumpalaikės	124	0,0	0,0	0,0
3	2	2	4	1	2	Ilgalaikės	125	0,0	0,0	0,0
3	2	2	5			Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	126	0,0	0,0	0,0
3	2	2	5	1	1	Akcijos (įsigytos) ir kitas nuosavas kapitalas	127	0,0	0,0	0,0
3	2	2	7			Kitos mokėtinos sumos	128	0,0	0,0	0,0
3	2	2	7	1	1	Trumpalaikės	129	0,0	0,0	0,0
3	2	2	7	1	2	Ilgalaikės	130	0,0	0,0	0,0
3	3					Išlaidos dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo (paskolų gražinimas) (132+141)	131	96,0	96,0	1242,9
3	3	1				Vidaus	132	96,0	96,0	1242,9
3	3	1	4			Paskolos (grąžintinos)	133	96,0	96,0	1242,9
3	3	1	4	1	1	Trumpalaikės	134	0,0	0,0	0,0
3	3	1	4	1	2	Ilgalaikės	135	96,0	96,0	1242,9
3	3	1	5			Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	136	0,0	0,0	0,0
3	3	1	5	1	1	Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	137	0,0	0,0	0,0
3	3	1	7			Kitos mokėtinos sumos	138	0,0	0,0	0,0
3	3	1	7	1	1	Trumpalaikės	139	0,0	0,0	0,0
3	3	1	7	1	2	Ilgalaikės	140	0,0	0,0	0,0
3	3	2				Užsienio	141	0,0	0,0	0,0
3	3	2	4			Paskolos (grąžintinos)	142	0,0	0,0	0,0
3	3	2	4	1	1	Trumpalaikės	143	0,0	0,0	0,0
3	3	2	4	1	2	Ilgalaikės	144	0,0	0,0	0,0
3	3	2	5			Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	145	0,0	0,0	0,0
3	3	2	5	1	1	Akcijos (parduotos) ir kitas nuosavas kapitalas	146			
3	3	2	7			Kitos mokėtinos sumos	147	0,0	0,0	0,0
3	3	2	7	1	1	Kitos mokėtinos sumos	148	0,0	0,0	0,0
						IŠ VISO IŠLAIDŲ (1+81)	149	88829,6	88829,6	89176,9

Administracijos direktoriaus pavaduotoja, pavaduojanti administracijos direktorių

Danutė Skrubienė

(savivaldybės administracijos vadovo ar jo įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)